

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Εργασίας
και Κοινωνικών Υποθέσεων

2Η ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΑ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΗΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ
ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

ΑΘΗΝΑ ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2021

2^η Ετήσια Έκθεση για τη Βία κατά των Γυναικών

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΚΑΙ
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

ΑΘΗΝΑ ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2021

Για τη σύνταξη της 2^{ης} Ετήσιας Έκθεσης για την βία κατά των γυναικών συνεργάστηκαν οι οργανικές μονάδες της ΓΓΔΟΠΙΦ: α. Διεύθυνση Κοινωνικής Προστασίας και Συμβουλευτικών Υπηρεσιών β. Διεύθυνση Σχεδιασμού, Δημιουργίας Προτύπων και Παρακολούθησης Πολιτικών Ισότητας των Φύλων και γ. Αυτοτελές Τμήμα Ευρωπαϊκής και Διεθνούς Συνεργασίας με την εξής ομάδα εργασίας:

- Αγγελική Παπάζογλου, Αν. Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Κοινωνικής Προστασίας και Συμβουλευτικών Υπηρεσιών
- Βασιλική Σαΐνη, στέλεχος του Τμήματος Κοινωνικής Προστασίας και Αντιμετώπισης Πολλαπλών Διακρίσεων
- Ισμήνη Σιούλα-Γεωργουλέα, στέλεχος του Τμήματος Τεκμηρίωσης, Έρευνας και Ψηφιακής Υποστήριξης (Παρατηρητήριο)
- Δημήτρης Σγουρινάκης, στέλεχος του Τμήματος Τεκμηρίωσης, Έρευνας και Ψηφιακής Υποστήριξης (Παρατηρητήριο)
- Χριστίνα Αγορίτσα, στέλεχος του Αυτοτελούς Τμήματος Ευρωπαϊκής και Διεθνούς Συνεργασίας
- Κατερίνα Κωστάκη, σύμβουλος ψυχολογικής στήριξης ΣΚ Αθήνας
- Κατερίνα Πολιτσίδου, συντονίστρια Γραμμής SOS 15900
- Ράνια Καμηλέρη, σύμβουλος Γραμμής SOS 15900
- Ευαγγελία Μότσκα, εξωτερική συνεργάτιδα, σύμβουλος σε Θέματα Διαχείρισης Πληροφοριών για την Έμφυλη Βία της UNICEF
- Ελευθερία Καραγιώργη, Ειδική συνεργάτιδα σε θέματα ισότητας των φύλων της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (Associate Liaison Expert on Gender Equality)
- Κατερίνα Δρούγα, Προϊσταμένη Διεύθυνσης Ερευνών και Υλοποίησης Προγραμμάτων, ΚΕΘΙ
- Ρούλα Παπαρούνη, Στέλεχος στο Γραφείο Ερευνών, Μελετών και Εκδόσεων, ΚΕΘΙ

Τον συντονισμό της συγγραφικής ομάδας είχε η Αγγελική Παπάζογλου.

Την επιμέλεια του κειμένου της Έκθεσης έκανε η Βασιλική Σαΐνη.

Στη συγγραφή και την επιμέλεια της 2^{ης} Ετήσιας Έκθεσης για την βία κατά των γυναικών για την βία κατά των γυναικών συμμετείχαν από το ιδιαίτερο γραφείο της Υφυπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και από το ιδιαίτερο γραφείο της Γενικής Γραμματέα Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων οι εξής:

- Ευγενία Τζώρτζη, Διευθύντρια Ιδιαίτερου Γραφείου Υφυπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων
- Έλενα Πευκιανάκη, Συνεργάτιδα στο Ιδιαίτερο Γραφείο Υφυπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων
- Άννα Στάρρα, Διευθύντρια Ιδιαίτερου Γραφείου Γενικής Γραμματέα Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων
- Ελένη Κοτζαμάνη, Συνεργάτιδα στο Ιδιαίτερο Γραφείο Γενικής Γραμματέα Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων
- Κωνσταντίνα Γκορόγια, Συνεργάτιδα στο Ιδιαίτερο Γραφείο Γενικής Γραμματέα Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ
ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

Δραγατσανίου 8, Αθήνα Τ.Κ. 10559

Τηλ.: 2144055 220 & 221 & 251

Email: info@isotita.gr

Web: www.isotita.gr, www.womensos.gr

Facebook: <https://www.facebook.com/ggdopif>

Αθήνα 2021

Η παρούσα έκδοση απαγορεύεται να διατεθεί σε ιδιώτες προς πώληση, σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της παρ. 6 του άρθρου 18 του Ν. 3469/2006.

Συντομογραφίες

Ad Hoc Committee On Preventing And Combating Violence Against Women And Domestic Violence Ad Hoc Επιτροπή για την Πρόληψη και Καταπολέμηση της Βίας κατά των Γυναικών και της Ενδοοικογενειακής Βίας	CAHVIO
Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης	ΔΟΜ
Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης	ΕΕΤΑΑ
Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων	ΕΣΔΙΦ
Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης	ΕΚΚΑ
Ελληνική Αστυνομία	ΕΛΑΣ
European Law Students' Association	ELSA
Ευρωπαϊκή Ένωση	ΕΕ
European Institute for Gender Equality	EIGE
Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο	ΕΚ
Group of Experts on Action against Violence against Women and Domestic Violence	GREVIO
Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας	ΚΕΘΙ
Κοινοβουλευτικής Συνελεύσεως Μεσογείου	PAM
Λεσβία, Ομοφυλόφιλος, Αμφιφυλόφιλος , Τρανς , Queer και Ίντερσεξ άτομα	ΛΟΑΤΚΙ+
Μη Κυβερνητική Οργανισμός	ΜΚΟ
Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης	ΜΜΕ
European Union Agency for Fundamental Rights Οργανισμό Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης	FRA
Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών	ΟΗΕ

Ξενώνες Φιλοξενίας	ΞΦ
Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας	ΠΟΥ
Ποινικός Κώδικας	ΠΚ
Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη και καταπολέμηση της βίας και της ενδοοικογενειακής βίας	Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης
Convention on the Elimination of all Forms of Discrimination Against Women Σύμβαση για την Εξάλειψη όλων των Μορφών Διακρίσεων κατά των Γυναικών	CEDAW
Συμβουλευτικά Κέντρα	ΣΚ
Τοπική Ομάδα Προαγωγής Ψυχικής Υγείας (ΤΟΠΨΥ)	ΤΟΠΨΥ
Ύπατη Αρμοστεία για τους Πρόσφυγες	Υ.Α.
United Nations Children's Fund	UNICEF

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.....	7
ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ.....	8
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	12
ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ.....	15
ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΠΙΠΕΔΟ.....	15
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ.....	27
ΕΘΝΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ.....	30
ΒΙΑ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΚΑΙ ΟΙ ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΓΓΔΟΠΙΦ ΚΑΙ ΤΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΔΟΜΩΝ.....	36
Α. ΜΟΡΦΕΣ ΒΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ.....	37
ΓΥΝΑΙΚΟΚΤΟΝΙΑ.....	38
Β. ΔΡΑΣΕΙΣ ΓΓΔΟΠΙΦ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΟΥ ΔΟΜΩΝ.....	49
ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ.....	53
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ.....	75
Γ. ΕΘΝΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΜΦΥΛΗΣ ΒΙΑΣ.....	79
ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΓΙΑ ΘΕΜΑΤΑ ΙΣΟΤΗΤΑΣ.....	79
ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ.....	87
Α. ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ: ΔΕΙΚΤΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΑ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ.....	88
Β. ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΟ ΔΙΚΤΥΟ ΔΟΜΩΝ.....	105
ΔΡΑΣΕΙΣ ΜΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ.....	127
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	131
Παράρτημα 1.....	142
Παράρτημα 2.....	144

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ

Χαιρετισμός Υφυπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, αρμόδιας για τη Δημογραφική Πολιτική, την Οικογένεια και την Ισότητα των Φύλων

Η 2η Ετήσια Έκθεση για τη Βία κατά των Γυναικών αποτελεί απόδειξη της συνεπούς και συστηματικής προσπάθειας που πραγματοποιείται από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων για την ανάδειξη του ζητήματος της έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας στην Ελλάδα, των τραγικών συνεπειών της στα θύματα, στους οικείους τους αλλά και στο κοινωνικό σύνολο, και των σημαντικών θεσμικών πρωτοβουλιών που λαμβάνονται για την αντιμετώπιση της παρενόχλησης και βίας στην προσωπική και

δημόσια ζωή κάθε γυναίκας, κάθε κοριτσιού, κάθε παιδιού.

10 χρόνια από την υπογραφή της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης και δύο χρόνια από την έναρξη της σύγχρονης υγειονομικής κρίσης που επέβαλε σημαντικές αλλαγές στη διαχείριση της καθημερινότητάς μας, έχουμε πλέον διαμορφώσει ένα οργανωμένο, ένα πυκνό σύστημα προστασίας των θυμάτων και τιμωρίας των ενόχων. Η ελληνική κοινωνία με γενναίο βηματισμό ξεκίνησε την πορεία για να βγει από τη σιωπή και τον φόβο, γιατί άρχισε να εμπιστεύεται και να ελπίζει.

Η βία που βασίζεται στο φύλο είναι πλέον όχι μόνο αναγνωρίσιμη αλλά αποτελεί την αιτία σημαντικών αλλαγών στη νομοθεσία που συντελέστηκαν το τελευταίο έτος, όπως η Κύρωση της Σύμβασης για την εξάλειψη της βίας και της παρενόχλησης της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας, τα μέτρα κατά της βίας και παρενόχλησης στην εργασία σε εφαρμογή του νόμου 4808/2021 για την Προστασία της Εργασίας και οι πολύ πρόσφατες τροποποιήσεις του Ποινικού Κώδικα για την αποτροπή φαινομένων καταχρηστικής εξουσίας και σεξουαλικής κακοποίησης.

Παράλληλα, η επιτακτική ανάγκη για πρόληψη και αντιμετώπιση της έμφυλης βίας έχει επιφέρει σημαντικές αλλαγές στις πρακτικές.

Στο νέο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2021-2025, προκρίνεται, μεταξύ άλλων ως άξονας προτεραιότητας, η «Πρόληψη και καταπολέμηση της έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας», και περιλαμβάνονται συγκεκριμένοι στόχοι και δράσεις από όλα τα Υπουργεία για την καταπολέμηση των ανισοτήτων των φύλων και του φαινομένου της βίας τόσο στον δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό χώρο, ενώ παράλληλα προωθείται, η ένταξη της διάστασης του φύλου σε όλες τις δημόσιες πολιτικές. Το Εθνικό Σχέδιο Δράσης, που για πρώτη φορά υπεβλήθη και εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο, περιλαμβάνει επιχειρησιακό σχέδιο και οικονομικοτεχνική έκθεση από το Συμβούλιο Οικονομικών Εμπειρογνομών του Υπουργείου Οικονομικών, καθιστώντας το ρεαλιστικό, εφαρμόσιμο και ορθά στοχοθετημένο.

Από την 1η Έκθεση για τη Βία κατά των Γυναικών έχουν γίνει σημαντικά βήματα, ωστόσο, έχουμε ακόμα δρόμο να διανύσουμε για να μπορέσουν οι γυναίκες κυρίως να δυναμώσουν, και να ζουν σε ένα περιβάλλον απαλλαγμένο από το φόβο, τη βία και τις διακρίσεις.

Όμως, η ενδυνάμωση των γυναικών και η αντιμετώπιση της έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας δεν είναι μόνο ζήτημα πολιτικής βούλησης και νομοθετικού πλαισίου. Προαπαιτούμενη είναι η ενεργητική στάση και δράση των ίδιων των πολιτών. Είναι αναγκαίο μέσα από το ατομικό μας παράδειγμα να δημιουργήσουμε μια νέα συλλογική κουλτούρα έναν κόσμο Ισότητας, Αξιοπρέπειας, Δημοκρατίας και Ελευθερίας.

Μαρία Συρεγγέλα

Υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων
αρμόδια για τη Δημογραφική Πολιτική, την Οικογένεια και την Ισότητα των Φύλων

Χαιρετισμός Γενικής Γραμματέα Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων

Το 2021, όπως και η προηγούμενη χρονιά, σημαδεύτηκε από την πανδημία COVID-19 και τα μέτρα για τον περιορισμό της εξάπλωσής της. Δεν έχουμε αφήσει πίσω μας οριστικά τις καταστάσεις αυτές, αλλά βαδίζουμε προς την άκρη ενός τούνελ που επεφύλασσε δυσάρεστες εκπλήξεις για την ισότητα των φύλων και τη βία κατά των γυναικών· εκπλήξεις που αντιμετωπίστηκαν άμεσα και αποτελεσματικά.

Πήραμε τη σκυτάλη από μια δύσκολη χρονιά.

Έγιναν πολλά το 2020 για την προστασία των γυναικών από τη βία, αλλά και την απομάκρυνσή τους από κακοποιητικά περιβάλλοντα. Το 2021 συνεχίσαμε το έργο αυτό με την ίδια ζέση. Το Δίκτυο δομών για την αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών ενισχύθηκε ακόμη περισσότερο, οι δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης συνεχίστηκαν και οι συνέργειες καλλιεργήθηκαν και αναπτύχθηκαν περαιτέρω. Βήματα έγιναν και στο νομοθετικό πεδίο, με την θωράκιση των γυναικών απέναντι στη βία και την παρενόχληση στον χώρο εργασίας. Αξίζει δε να σημειωθεί ότι στο νέο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2021-2025 η πρόληψη και αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών αποτελεί τον πρώτο άξονα προτεραιότητας, ο οποίος βασίζεται στις αρχές και τις κατευθύνσεις της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης και περιλαμβάνει μέτρα για την προστασία των γυναικών από την άσκηση κάθε μορφής βίας, την επιμόρφωση και κατάρτιση των στελεχών των αρμόδιων αρχών, αλλά την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του πληθυσμού.

Στην Έκθεση αυτή αποτυπώνεται ότι εργαστήκαμε και εργαζόμαστε με αίσθημα ευθύνης απέναντι σε όλες τις γυναίκες, ειδικά απέναντι σε εκείνες που χρειάστηκαν τις υπηρεσίες του δικτύου δομών για την αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών. Παράλληλα, η έκθεση αποτελεί δέσμευση για δράση: Θα συνεχίσουμε να δρούμε ώστε το μήνυμα ενάντια στη βία κατά των γυναικών να ακούγεται μέρα με τη μέρα

πιο έντονα, μέχρι να απαλλαγούμε ως κοινωνία από αυτό το όνειδος και να μπορούν όλες οι γυναίκες να χτίσουν τις ζωές τους ελεύθερες από τον φόβο της βίας και τα στερεότυπα, όπως τις ονειρεύονται οι ίδιες.

Γιάννα Χορμόβα

Γενικής Γραμματέας Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα Έκθεση της Γενικής Γραμματείας Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων (ΓΓΔΟΠΙΦ) αποτελεί τη δεύτερη ετήσια παρουσίαση του φαινομένου της βίας κατά των γυναικών και αποτύπωση των θεσμικών δράσεων για την πρόληψη, καταπολέμηση και εξάλειψη του φαινομένου.

Το πρώτο μέρος είναι αφιερωμένο στην παρουσίαση του θεσμικού πλαισίου, σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο, με ιδιαίτερη μνεία στη Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας (Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης) με αφορμή τη συμπλήρωση 10 ετών από την υπογραφή της (2011-2021).

Στο δεύτερο μέρος γίνεται εκτενής αναφορά στο φαινόμενο της γυναικοκτονίας, την πιο ακραία μορφή έκφρασης της έμφυλης βίας. Στη συνέχεια, γίνεται παρουσίαση των δράσεων για τη βία κατά των γυναικών που πραγματοποίησαν η ΓΓΔΟΠΙΦ, το Δίκτυο Δομών της (Συμβουλευτικά Κέντρα και Ξενώνες Φιλοξενίας) και το Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας (ΚΕΘΙ).

Ακολούθως, στο τρίτο μέρος παρουσιάζονται από το Παρατηρητήριο Ισότητας των Φύλων της ΓΓΔΟΠΙΦ τα στατιστικά στοιχεία που αφορούν στις μορφές βίας κατά των γυναικών, όπως καταγράφονται από τους αρμόδιους κρατικούς φορείς, την Ελληνική Αστυνομία (ΕΛ.ΑΣ.), τις δικαστικές αρχές, το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΕΚΚΑ) κ.α. καθώς και τα στοιχεία του δικτύου δομών της ΓΓΔΟΠΙΦ και της Γραμμής SOS 15900.

Η περίοδος αναφοράς της Έκθεσης είναι Νοέμβριος 2020-Οκτώβριος 2021. Επισημαίνεται ότι, τα στατιστικά στοιχεία αφορούν την περίοδο μέχρι και τις 30 Σεπτεμβρίου για λόγους στατιστικής αξιοποίησης.

Η μεθοδολογία που υιοθετήθηκε για το θεωρητικό μέρος της έκθεσης, ήταν η έρευνα γραφείου μέσω της βιβλιογραφικής ανασκόπησης σε θεσμικά κείμενα και πολιτικές σε διεθνές, ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο, γκρίζα βιβλιογραφία, καθώς και σχετικές με την έμφυλη βία μελέτες της ακαδημαϊκής κοινότητας. Όσο αφορά στα στατιστικά στοιχεία, η συλλογή του λαμβάνει χώρα μετά από αίτημα σε ετήσια

βάση, στο Δίκτυο Δομών για την πρόληψη και καταπολέμηση της έμφυλης βίας και στους αρμόδιους φορείς, ενώ η επεξεργασία και ανάλυση γίνεται από το αρμόδιο τμήμα της ΓΓΔΟΠΙΦ.

ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΠΙΠΕΔΟ

Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη και καταπολέμηση της βίας και της ενδοοικογενειακής βίας

Με αφορμή την επέτειο δέκα χρόνων από την υπογραφή της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη και καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας (Σύμβαση Κωνσταντινούπολης), η Υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, κα Μαρία Συρεγγέλα, σε σημείωμά της¹ για τα δέκα χρόνια από την υπογραφή της Σύμβασης χαρακτηριστικά αναφέρει:

«Η εφαρμογή της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης έχει ήδη πραγματικό αντίκτυπο στη ζωή γυναικών και ανδρών, κοριτσιών και αγοριών. Έχει συμβάλει στην ευαισθητοποίηση της κοινωνίας για τη βία που βασίζεται στο φύλο. Έχει εμπνεύσει και έχει επιφέρει αλλαγές στη νομοθεσία και στις πρακτικές στα συμβαλλόμενα κράτη. Έχει οδηγήσει σε περισσότερη κατάρτιση για νομικούς, επαγγελματίες υγείας και σώματα ασφαλείας. Με λίγα λόγια, εδώ και 10 χρόνια η Σύμβαση προστατεύει χιλιάδες γυναίκες και κορίτσια από κάθε μορφή έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας εκπληρώνοντας τον σκοπό της.

Τιμώντας τα 10 χρόνια από την έναρξη της υπογραφής της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Πρόληψη και την Καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας, μαζί με τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων συνυπογράψαμε με άλλους αρμόδιους Υπουργούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης κοινή δήλωση υποστήριξης της Σύμβασης.

Γιατί η πρόληψη κάθε μορφής βίας δεν είναι αμφιλεγόμενη. Η προστασία των θυμάτων κακοποίησης δεν είναι αμφιλεγόμενη. Και πάνω απ' όλα, δεν είναι διαπραγματεύσιμη».

¹ Βλ. Τριμηνιαίο Ενημερωτικό Δελτίο #5: Πολιτικές και Δράσεις της Γ.Γ.Δ.Ο.Π.Ι.Φ. για την Πρόληψη και την Καταπολέμηση της Βίας κατά των Γυναικών Ανάλυση Στατιστικών Στοιχείων του Δικτύου Δομών και της Γραμμής SOS 15900 της ΓΓΔΟΠΙΦ Μάιος 2021- Ιούλιος 2021, <https://isotita.gr/wp-content/uploads/2021/09/Enimerotiko-Deltio-May-21-July-21.pdf>

Η 10χρονη πορεία της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης

Στις 11 Μαΐου 2021 συμπληρώθηκαν 10 χρόνια από την υπογραφή της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης. Πρόκειται για το **πρώτο νομικά δεσμευτικό κείμενο**, για τα κράτη μέλη που την έχουν κυρώσει, το οποίο ορίζει τις μορφές βίας κατά των γυναικών και παρουσιάζει ένα ολοκληρωμένο νομικό πλαίσιο για την πρόληψή της, την προστασία των θυμάτων, καθώς και για την παύση της ατιμωρησίας των δραστών. Αποτελεί ορόσημο στις διεκδικήσεις του γυναικείου και φεμινιστικού κινήματος για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των γυναικών, την εξάλειψη της έμφυλης βίας και την προώθηση της ισότητας των φύλων. Τριάντα τέσσερα κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης την έχουν κυρώσει, σαράντα έξι την έχουν υπογράψει -μαζί με την Ευρωπαϊκή Ένωση- και χρησιμοποιείται ως βάση δράσης από πολλές χώρες εκτός Ευρώπης.

Η Σύμβαση² αναγνωρίζει τη βία κατά των γυναικών ως παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και μια μορφή διάκρισης κατά των γυναικών. Βασίζεται σε μια θυματοκεντρική προσέγγιση, προσφέρει πρακτικά εργαλεία για τη διασφάλιση της προστασίας των γυναικών και των κοριτσιών, την ασφάλειά τους και την ενδυνάμωσή τους. Διασυνδέει όλα τα ανωτέρω με τον ευρύτερο στόχο της επίτευξης της ισότητας μεταξύ γυναικών και ανδρών.

Τα τελευταία 10 χρόνια, η Σύμβαση έχει κατευθύνει πολλά κράτη στην προσπάθεια τους να βελτιώσουν τη νομοθεσία και τις πολιτικές τους με σκοπό την αποτελεσματική πρόληψη και καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών. Ο εορτασμός της 10χρονης επετείου της υπογραφής της σηματοδοτεί τον εορτασμό της δύναμης του μετασχηματισμού και της ένωσης δυνάμεων πίσω από αυτή τη συνθήκη ορόσημο.

² Council of Europe:10 years of the Istanbul Convention. Joining forces around a landmark treaty on preventing and combating violence against women and domestic violence. <https://www.coe.int/en/web/istanbul-convention/10th-anniversary>

Με αφορμή τη συμπλήρωση 10 ετών³ από την υπογραφή της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης διοργανώθηκε στις 11 Μαΐου 2021 το διαδικτυακό συνέδριο με θέμα: «**Έμφυλη Ισότητα και η Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης: Μία δεκαετία δράσεων**»⁴. Η συνδιοργάνωση

έγινε από τα Τμήματα Ισότητας των Φύλων και Βίας κατά των Γυναικών του Συμβουλίου της Ευρώπης σε συνεργασία με το Γερμανικό Ομοσπονδιακό Υπουργείο Οικογενειακών

Υποθέσεων, Ηλικιωμένων, Γυναικών και Νεολαίας, στο πλαίσιο της Γερμανικής Προεδρίας της Επιτροπής Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Το συνέδριο διαρθρώθηκε σε δύο μέρη⁵:

Το α' μέρος εστίασε στην επέτειο των 10 χρόνων από την υπογραφή της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών. Οι στόχοι που τέθηκαν ήταν:

- Η κατανόηση των επιτευγμάτων της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης αλλά και οι προκλήσεις που αντιμετώπισε.
- Η ενθάρρυνση των κρατών μελών του Συμβουλίου της Ευρώπης, που δεν έχουν υπογράψει ή κυρώσει τη Σύμβαση όπως επίσης και των κρατών που δεν είναι μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης ώστε να προχωρήσουν στην υπογραφή και κύρωση της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης.

Το β' μέρος του συνεδρίου είχε θέμα: «*Καταπολέμηση των έμφυλων στερεοτύπων και του σεξισμού: αντιμετώπιση των βαθύτερων αιτιών της έμφυλης ανισότητας και βίας κατά των γυναικών*».

³ Πηγή εικόνας: Ιστότοπος Συμβουλίου της Ευρώπης, <https://www.coe.int/en/web/istanbul-convention/home?>

⁴ Council of Europe.(2021). Conference "Gender equality and the Istanbul Convention: a decade of action." <https://www.coe.int/en/web/istanbul-convention/conference-gender-equality-and-the-istanbul-convention-a-decade-of-action>

⁵ Council of Europe.(2021). Gender equality and the Istanbul Convention: a decade of action. Conference organised by the Council of Europe in partnership with the German Federal Ministry for Family Affairs, Senior Citizens, Women and Youth in the framework of the German Presidency of the Committee of Ministers of the Council of Europe. Concept Paper. <https://rm.coe.int/concept-note-gender-equality-and-the-istanbul-convention-berlin-confer/1680a1f6f0>

Συμπληρωματικά προς τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης λειτουργεί η Σύσταση του Συμβουλίου της Ευρώπης σχετικά με την πρόληψη και την καταπολέμηση του σεξισμού μέσω της αναγνώρισης του σεξισμού, των σεξιστικών συμπεριφορών και των στερεοτύπων φύλου, ως σημαντικές αιτίες της έμφυλης ανισότητας και της βίας με βάση το φύλο κατά των γυναικών.

Η καταπολέμηση των έμφυλων στερεοτύπων και του σεξισμού αποτελεί προτεραιότητα του Συμβουλίου της Ευρώπης από το 2007 και έχουν πραγματοποιηθεί διάφορες δράσεις, ιδίως στους τομείς των μέσων ενημέρωσης και της εκπαίδευσης⁶. Η τρέχουσα Στρατηγική για την Ισότητα των Φύλων του Συμβουλίου της Ευρώπης για την περίοδο 2018-2023, όπως και η προηγούμενη, εντάσσει την ανάγκη καταπολέμησης των έμφυλων στερεοτύπων και του σεξισμού ανάμεσα στους στρατηγικούς της στόχους. Το 2019, η Σύσταση-ορόσημο του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη και την καταπολέμηση του σεξισμού καλεί τα κράτη μέλη να παρακολουθούν την εφαρμογή πολιτικών για την καταπολέμηση του σεξισμού σε εθνικό επίπεδο, μεταξύ άλλων μέσω νομοθετικών παρεμβάσεων και μέτρων πολιτικής⁷.

Στο συνέδριο συμμετείχαν⁸ πολιτικοί σε υψηλό επίπεδο από κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης, παρατηρητές και εκπρόσωποι από μη κράτη-μέλη, μέλη της Επιτροπής Ισότητας των Φύλων, μέλη της Επιτροπής των Μερών της Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Πρόληψη και την Καταπολέμηση της Βίας κατά των Γυναικών και της Ενδοοικογενειακής Βίας (Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης), μέλη της Ομάδας Εμπειρογνομόνων της GREVIO, εκπρόσωποι των σχετικών ινστιτούτων και οργάνων του Συμβουλίου της Ευρώπης, ανεξάρτητες

⁶ Πρόκειται για τις Συστάσεις της Επιτροπής Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης : CM / Rec (2007) 13 σχετικά με την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στην εκπαίδευση, CM / Rec (2007) 17 σχετικά με τα πρότυπα και τους μηχανισμούς ισότητας των φύλων, CM / Rec (2013) 1 σχετικά με την ισότητα των φύλων και τα μέσα ενημέρωσης και CM / Rec (2017) 9 για την ισότητα των φύλων στον οπτικοακουστικό τομέα; Βλ. όλες τις Συστάσεις της Επιτροπής Υπουργών εδώ <https://www.coe.int/en/web/genderequality/standards-and-mechanisms>.

⁷ Recommendation CM/Rec(2019)1 of the Committee of Ministers to member States on preventing and combating sexism, η οποία έχει μεταφραστεί και στην ελληνική γλώσσα, βλ. <https://rm.coe.int/16809e17ab>.

⁸ Council of Europe.(2021). Gender equality and the Istanbul Convention: a decade of action. *Conference organised by the Council of Europe in partnership with the German Federal Ministry for Family Affairs, Senior Citizens, Women and Youth in the framework of the German Presidency of the Committee of Ministers of the Council of Europe*. Concept Paper.<https://rm.coe.int/concept-note-gender-equality-and-the-istanbul-convention-berlin-confer/1680a1f6f0>

διεθνείς ομάδες εμπειρογνομόνων και αρμόδια όργανα συνθηκών, εκπρόσωποι άλλων περιφερειακών και διεθνών οργανισμών, εκπρόσωποι κοινοβουλίων, εθνικά ινστιτούτα ανθρωπίνων δικαιωμάτων και φορείς ισότητας, εκπρόσωποι ΜΚΟ και οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, συμπεριλαμβανομένων γυναικείων οργανώσεων, ακαδημαϊκοί, εκπρόσωποι των μέσων ενημέρωσης.

Στην εναρκτήρια συνεδρία⁹ με θέμα: **«Η Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης σήμερα και τα επιτεύγματα αυτής»** συμμετείχαν ως ομιλητές/τριες οι:

- Franziska Giffey, Ομοσπονδιακή Υπουργός Οικογενειακών Υποθέσεων, Ηλικιωμένων, Γυναικών και Νέων εκ μέρους της Γερμανίας
- Marija Pejčinović Burić, Γενική Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρώπης
- Rik Daems, Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του Συμβουλίου της Ευρώπης
- Mariana Vieira da Silva, Υπουργός Επικρατείας και Προεδρίας της Κυβέρνησης, Πορτογαλία
- Marceline Naudi, Πρόεδρος της Επιτροπής Εμπειρογνομόνων του Συμβουλίου της Ευρώπης για τη Δράση ενάντια στη Βία κατά των γυναικών και την Ενδοοικογενειακή Βία (GREVIO)
- Marcella Pirrone, Πρόεδρος του WAVE (Women Against Violence Europe)

Σύμφωνα με το κείμενο συμπερασμάτων της ημερίδας¹⁰, ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στους στόχους που θέτει η Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης ως το πιο ολοκληρωμένο νομικό μέσο για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και των κοριτσιών, καθώς επίσης και στο γεγονός ότι τα κράτη που συμμετέχουν στη Σύμβαση έχουν κάνει σημαντικά βήματα στην εθνική τους νομοθεσία, στην αναβάθμιση των προτύπων που χρησιμοποιούν και στις πολιτικές τους προκειμένου να ανταποκριθούν στις επιταγές που θέτει η Σύμβαση. Το γεγονός αυτό καταδεικνύει την πρόοδο που έχει επιτευχθεί στον αγώνα για την έμφυλη ισότητα και το δικαίωμα των γυναικών και κοριτσιών σε μία ζωή χωρίς βία αλλά και τη

⁹ Council of Europe.(2021).Gender equality and the Istanbul Convention: a decade of action. <https://rm.coe.int/programme-conference-berlin-web-16x24/1680a26b23>

¹⁰ Council of Europe.(2021).Gender equality and the Istanbul Convention: a decade of action. Conference Report.σ.9-10. <https://rm.coe.int/final-prems-rapport-de-berlin-may-2021/1680a3d7fd>

θετική επίδραση που έχει η εφαρμογή της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης στα κράτη μέλη.

Πέρα από τον εορτασμό των επιτευγμάτων της Σύμβασης, υπήρξε και η αναγνώριση εκ μέρους της ΓΓ του Συμβουλίου της Ευρώπης κ. Marija Pejčinović Burić, ότι «κάτι πήγε στραβά» όσον αφορά την προστασία των γυναικών και των κοριτσιών από την έμφυλη βία. Περιστατικά συντροφικής, σεξουαλικής και ψυχολογικής βίας συνεχίζουν να συμβαίνουν και η πανδημία Covid-19 έχει δείξει πώς εύκολα η κατάσταση μπορεί να επιδεινωθεί. Επιπλέον, η Σύμβαση, όπως επισημάνθηκε, δέχεται επίθεση από κινήματα κατά της έμφυλης ισότητας καθώς και από «*παραπλανητικές/ψευδείς πληροφορίες*» που τροφοδότησαν την απροθυμία σε ορισμένα κράτη να συμμετάσχουν και στην περίπτωση της Τουρκίας οδήγησαν στην αποχώρησή της. Ως εκ τούτου, κρίνεται ιδιαίτερα σημαντικό για τα κράτη μέλη που έχουν υπογράψει και κυρώσει τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης να αντισταθούν σε αυτές τις αντιδράσεις και να επιδιώξουν να διευρύνουν τον κύκλο των κρατών μερών στη Σύμβαση, τόσο εντός όσο και εκτός του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Μια σημαντική απάντηση στις επιθέσεις που δέχεται η Σύμβαση προέρχεται από την Επιτροπή των Μερών¹¹ στην Δήλωσή της¹² με την ευκαιρία της 10ης επετείου από την υπογραφή της Σύμβασης. Η δήλωση¹³ αναγνωρίζει έμμεσα ότι η απόσυρση της Τουρκίας από τη Σύμβαση απειλεί την ακεραιότητα του διεθνούς δικαίου για τα ανθρώπινα δικαιώματα, ιδίως των διεθνών νομικών προτύπων που σχετίζονται με τα ανθρώπινα δικαιώματα των γυναικών. Στο πλαίσιο αυτό, επαναεπιβεβαιώνει έντονα τη θέση της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης στο διεθνές κανονιστικό πλαίσιο για την εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών, καθώς και στην αξία του πολύπλευρου συντονισμού στην επίτευξη αυτού του στόχου. Παράλληλα, καταδικάζει ρητά οποιαδήποτε αποχώρηση από τη Σύμβαση και τη

¹¹ Η Επιτροπή των Μερών αποτελείται από τους εκπροσώπους των Μερών της Σύμβασης, δηλαδή των κρατών μελών που έχουν κυρώσει τη Σύμβαση (σύμφωνα με το άρθρο 67 του Ν. 4531/2018 (ΦΕΚ 62 Α')).

¹² Declaration of the Committee of the Parties to the Council of Europe Convention on Preventing and Combating Violence against Women and Domestic Violence (Istanbul Convention) on the 10th anniversary of the opening for signature of the Istanbul Convention, Strasbourg, 6 May 2021 at <https://rm.coe.int/cop-declaration-10th-anniversary-eng/1680a25cc0>.

¹³ Council of Europe (2021). Gender equality and the Istanbul Convention: a decade of action. Conference Report. σ.20. <https://rm.coe.int/final-prems-rapport-de-berlin-may-2021/1680a3d7fd>

διάδοση «παραπλανητικών/ψευδών πληροφοριών» σχετικά με αυτήν. Η δήλωση εκφράζει ανησυχία για την «προσπάθεια αποδυνάμωσης» από ένα πολυμερές και νομικά δεσμευτικό διεθνές σύστημα προστασίας των γυναικών ενάντια στη βία.

Ιστορική αναδρομή¹⁴

Κατά τη διάρκεια της 3ης Συνάντησης Κορυφής των αρχηγών κρατών και κυβερνήσεων του Συμβουλίου της Ευρώπης που πραγματοποιήθηκε στη Βαρσοβία τον Μάιο του 2005 διαπιστώθηκε η ανάγκη να ενισχυθεί η δράση του Οργανισμού στον τομέα της πρόληψης και καταπολέμησης της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας και μάλιστα στη σχετική Διακήρυξη καταγράφηκε η δέσμευση για την επίτευξη της πραγματικής ισότητας των φύλων και την εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας¹⁵.

Η Εκστρατεία του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Καταπολέμηση της Βίας κατά των Γυναικών, συμπεριλαμβανομένης της Ενδοοικογενειακής Βίας (2006-2008), που ακολούθησε, αποκάλυψε την ανάγκη για ένα νομικά δεσμευτικό εργαλείο που θα αποτρέπει τη βία κατά των γυναικών, θα προστατεύει τα θύματα αυτής της βίας και θα τιμωρεί τους δράστες.

Τον Δεκέμβριο του 2008, αποφασίστηκε η συγκρότηση Ad Hoc Επιτροπής για την Πρόληψη και Καταπολέμηση της Βίας κατά των Γυναικών και της Ενδοοικογενειακής Βίας (CAHVIO)¹⁶ προκειμένου να προετοιμάσει τη σχετική σύμβαση. Την Επιτροπή αυτή στελέχωσαν εκπρόσωποι κυβερνήσεων των κρατών μελών του Συμβουλίου της Ευρώπης, οι οποίοι ήταν εμπειρογνώμονες σε θέματα ισότητας των φύλων και ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Παράλληλα, υπήρχαν και συμμετέχοντες με καθεστώς παρατηρητή, δηλ. χωρίς δικαίωμα ψήφου: εκπρόσωποι οργάνων του Συμβουλίου της Ευρώπης, της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του ΟΗΕ, καθώς και διεθνείς μη

¹⁴ Κατσιβαρδάκου Δ., τ. Διευθύντρια ΓΓΦ, μέλος της Επιτροπής CAHVIO «Η διαδρομή για τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης», ομιλία στην ημερίδα της ΓΓΦ «Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης: Από τη θεωρία στην πράξη», Αθήνα, 10-10-2018, <https://socialpolicy.gr/2018/10/%CE%B7-%CE%B4%CE%B9%CE%B1%CE%B4%CF%81%CE%BF%CE%BC%CE%AE-%CE%B3%CE%B9%CE%B1-%CF%84%CE%B7-%CF%83%CF%8D%CE%BC%CE%B2%CE%B1%CF%83%CE%B7-%CF%84%CE%B7%CF%82-%CE%BA%CF%89%CE%BD%CF%83%CF%84%CE%B1%CE%BD%CF%84.html>

¹⁵ Council of Europe. 2005. Warsaw Summit. Warsaw Declaration. https://www.coe.int/t/dcr/summit/20050517_decl_varsovie_EN.asp, όπου στο σημείο 9 της Διακήρυξης αναφέρεται χαρακτηριστικά: «We will also further implement equal opportunity policies in our member states and we will step up our efforts to achieve real equality between women and men in all spheres of our societies. We are committed to eradicating violence against women and children, including domestic violence».

¹⁶ Council of Europe (2010). The Negotiations. CAHVIO. <https://www.coe.int/en/web/istanbul-convention/cahvio>

κυβερνητικές οργανώσεις όπως το Ευρωπαϊκό Λόμπυ Γυναικών, η Διεθνής Αμνηστία, το WAVE¹⁷, ο ILGA¹⁸. Σημαντική υπήρξε η συμβολή των δύο καθηγητριών, επιστημονικών εμπειρογνομώνων της CAHVIO, των κυριών Renee Romkens και Christine Chinkin.

Η CAHVIO συνεδρίασε εννέα φορές μεταξύ 2008 και 2011. Τον Δεκέμβριο του 2010 ολοκλήρωσε το σχέδιο κειμένου της Σύμβασης, και το υπέβαλε προς έγκριση στην Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης. **Στις 11 Μαΐου 2011** η σύμβαση άνοιξε προς υπογραφή στην Κωνσταντινούπολη. Τον Ιανουάριο του 2011 η Επιτροπή ολοκλήρωσε τις εργασίες της, παραδίδοντας την Επεξηγηματική Έκθεση (Explanatory Memorandum)¹⁹. Στις 12 Μαρτίου 2012 η Τουρκία έγινε η πρώτη χώρα που κύρωσε τη Σύμβαση. Μετά τη 10η κύρωσή της, από την Ανδόρα στις 22 Απριλίου 2014, η Σύμβαση τέθηκε σε ισχύ την 1η Αυγούστου 2014.

Η χώρα μας ήταν από τις πρώτες²⁰ που το 2011 υπέγραψε αυτή τη σημαντική Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης²¹, η οποία **εγγυάται την προστασία όλων των γυναικών ανεξαιρέτως** (ανεξαρτήτως κοινωνικής τάξης, εθνικότητας/εθνότητας, φυλής, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας φύλου, γλώσσας, πολιτισμικών χαρακτηριστικών, θρησκείας, νομικού καθεστώτος, κ.λπ.), **και την θέσπιση ουσιαστικών μέτρων πρόληψης, προστασίας, υποστήριξης και αποκατάστασης.**

Η Ελλάδα κύρωσε τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης με τον Ν.4531/2018 «*Ι) Κύρωση της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Πρόληψη και την Καταπολέμηση της Βίας κατά των γυναικών και της Ενδοοικογενειακής Βίας και προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας, ΙΙ) Ενσωμάτωση της 2005/214/ΔΕΥ απόφασης-πλαίσιο, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση-πλαίσιο 2009/299/ΔΕΥ,*

¹⁷ Women against violence Europe. WAVE Network. <https://www.wave-network.org/wave-network/>

¹⁸ ILGA Europe. Rainbow Europe. (2020).

<https://www.ilga-europe.org/rainboweurope/2020>

¹⁹ Council of Europe. (2011). Explanatory Report to the Council of Europe Convention on preventing and combating violence against women and domestic violence, Council of Europe Treaty Series - No. 210, Istanbul, <https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=09000016800d383a>

²⁰ Οι πρώτες χώρες που υπέγραψαν τη Σύμβαση στις 11-5-2011 ήταν οι: Αυστρία, Φιλανδία, Γαλλία, Γερμανία, Ελλάδα, Ισλανδία, Λουξεμβούργο, Μαυροβούνιο, Πορτογαλία, Σλοβακία, Ισπανία, Σουηδία, Τουρκία (πηγή: Council of Europe. (2021). Treaty Office. Chart of signatures and ratifications of Treaty 210. <https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list?module=signatures-by-treaty&treatynum=210>

²¹ Council of Europe. Text of the Convention. <https://www.coe.int/en/web/istanbul-convention/text-of-the-convention>

σχετικά με την εφαρμογή της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης επί χρηματικών ποινών και III) Άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και λοιπές διατάξεις» (ΦΕΚ 62Α') μαζί με τον εφαρμοστικό της νόμο που διευκολύνει την άμεση υλοποίησή της. Η Σύμβαση τέθηκε σε ισχύ στη χώρα μας από 1-10-2018.

Η διάρθρωση της Σύμβασης

Η Σύμβαση²² περιέχει 81 άρθρα χωρισμένα σε 12 κεφάλαια και συνοδεύεται από Επεξηγηματική Έκθεση 387 σημείων. Η διάρθρωσή της ακολουθεί τη δομή των πιο πρόσφατων συμβάσεων του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Βασίζεται στα «τέσσερα P»²³:

- **Prevention** - Πρόληψη του φαινομένου
- **Protection** - Προστασία και υποστήριξη των θυμάτων
- **Prosecution** - Ποινική δίωξη των παραβατών
- **Policies** - Πολιτικές συνεκτικές και ολοκληρωμένες

Για κάθε τομέα προβλέπονται συγκεκριμένα μέτρα και πολιτικές. Περιλαμβάνονται επίσης διατάξεις ουσιαστικού δικαίου, δικονομικού δικαίου, διατάξεις για τη Μετανάστευση και το Άσυλο, για τη διεθνή συνεργασία και τον μηχανισμό παρακολούθησης.

Με την κύρωση της σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης γίνεται νόμος του κράτους η πρώτη διεθνής συνθήκη που ορίζει και κατονομάζει την έμφυλη βία, ήτοι τη βία με βάση το φύλο. Δίνεται έτσι το εναρκτήριο λάκτισμα για την ποινικοποίηση όλων των μορφών βίας κατά των γυναικών και των κοριτσιών.

²³ Πηγή εικόνας: Ιστότοπος Συμβουλίου της Ευρώπης, Council of Europe.(2011). ISTANBUL CONVENTION / COORDINATED POLICIES. Available at: <https://rm.coe.int/coe-istanbulconvention-infographic-en-r04-v01/1680a06d0d>

Στο πλαίσιο της Σύμβασης ο όρος «βία κατά των γυναικών» νοείται ως **παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ως μια μορφή διάκρισης κατά των γυναικών**²⁴ και περιλαμβάνει όλες τις πράξεις βίας βασιζόμενης στο φύλο οι οποίες έχουν ή ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα σωματική, σεξουαλική, ψυχολογική ή οικονομική βλάβη ή πόνο για τις γυναίκες, συμπεριλαμβανομένων των απειλών τέλεσης τέτοιων πράξεων, του εξαναγκασμού ή της αυθαίρετης αποστέρησης της ελευθερίας, είτε αυτή συμβαίνει στο δημόσιο ή τον ιδιωτικό βίο. Ο όρος «βία κατά των γυναικών που βασίζεται στο φύλο» σημαίνει τη βία η οποία καταφέρεται εναντίον μιας γυναίκας για μόνο το λόγο ότι είναι γυναίκα ή η οποία επηρεάζει τη γυναίκα κατά τρόπο δυσανάλογο.

- Στα διεθνή νομικά πρότυπα που επιβάλλουν την **αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών ως μορφής διάκρισης κατά των γυναικών** αναφέρονται μεταξύ άλλων:
 - στην **Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου**, άρθρα 2 (δικαίωμα στη ζωή) και 3 (απαγόρευση βασανιστηρίων, σκληρής, απάνθρωπης και ταπεινωτικής μεταχείρισης) σε συνδυασμό με το άρθρο 14 (απαγόρευση διακρίσεων)
 - και στη **Σύμβαση για την Εξάλειψη όλων των Μορφών Διακρίσεων κατά των Γυναικών – Γενική Σύσταση 19 της Επιτροπής (CEDAW)**.

Η Σύμβαση στοχεύει:

- Στην εναρμόνιση των εθνικών νομοθεσιών
- Στην ανάπτυξη διοικητικών πρακτικών που αποσκοπούν στην πρόληψη και καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας
- Στην προστασία όλων των θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας

²⁴ Άρθρο 3 περ. α' και δ' της Σύμβασης

Μηχανισμοί παρακολούθησης της εφαρμογής της Σύμβασης και διαδικασία αξιολόγησης

Η Σύμβαση προβλέπει και το μηχανισμό παρακολούθησης της εφαρμογής της σε επίπεδο κρατών μελών. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το άρθρο 66, **Ομάδα Ανεξάρτητων Εμπειρογνομόνων για τη δράση κατά της βίας εναντίον των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας**, αποκαλούμενη ως **GREVIO**, είναι αρμόδια να παρακολουθεί την εφαρμογή της Σύμβασης από τα συμβαλλόμενα Μέρη.

Η GREVIO αποτελείται από έναν ελάχιστο αριθμό 10 μελών και έναν μέγιστο 15 μελών λαμβάνοντας υπόψη το φύλο και τη γεωγραφική κατανομή, καθώς και την διεπιστημονική εξειδίκευση. Τα μέλη της θα εκλέγονται από την Επιτροπή των Μερών μεταξύ υποψηφίων που έχουν προταθεί από τα Μέρη για μια θητεία 4 ετών, άπαξ ανανεούμενης, και έχουν επιλεγεί μεταξύ πολιτών των Μερών.

Στο πλαίσιο αυτό, μετά την παρέλευση δύο ετών από την κύρωση της Σύμβασης από ένα κράτος μέλος, ξεκινά η διαδικασία αξιολόγησης της εφαρμογής της Σύμβασης²⁵ στη συγκεκριμένη χώρα καθώς και της προόδου που έχει επιτευχθεί για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών. Η διαδικασία αυτή γίνεται με την αποστολή ενός ερωτηματολογίου από πλευράς της GREVIO στο υπό αξιολόγηση κράτος μέλος που καλύπτει όλα τα κεφάλαια της Σύμβασης.

Ειδικότερα, η χώρα μας με καθυστέρηση ενός έτους λόγω πανδημίας έλαβε φέτος το σχετικό ερωτηματολόγιο το οποίο και αναμένεται να επιστρέψει συμπληρωμένο στην GREVIO στις αρχές του επόμενου έτους. Η συμπλήρωση του σχετικού ερωτηματολογίου συντονίζεται από την ΓΓΔΟΠΙΦ, είναι διυπουργική και συμμετέχουν σε αυτή και οργανώσεις της Κοινωνίας των Πολιτών που εξειδικεύονται στα θέματα της έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας. Για τον καλύτερο συντονισμό της σχετικής προσπάθειας έχει συσταθεί στην ΓΓΔΟΠΙΦ Ομάδα Διοίκησης Έργου²⁶ με τη συμμετοχή εκπροσώπων συναρμόδιων Υπουργείων και μη κυβερνητικών οργανώσεων.

²⁵ Σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται στο άρθρο 68 της Σύμβασης

²⁶ ΑΔΑ: 6Α6Ε46ΜΤΛΚ-7ΒΒ

Μετά την αποστολή του ερωτηματολογίου τον Φεβρουάριο 2022 ακολουθεί επιτόπια επίσκεψη (evaluation visit) της αντιπροσωπείας της GREVIO στη χώρα μας. Στη συνέχεια, η GREVIO καταρτίζει σχέδιο έκθεσης που περιλαμβάνει την ανάλυσή της αναφορικά με την εφαρμογή των διατάξεων πάνω στις οποίες εδράζεται η αξιολόγηση, καθώς και των υποδείξεων και προτάσεών της που αφορούν τον τρόπο κατά τον οποίο το η χώρα δύναται να αντιμετωπίσει τα προβλήματα που έχουν εντοπιστεί. Η GREVIO μπορεί να λάβει πληροφόρηση σχετικά με την εφαρμογή της Σύμβασης από ΜΚΟ και οργανώσεις της Κοινωνίας των Πολιτών, καθώς και από εθνικά ιδρύματα προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Το σχέδιο έκθεσης διαβιβάζεται στη χώρα που αξιολογείται για κατάθεση παρατηρήσεων και σχολίων. Με βάση όλες τις ληφθείσες πληροφορίες η GREVIO υιοθετεί την έκθεσή της και τα συμπεράσματα που αφορούν στα μέτρα που έχουν ληφθεί από τη χώρα, με σκοπό την εφαρμογή των διατάξεων της Σύμβασης. Η έκθεση αυτή και τα συμπεράσματα αποστέλλονται στο στη χώρα και στην Επιτροπή των Μερών. Η έκθεση και τα συμπεράσματα της GREVIO δημοσιοποιούνται μετά από την υιοθέτησή τους μαζί με τα ενδεχόμενα σχόλια της χώρας. Η τελική Έκθεση Αξιολόγησης (Final Report) σε ό,τι αφορά στη χώρα μας αναμένεται να δημοσιευτεί τον Σεπτέμβριο 2023.

Η **Επιτροπή των Μερών**²⁷, η οποία αποτελείται από εκπροσώπους των Μερών της Σύμβασης, είναι ένας επιπλέον μηχανισμός παρακολούθησης της εφαρμογής της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας (Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης).

Η Επιτροπή των Μερών μπορεί να εγκρίνει, με βάση τις εκθέσεις και τα συμπεράσματα της Ομάδας Εμπειρογνομόνων για τη δράση κατά της βίας εναντίον των Γυναικών και της Ενδοοικογενειακής Βίας (GREVIO), ειδικές συστάσεις που απευθύνονται στα ενδιαφερόμενα μέρη²⁸.

²⁷ Άρθρο 67 της Σύμβασης

²⁸ [Council of Europe, Committee of the Parties. https://www.coe.int/en/web/istanbul-convention/committee-of-the-parties](https://www.coe.int/en/web/istanbul-convention/committee-of-the-parties)

Τέλος, από την πλευρά της ελληνικής Πολιτείας αρμόδιος φορέας για τον συντονισμό, την υλοποίηση, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση των μέτρων και πολιτικών που υιοθετούνται στο πεδίο που καλύπτει η Σύμβαση ορίζεται η **Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων (ΓΓΔΟΠΙΦ)**²⁹.

Σύμφωνα με το άρθρο 70 της Σύμβασης τα εθνικά κοινοβούλια προσκαλούνται να συμμετάσχουν στην παρακολούθηση των μέτρων που λαμβάνονται για την εφαρμογή της παρούσας Σύμβασης και τα Μέρη υποβάλλουν τις εκθέσεις της GREVIO στα εθνικά τους κοινοβούλια.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

Νομοθετική πρωτοβουλία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

Την Πέμπτη 16 Σεπτεμβρίου 2021 εγκρίθηκε στο Ευρωκοινοβούλιο (427 ψήφοι υπέρ, 119 κατά και 140 αποχές) νομοθετική πρωτοβουλία 2021/2035(INL) με την οποία ζητείται στοχευμένη νομοθεσία και πολιτικές για την αντιμετώπιση όλων των μορφών βίας και έμφυλων διακρίσεων (κατά των γυναικών, κοριτσιών και ΛΟΑΤΚΙ+ προσώπων) εντός και εκτός διαδικτύου. Με την πρωτοβουλία τους αυτή τα εκλεγμένα μέλη του ΕΚ καλούν την Επιτροπή να προβεί σε λήψη μέτρων για την αντιμετώπιση όλων των έμφυλων διακρίσεων και όλων των μορφών έμφυλης βίας, καθώς και για την συμπερίληψη της έμφυλης βίας ως νέο τομέα εγκληματικότητας βάσει του άρθρου 83 παρ. 1 της ΣΛΕΕ³⁰, στην ίδια κατηγορία με εγκλήματα όπως το εμπόριο ανθρώπων, ναρκωτικών και όπλων, το ηλεκτρονικό έγκλημα και η τρομοκρατία³¹. Αυτή θα πρέπει να αποτελέσει τη νομική βάση για μια οδηγία της ΕΕ η οποία θα πρέπει να εφαρμόσει τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης και άλλα διεθνή πρότυπα, και θα πρέπει να περιλαμβάνει κυρίως μέτρα πρόληψης,

²⁹ Άρθρο 4 Ν. 4531/2018 (ΦΕΚ 62 Α')

³⁰ Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης

³¹ Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (ΕΚ) Γραφείο Ελλάδας. Επικαιρότητα.(2021). Δελτίο τύπου «Να συμπεριληφθεί η έμφυλη βία ως έγκλημα στο ευρωπαϊκό δίκαιο, ζητά το Κοινοβούλιο». 21 Σεπτεμβρίου 2021. Ανακτήθηκε από <https://www.europarl.europa.eu/news/el/press-room/20210910IPR11927/na-sumperilifthei-i-emfuli-via-os-egklima-sto-dikaio-tis-ee-zita-to-koinovoulio>

υπηρεσίες υποστήριξης και μέτρα προστασίας των θυμάτων, ελάχιστα πρότυπα για την επιβολή του νόμου και καλύτερη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών³².

Ψήφισμα 2019/2166(INI) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

Στις 6 Οκτωβρίου 2021 το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο υιοθέτησε (510 ψήφους υπέρ, 31 κατά και 141 αποχή) έκθεση με θέμα: «**Αντίκτυπο της Συντροφικής Βίας και των δικαιωμάτων επιμέλειας στις γυναίκες και τα παιδιά**». Η Έκθεση ζητά από τα κράτη-μέλη να δημιουργηθεί ένα ολιστικό πλαίσιο για την αντιμετώπιση της έμφυλης βίας στην ΕΕ³³ (ΕΚ 2021). Οι προτάσεις στοχεύουν στην εξάλειψη σημερινών στρεβλώσεων και ελλείψεων που διαπιστώνονται στις εθνικές νομοθεσίες των κρατών, και εξακολουθούν να υπονομεύουν τα δικαιώματα των θυμάτων συντροφικής ή ενδοοικογενειακής βίας στις υποθέσεις οικογενειακού δικαίου και ειδικότερα σε ό,τι αφορά τα δικαιώματα επιμέλειας.

Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Ισότητας των Φύλων

Το EIGE ανταποκρινόμενο στην επείγουσα κατάσταση της πανδημίας Covid-19 αλλά και της «σκιάδους πανδημίας» της βίας κατά των γυναικών, προχώρησε στην εκπόνηση μελετών για τη βία κατά των γυναικών την περίοδο της πανδημίας, όσο και της έμφυλης βίας γενικότερα. Πιο συγκεκριμένα:

- Μελέτη για την «*Πανδημία Covid-19 και ενδοοικογενειακή βία στην ΕΕ*»³⁴.
- Μελέτη για την «*Εκτίμηση του αριθμού των κοριτσιών που κινδυνεύουν από ακρωτηριασμό γυναικείων γεννητικών οργάνων στην Ευρωπαϊκή Ένωση: οι περιπτώσεις της Δανίας, Ισπανίας, Λουξεμβούργου και Αυστρίας*»³⁵.

³² Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (ΕΚ) Γραφείο Ελλάδας. Επικαιρότητα.(2021).Δελτίο τύπου «*Να συμπεριληφθεί η έμφυλη βία ως έγκλημα στο ευρωπαϊκό δίκαιο, ζητά το Κοινοβούλιο*». 21 Σεπτεμβρίου 2021.Ανακτήθηκε από <https://www.europarl.europa.eu/news/el/press-room/20210910IPR11927/na-sumperilifthei-i-emfuli-via-os-egklima-sto-dikaio-tis-ee-zita-to-koinovoulio>

³³ Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (2021).Δελτίο Τύπου. Ενδοσυντροφική βία και επιμέλεια τέκνων: επείγουν τα μέτρα προστασίας των θυμάτων. 06-10-2021 - 09:26 20210930IPR13927. Ανακτήθηκε από https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2021-0406_EL.pdf

³⁴ European Institute for Gender Equality (EIGE). 2021. *The Covid-19 pandemic and intimate partner violence against women in the EU*. Luxembourg. Available at: <https://eige.europa.eu/publications/covid-19-pandemic-and-intimate-partner-violence-against-women-eu>.

³⁵ European Institute for Gender Equality (EIGE). 2021. *Estimation of girls at risk of female genital mutilation in the European Union: Denmark, Spain, Luxembourg and Austria*. Luxembourg. Available at:

- Μελέτες για τους «Δείκτες του EIGE για την ενδοοικογενειακή βία, το βιασμό και τη γυναικοκτονία: η κατάσταση στην ΕΕ»³⁶ και τους «Δείκτες του EIGE για την ενδοοικογενειακή βία, το βιασμό και τη γυναικοκτονία: Συστάσεις για βελτίωση ποιότητας, διαθεσιμότητας και συγκρισιμότητας των δεδομένων» (EIGE 2021)³⁷.

Για την προσεχή περίοδο, στο πλαίσιο υλοποίησης του προγράμματος της έμφυλης βίας, το EIGE έχει προγραμματίσει τα εξής:

- τη δημοσίευση μελετών για τη στατιστική μέτρηση και αποτύπωση των διαφορετικών κατηγοριών γυναικοκτονίας τον Νοέμβριο του 2021.
- τη δημοσίευση εντός του 2022 μελέτης για τη βελτίωση της νομικής αντιμετώπισης της γυναικοκτονίας με εξέταση της εφαρμογής της δέουσας επιμέλειας σε περιπτώσεις γυναικοκτονιών.
- τη δημοσίευση μελέτης για τη βία στον κυβερνοχώρο (cyber violence), με έμφαση σε γυναίκες και κορίτσια άνω των 13 ετών. Η μελέτη θα περιλαμβάνει χαρτογράφηση των υφιστάμενων πολιτικών και προτάσεις νέων ορισμών για το φαινόμενο, ενώ αναμένεται να δημοσιευτεί στα μέσα του 2022.
- τη διεξαγωγή μελέτης για λογαριασμό της Γαλλικής Προεδρίας της ΕΕ σχετικά με την ψυχολογική βία και τον καταναγκαστικό έλεγχο στην ΕΕ, η οποία αναμένεται να ολοκληρωθεί το Φεβρουάριο του 2022.
- τη συλλογή, μαζί με τον Οργανισμό Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (FRA), στατιστικών δεδομένων για τη βία κατά των γυναικών σε 10 κράτη μέλη τα οποία δε συμμετέχουν στην πανευρωπαϊκή έρευνα της Eurostat για την έμφυλη βία, με σκοπό την ύπαρξη εναρμονισμένων και συγκρίσιμων στατιστικών συνολικά για ολόκληρη την ΕΕ. Το σύνολο των δεδομένων αναμένεται να είναι έτοιμο στο τέλος του

<https://eige.europa.eu/publications/estimation-girls-risk-female-genital-mutilation-european-union-denmark-spain-luxembourg-and-austria>.

³⁶ European Institute for Gender Equality (EIGE). 2021. *EIGE's indicators on intimate partner violence, rape and femicide: EU state of play*. Luxembourg. Available at: <https://eige.europa.eu/publications/eiges-indicators-intimate-partner-violence-rape-and-femicide-eu-state-play>

³⁷EIGE's indicators on intimate partner violence, rape and femicide: Recommendations to improve data quality, availability and comparability, ο αγγλικός τίτλος

2023, ώστε να αξιοποιηθεί για τον Δείκτη Ισότητας 2024 που θα έχει ως θεματική εστίαση τη βία κατά των γυναικών.

ΕΘΝΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

Νομοθετικές εξελίξεις

Ψηφίστηκε από τη Βουλή των Ελλήνων ο Ν. 4808/2021 «Για την Προστασία της Εργασίας - Σύσταση Ανεξάρτητης Αρχής «Επιθεώρηση Εργασίας» - Κύρωση της Σύμβασης 190 της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας για την εξάλειψη της βίας και παρενόχλησης στον κόσμο της εργασίας - Κύρωση της Σύμβασης 187 της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας για το Πλαίσιο Προώθησης της Ασφάλειας και της Υγείας στην Εργασία - Ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1158 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ής Ιουνίου 2019 για την ισορροπία μεταξύ της επαγγελματικής και της ιδιωτικής ζωής» με τον οποίο κυρώθηκε η Σύμβαση 190 της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας για την εξάλειψη της βίας και παρενόχλησης στον κόσμο της εργασίας. Μαζί με τις υπόλοιπες ρυθμίσεις του νόμου και ιδίως τις ρυθμίσεις και τα μέτρα που εφαρμόζουν τις επιταγές της σύμβασης, δημιουργείται στην πράξη ένα ολοκληρωμένο πλέγμα προστασίας των εργαζομένων, γυναικών και ανδρών. Ένα σύγχρονο πλαίσιο για την πρόληψη, την αντιμετώπιση και την καταπολέμηση των μορφών συμπεριφοράς βίας και παρενόχλησης, συμβάλλοντας στη δημιουργία ενός περιβάλλοντος εργασίας το οποίο σέβεται, προωθεί και διασφαλίζει το δικαίωμα κάθε προσώπου σε έναν κόσμο εργασίας χωρίς βία και παρενόχληση.

Με το άρθρο 16 συστήνεται στο Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας Αυτοτελές Τμήμα για την παρακολούθηση των φαινομένων βίας και παρενόχλησης στην εργασία, το οποίο μεταξύ άλλων είναι αρμόδιο για τη σύνταξη και υποβολή ετήσιων εκθέσεων με ποσοτικά και ποιοτικά στοιχεία επί των καταγγελιών, της διαχείρισής τους, της συνεργασίας με τον Συνήγορο του Πολίτη στο πλαίσιο της αρμοδιότητάς του, σύμφωνα με τον Ν. 3094/2003 (Α' 10), της διεξαγωγής και της έκβασης των ελέγχων και των εργατικών διαφορών, της συμφιλίωσης των μερών ή της επιβολής διοικητικών κυρώσεων. Προβλέπεται η συνεργασία με το Τμήμα Σχεδιασμού και

Συντονισμού Ελέγχων, με το Τμήμα Ισότητας των Φύλων στην Εργασία της Διεύθυνσης Ατομικών Ρυθμίσεων και με τη Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων για την εκπόνηση οδηγιών και πρωτοκόλλων για τις διαφορές που σχετίζονται με βία και παρενόχληση, καθώς και με τον Συνήγορο του Πολίτη, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του, σύμφωνα με τον Ν. 3094/2003.

Επιπροσθέτως, εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 82063/22-10-2021 Απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων «Υποδείγματα πολιτικής για την καταπολέμηση της βίας και της παρενόχλησης και για τη διαχείριση εσωτερικών καταγγελιών των άρθρων 9 και 10 του Ν. 4808/2021, καθώς και σχετικές οδηγίες προς τους υπόχρεους, κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 1 του άρθρου 22 του Ν. 4808/2021 (Α' 101)» (ΦΕΚ 5059 Β') με την οποία οι επιχειρήσεις - εργοδότες³⁸ του ιδιωτικού τομέα, που απασχολούν πάνω από είκοσι (20) άτομα υποχρεούνται στην κατάρτιση των πολιτικών των άρθρων 9 και 10 του Μέρους ΙΙ του Ν. 4808/2021 για την απαγόρευση, αλλά και την πρόληψη και αντιμετώπιση, κάθε μορφής βίας και παρενόχλησης, συμπεριλαμβανομένης της βίας και παρενόχλησης λόγω φύλου και της σεξουαλικής παρενόχλησης, που εκδηλώνεται κατά τη διάρκεια της εργασίας. Παράλληλα, διευκρινίζεται ότι τα πρόσωπα που υπάγονται στην προστασία είναι εργαζόμενοι και απασχολούμενοι, ανεξάρτητα από το συμβατικό τους καθεστώς, συμπεριλαμβανομένων των απασχολούμενων με σύμβαση έργου, ανεξαρτήτων υπηρεσιών, έμμισθης εντολής, των απασχολούμενων μέσω τρίτων παρόχων υπηρεσιών, καθώς και άτομα που παρακολουθούν κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένων των ασκούμενων και των μαθητευόμενων, εθελοντές, καθώς και εργαζόμενοι των οποίων η σχέση εργασίας έχει λήξει, αλλά και άτομα που αιτούνται εργασία και εργαζόμενοι στην άτυπη οικονομία.

Στα άρθρα που ακολουθούν δίνονται οδηγίες αναφορικά με την κατάρτιση των πολιτικών εντός της επιχείρησης (άρθρο 2), το περιεχόμενο των πολιτικών με αναφορά σε ενδεικτικά μέτρα και διοικητικές πρακτικές για την πρόληψη και τον έλεγχο των κινδύνων της βίας και παρενόχλησης (άρθρο 3) ενώ περιλαμβάνεται και ενδεικτικό υπόδειγμα για την κατάρτιση πολιτικής (άρθρο 4).

³⁸ Άρθρο 1 της Υ.Α. 82063/22-10-2021 (ΦΕΚ 5059 Α')

Πολιτικές πρωτοβουλίες

Εθνικό Σχέδιο Δράσης Ισότητας των Φύλων 2021-2025 της ΓΓΔΟΠΙΦ

Στόχος του «Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2021-2025» είναι η διαμόρφωση ενός συνεκτικού οριζόντιου πλαισίου πολιτικών ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου στις σχεδιαζόμενες πολιτικές μέσω στοχευμένων έργων και δράσεων σε κεντρικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.

Το νέο ΕΣΔΙΦ είναι πλήρως εναρμονισμένο με την ανάλυση του πλαισίου στρατηγικής, όπως προσδιορίζεται από:

- 1) την Ατζέντα 2030 του Ο.Η.Ε. για την Βιώσιμη Ανάπτυξη³⁹
- 2) την Στρατηγική του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Ισότητα των Φύλων 2018-2023⁴⁰
- 3) την Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την Ισότητα των Φύλων 2020-2025⁴¹
- 4) το Σχέδιο Ανάπτυξης για την Ελληνική Οικονομία⁴²
- 5) τις απαιτήσεις για την Ισότητα των Φύλων της νέας προγραμματικής περιόδου 2021-2027, του οποίου συνιστά αναγκαίο όρο⁴³.

Το ΕΣΔΙΦ 2021-2025 διαρθρώνεται σε τέσσερις **Άξονες Προτεραιότητας**:

1. Πρόληψη και καταπολέμηση της έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας.
2. Ισότιμη συμμετοχή γυναικών σε θέσεις λήψης αποφάσεων/ηγητικούς ρόλους
3. Ισότιμη συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας

³⁹ Ηνωμένα Έθνη. Περιφερειακό Κέντρο Πληροφόρησης ΟΗΕ. Στόχοι βιώσιμης ανάπτυξης. <https://unric.org/el/17-%CF%83%CF%84%CE%BF%CF%87%CE%BF%CE%B9-%CE%B2%CE%B9%CF%89%CF%83%CE%B9%CE%BC%CE%B7%CF%83-%CE%B1%CE%BD%CE%B1%CF%80%CF%84%CF%85%CE%BE%CE%B7%CF%83/>

⁴⁰ Council of Europe. Gender Equality Strategy 2018-2023 <https://www.coe.int/en/web/genderequality/gender-equality-strategy>

⁴¹ Ευρωπαϊκή Επιτροπή. (2020). Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών. COM(2020) 152 final . <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020DC0152&from=EN>

⁴² Ελληνική Δημοκρατία. Η κυβέρνηση. (2020) Σχέδιο Ανάπτυξης για την Ελληνική Οικονομία – Έκθεση Επιτροπής Πισσαρίδη. <https://government.gov.gr/schedio-anaptixis-gia-tin-elliniki-ikonomia/>

⁴³ Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. (2021). Αποτελέσματα των Εργασιών. 12829/21 <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-12829-2021-INIT/el/pdf>.

4. Ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου σε τομεακές πολιτικές.

Το πλήρες κείμενο του νέου Εθνικού Σχεδίου Δράσης διαρθρώνεται σε πέντε βασικά κεφάλαια⁴⁴.

α) «Πλαίσιο πολιτικής Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2021-2025»

β) «Προτάσεις για την οριζόντια εφαρμογή της διάστασης του φύλου και τον σχεδιασμό πολιτικών και δράσεων στο πλαίσιο του ΕΣΔΙΦ 2021-2025»

γ) «Δομή ΕΣΔΙΦ 2021-2025»

δ) «Διαδικασία Παρακολούθησης του ΕΣΔΙΦ»

ε) «Διαδικασία εκπόνησης του ΕΣΔΙΦ»

Επισημαίνεται ότι το «Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων (ΕΣΔΙΦ) 2021-2025» αναρτήθηκε σε διαδικτυακή δημόσια διαβούλευση στον ιστότοπο <http://www.opengov.gr/minlab/?p=5334> (περίοδος διαβούλευσης: 13 Ιουλίου έως 20 Αυγούστου 2021).

Ειδικότερα, ο **Άξονας Προτεραιότητας 1 «Πρόληψη και καταπολέμηση έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας»** στο νέο «Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2021-2025» επικεντρώνεται σε μέτρα για την προστασία των γυναικών από την άσκηση κάθε μορφής βίας, την επιμόρφωση και κατάρτιση των στελεχών των αρμόδιων αρχών, την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των εμπλεκόμενων μερών και του κοινού και διέπεται από τις αρχές και τις κατευθύνσεις της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης.

Περιλαμβάνει τους εξής τέσσερις στόχους:

- Την εφαρμογή των προβλέψεων της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης (Ν. 4531/2018)
- Την καταπολέμηση της βίας στην εργασία

⁴⁴ Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2021-2025. (2021). <http://www.opengov.gr/minlab/wp-content/uploads/downloads/2021/07/%CE%95%CE%A3%CE%94%CE%99%CE%A6-2021-2025.pdf>

- Την ενίσχυση και αναβάθμιση του Δικτύου Δομών για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και
- Την καταπολέμηση άλλων μορφών βίας

Έργα

Κατόπιν των ανωτέρω, την τρέχουσα περίοδο η ΓΓΔΟΠΙΦ στο πλαίσιο του Υποέργου 8 με τίτλο «Οριζόντιο εργαλείο εκτίμησης κινδύνου ενδο-οικογενειακής βίας», που εντάσσεται στη Πράξη «Οριζόντιες Παρεμβάσεις Εθνικής Εμβέλειας για την Καταπολέμηση της Βίας κατά των Γυναικών» με Κωδ. ΟΠΣ 5000490 του Ε.Π. «Μεταρρύθμιση Δημόσιου Τομέα 2014-2020», βρίσκεται σε διαδικασία δημιουργίας Εργαλείου Εκτίμησης Κινδύνου (Risk Assessment Tool) για τις γυναίκες θύματα έμφυλης βίας και ενδοοικογενειακής βίας, με σκοπό την εκτίμηση του επιπέδου υποτροπής περιστατικών βίας στο στενό τους περιβάλλον. Το εργαλείο θα εφαρμοστεί και θα αξιοποιηθεί οριζόντια από όλες τις υπηρεσίες υποδοχής γυναικών θυμάτων βίας και ενδοοικογενειακής βίας, όπως η Αστυνομία, οι υπηρεσίες υγείας και οι δικαστικές αρχές.

Παράλληλα, στη ΓΓΔΟΠΙΦ, στο πλαίσιο της Πράξης «Εξειδικευμένη Υποστήριξη του Μηχανισμού- Δομής Παρακολούθησης της Ισότητας των Φύλων» με Κωδ. ΟΠΣ 5001377 του Ε.Π. «Μεταρρύθμιση Δημοσίου Τομέα 2014-2020», βρίσκονται σε εξέλιξη οι διαγωνισμοί του Υποέργου 7 με τίτλο: «Μελέτη για το προφίλ των δραστών ενδοοικογενειακής βίας, αξιολόγηση των θεραπευτικών προγραμμάτων για τους δράστες, προτάσεις βελτίωσης των θεραπευτικών προγραμμάτων με στόχο την πρόληψη της ενδοοικογενειακής βίας» καθώς και του Υποέργου 9 με τίτλο: «Δράσεις ευαισθητοποίησης στο πλαίσιο του άρθρου 13 της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης».

#MeTooGreece

Η Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων (Γ.Γ.Δ.Ο.Π.Ι.Φ.) με αφορμή την πρόσφατη ανάπτυξη του κινήματος #metoo στην χώρα μας ορίστηκε από τον Πρωθυπουργό **Κυριάκο Μητσοτάκη**⁴⁵ ως ο

⁴⁵ <https://primeminister.gr/2021/02/25/25921>

αρμόδιος κυβερνητικός φορέας για την παρακολούθηση της σχετικής **κεντρικής** διαδικτυακής πύλης **metoo.gov.gr (metoogreece.gr)**, για τη συλλογή πληροφοριών για ζητήματα σεξουαλικής παρενόχλησης, κακοποίησης και εξουσιαστικής βίας καθώς και για το συντονισμό δράσεων για την καταπολέμησή τους. Η συγκεκριμένη πλατφόρμα που στοχεύει στην προστασία όλων των πολιτών και των παιδιών, γυναικών και ανδρών, αγοριών και κοριτσιών, δημιουργήθηκε με πρωτοβουλία της Πολιτείας και ενημερώνει για όλες τις γραμμές στήριξης και επικοινωνίας.

Στην υφιστάμενη μορφή της ως άνω ιστοσελίδας, οι εμπλεκόμενοι που έχουν αρμοδιότητα λήψης κλήσης από καταγγέλοντα/ουσα (χωρίς η καταγραφή αυτή να είναι εξαντλητική) είναι:

- 15900: Τηλεφωνική γραμμή SOS – Βία κατά των γυναικών
- 15512 Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας
- 11188: Δίωξη ηλεκτρονικού εγκλήματος
- 100: Άμεση Δράση
- 1056: Γραμμή SOS για παιδιά, εφήβους και γονείς
- Womensos.gr: Συμβουλευτικά κέντρα

*ΒΙΑ ΚΑΤΑ ΤΩΝ
ΓΥΝΑΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΟΙ
ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΗΣ
ΓΓΔΟΠΙΦ ΚΑΙ
ΤΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ
ΔΟΜΩΝ*

ΒΙΑ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΚΑΙ ΟΙ ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΓΓΔΟΠΙΦ ΚΑΙ ΤΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΔΟΜΩΝ

Α.ΜΟΡΦΕΣ ΒΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Στην 1^η Ετήσια Έκθεση για τη Βία κατά των γυναικών, παρουσιάστηκαν όλες οι μορφές της βίας, ως εξής:

Μορφές βίας κατά των γυναικών⁴⁶

- Ακρωτηριασμός γυναικείων γεννητικών οργάνων (ΑΓΓΟ)
- Βία μεταξύ ερωτικών συντρόφων
- Γυναικοκτονία
- Εγκλήματα Τιμής
- Έμφυλη βία
- Ενδοοικογενειακή Βία
- Καταναγκαστικοί γάμοι
- Καταναγκαστική Στείρωση
- Οικονομική βία
- Εξακολουθητική παρενόχληση
- Σεξουαλική βία
 - Σεξουαλική παρενόχληση
 - Βιασμός
- Σωματική βία
- Ψυχολογική βία
- Νεοαναδυόμενες μορφές βίας κατά των γυναικών
- Έμφυλη βία στον Κυβερνοχώρο (Cyber violence)
- Διαδικτυακή παρακολούθηση

⁴⁶ Αναλυτική περιγραφή στην 1^η Ετήσια Έκθεση για τη βία κατά των Γυναικών. Διαθέσιμο σε: [/isotita.gr/1η-ετήσια-έκθεση-για-τη-βία-κατά-των-γυν/](http://isotita.gr/1η-ετήσια-έκθεση-για-τη-βία-κατά-των-γυν/)

- Διαδικτυακή παρενόχληση
- Εκδικητική πορνογραφία
- Μη συναινετική πορνογραφία

Στην 2^η Ετήσια Έκθεση για τη Βία κατά των γυναικών, για την περίοδο αναφοράς της, αναλύεται η «γυναικοκτονία», ως η πιο ακραία μορφή έμφυλης βίας.

ΓΥΝΑΙΚΟΚΤΟΝΙΑ

Σε παγκόσμιο επίπεδο, σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα στοιχεία του Γραφείου των **Ηνωμένων Εθνών** για τα Ναρκωτικά και το Έγκλημα που αφορούν όμως το έτος 2017, οι περιπτώσεις των γυναικοκτονιών έφτασαν το ύψος των 87.000⁴⁷, το 58% των οποίων ο δράστης ήταν πρώην ή νυν σύζυγος/σύντροφος ή μέλος της οικογένειας, που σημαίνει ότι 137 γυναίκες σε όλο τον κόσμο δολοφονούνται καθημερινά από ένα μέλος της οικογένειάς τους⁴⁸.

Ορισμός

Ο όρος γυναικοκτονία είναι ένας όρος που προέρχεται από τις κοινωνικές επιστήμες, η αναγκαιότητα χρήσης του οποίου, τις τελευταίες δεκαετίες, έχει αρχίσει να κερδίζει έδαφος σε θεσμικό και νομοθετικό επίπεδο τόσο σε διεθνείς οργανισμούς, όσο και στην Ευρωπαϊκή Ένωση και την Κοινωνία των Πολιτών⁴⁹.

Σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων⁵⁰ (EIGE), η γυναικοκτονία ορίζεται ως η δολοφονία γυναικών και κοριτσιών εξαιτίας του φύλου τους. Ο όρος, κατά το EIGE, περιλαμβάνει μεταξύ άλλων:

- τη δολοφονία γυναίκας ως αποτέλεσμα άσκησης βίας από ερωτικό σύντροφο,
- τον βασανισμό και τη δολοφονία γυναίκας ως αποτέλεσμα μισογυνισμού,

⁴⁷ United Nation Office on Drugs and Crime (UNODC). (2018). *GLOBAL STUDY ON HOMICIDE Gender-related killing of women and girls*. Vienna. Διαθέσιμο σε https://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/GSH2018/GSH18_Gender-related_killing_of_women_and_girls.pdf

⁴⁸ Πετράκη Γεωργία. (Επιμ.). (2020). *Γυναικοκτονίες: διαπιστώσεις, ερωτήματα και ερωτηματικά*. Τετράδια Κοινωνικής Πολιτικής. Αθήνα. εκδ. Gutenberg, σελ.47

⁴⁹ European Parliament resolution of 14 March 2017 on equality between women and men in the European Union in 2014-2015 (2016/2249(INI)). Διαθέσιμο σε https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2017-0073_EN.pdf?redirect

⁵⁰ EIGE Glossary & Thesaurus, <https://eige.europa.eu/thesaurus/terms/1128>

- τη δολοφονία γυναικών και κοριτσιών ως «εγκλήματα για λόγους τιμής»,
- τη στοχευμένη δολοφονία γυναικών και κοριτσιών στο πλαίσιο ένοπλων συγκρούσεων,
- τη δολοφονία γυναικών λόγω προίκας,
- τη δολοφονία γυναικών και κοριτσιών εξ' αιτίας του σεξουαλικού προσανατολισμού τους και της ταυτότητας φύλου,
- τη δολοφονία αυτόχθονων γυναικών και κοριτσιών εξαιτίας του φύλου τους,
- βρεφοκτονία και εμβρυοκτονία βασισμένη στην επιλογή φύλου,
- περιπτώσεις γυναικοκτονίας οι οποίες συνδέονται με τον ακρωτηριασμό των γυναικείων γεννητικών οργάνων,
- κατηγορίες μαγείας
- περιπτώσεις γυναικοκτονίας οι οποίες συνδέονται με συμμορίες, το οργανωμένο έγκλημα, εμπόρους ναρκωτικών και την εμπορία γυναικών και κοριτσιών.

Ο όρος, σύμφωνα με το EIGE, προέρχεται από τη λέξη «femicidio⁵¹» (από το αγγλικό «femicide», ήτοι γυναικοκτονία) και χρησιμοποιείται εκτενώς στη Λατινική Αμερική ως χρήσιμο εργαλείο για την αντιμετώπιση της ανησυχητικής κλιμάκωσης των πολύ βίαιων δολοφονιών γυναικών και κοριτσιών. Εισήχθη παράλληλα η λέξη «feminicidio» προκειμένου να αποτυπωθεί το στοιχείο της ατιμωρησίας και της θεσμικής βίας λόγω έλλειψης λογοδοσίας και επαρκούς ανταπόκρισης από την πλευρά του κράτους, όταν διαπράττονται τέτοιες δολοφονίες. Ο δεύτερος όρος χρησιμοποιείται όταν διακυβεύεται η ευθύνη του κράτους.

Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (ΠΟΥ)⁵², η γυναικοκτονία ορίζεται ως «φόνος εκ προμελέτης μιας γυναίκας επειδή είναι γυναίκα, αναγνωρίζοντάς τη ως την ακραία κατάληξη του συνεχούς της βίας κατά των γυναικών».

⁵¹ EIGE Glossary & Thesaurus, <https://eige.europa.eu/thesaurus/terms/1128>

⁵² WHO.(2012). Understanding and addressing violence against women. Διαθέσιμο σε https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/77421/WHO_RHR_12.38_eng.pdf

Νομοθετικές και πολιτικές πρωτοβουλίες

1. Διεθνές επίπεδο

Στις 26 Νοεμβρίου του 2012 με αφορμή τη Διεθνή Ημέρα για την Εξάλειψη της Βίας κατά των Γυναικών (στις 25 Νοεμβρίου κάθε χρόνο) υπογράφηκε στη **Βιέννη η Διακήρυξη** για τη γυναικοκτονία, γνωστή ως **Διακήρυξη της Βιέννης** για την Γυναικοκτονία. Στη Διακήρυξη αναγνωρίζεται η αύξηση των γυναικοκτονιών σε παγκόσμια κλίμακα, καθώς και η ατιμωρησία των δολοφόνων-γεγονός που επιτείνει την υποταγή και την αδυναμία των γυναικών, διακινώντας το μήνυμα ότι η βία κατά των γυναικών είναι αποδεκτή και αναπόφευκτη⁵³. Η Διακήρυξη όρισε τη γυναικοκτονία ως «δολοφονία γυναικών και κοριτσιών λόγω του φύλου τους, η οποία μπορεί να λάβει μεταξύ άλλων τις εξής μορφές: 1) δολοφονία γυναικών ως αποτέλεσμα ενδοοικογενειακής/ συντροφικής βίας, 2) εξαιτίας βασανιστηρίων και εκφράσεων μισογυνισμού, 3) δολοφονίες γυναικών και κοριτσιών στο όνομα της τιμής 4) στοχευμένες δολοφονίες γυναικών και κοριτσιών στο πλαίσιο ένοπλων συγκρούσεων, 5) δολοφονίες γυναικών και κοριτσιών που σχετίζονται με την προίκια, 6) δολοφονίες γυναικών και κοριτσιών λόγω του σεξουαλικού προσανατολισμού και της ταυτότητας φύλου τους, 7) δολοφονίες αυτοχθόνων γυναικών και κοριτσιών λόγω του φύλου τους, 8) βρεφοκτονίες και εμβρυοκτονίες στη βάση του φύλου, 9) γυναικοκτονίες σχετιζόμενη με τον ακρωτηριασμό των γεννητικών οργάνων, 10) γυναικοκτονίες ως απόρροια κατηγοριών για άσκηση πρακτικών μαγείας και 11) άλλες γυναικοκτονίες που συνδέονται με συμμορίες, το οργανωμένο έγκλημα, εμπορία ναρκωτικών και εμπορία ανθρώπων⁵⁴».

Η Διακήρυξη προτρέπει τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της υποχρεωτικότητας της δέουσας επιμέλειας να προστατεύουν τις γυναίκες καθώς και να προβλέψουν διώξεις για τη γυναικοκτονία, λαμβάνοντας μέτρα για την πρόληψη των

⁵³ Πετράκη Γεωργία. (Επιμ.). (2020). *Γυναικοκτονίες: Διαπιστώσεις, ερωτήματα και ερωτηματικά*. Τετράδια Κοινωνικής Πολιτικής. Αθήνα. εκδ. Gutenberg, σελ 76

⁵⁴ United Nation (UN). Economic and Social Council.(2013). Statement submitted by the Academic Council on the United Nations System, a non-governmental organization in consultative status with the Economic and Social Council. Commission on Crime Prevention and Criminal Justice Twenty-second session Vienna, 22-26 April 2013. E/CN.15/2013/1. Available at https://www.unodc.org/documents/commissions/CCPCJ/CCPCJ_Sessions/CCPCJ_22/ E-CN15-2013-NGO1/E-CN15-2013-NGO1 E.pdf

γυναικοκτονιών και παράλληλα την παροχή νομικής προστασίας, διορθωτικών μέτρων και αποζημίωσης στις επιζήσασες σύμφωνα με τα όσα προβλέπονται από τις διεθνείς συνθήκες. Επίσης, τα μέλη καλούνται να θεσπίσουν νομοθετικά μέτρα για τη δίωξη και τιμωρία των θυτών⁵⁵.

Το 2012, ο ΠΟΥ υιοθέτησε τον όρο γυναικοκτονία⁵⁶, ορίζοντας τον ως εξής: «Γυναικοκτονία είναι η ανθρωποκτονία από πρόθεση, γυναικών επειδή είναι γυναίκες-με ευρύτερους ορισμούς να περιλαμβάνουν κάθε ανθρωποκτονία γυναίκας ή κοριτσιού. Η γυναικοκτονία συνήθως διαπράττεται από άντρες αλλά κάποιες φορές συνεργούν και γυναίκες, συνήθως μέλη της ίδιας οικογένειας. Στις περισσότερες περιπτώσεις την γυναικοκτονία διαπράττει ο σύντροφος ή πρώην σύντροφος που συνήθως είχε και μακρόχρονη κακοποιητική συμπεριφορά, απειλούσε, κακοποιούσε ή/και εκφόβιζε τη γυναίκα, η οποία πολύ συχνά βρίσκεται σε θέση φυσικής ή/και οικονομικής αδυναμίας σε σχέση με αυτόν».

Η ΠΟΥ διακρίνει τέσσερις βασικές περιπτώσεις:

Α) όταν διαπράττεται από τον σύντροφο (πρώην ή νυν): Σύμφωνα με τη μελέτη που αναφέρει η Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας, πάνω από το 35% των γυναικών που σκοτώθηκαν στον κόσμο θανατώθηκαν από τον σύντρόφό τους, σε σύγκριση με μόνο το 5% των δολοφονιών ανδρών που σκοτώθηκαν από τις συντρόφους τους.

Β) όταν ανήκει στα λεγόμενα «εγκλήματα «τιμής»: τα εγκλήματα εις βάρος γυναικών που θεωρούνται ότι παραβίασαν τους ηθικούς νόμους ή τις παραδόσεις της κοινωνικής τους ομάδας όπως η μοιχεία, το σεξ ή η εγκυμοσύνη εκτός γάμου, και σκοτώνονται για την προστασία τη φήμη της οικογένειας. Ο δολοφόνος μπορεί να είναι άνδρας ή και γυναίκα της οικογένειας.

Γ) όταν συνδέεται με ζητήματα προίκας: όταν νεαρές γυναίκες σκοτώνονται με βάση τους νόμους της κοινότητάς τους για την παροχή ανεπαρκών χρημάτων στο γάμο.

⁵⁵ United Nation (UN). Economic and Social Council.(2013). Statement submitted by the Academic Council on the United Nations System, a non-governmental organization in consultative status with the Economic and Social Council. Commission on Crime Prevention and Criminal Justice Twenty-second session Vienna, 22-26 April 2013. E/CN.15/2013/1. Available at https://www.unodc.org/documents/commissions/CCPCJ/CCPCJ_Sessions/CCPCJ_22/ E-CN15-2013-NGO1/E-CN15-2013-NGO1_E.pdf

⁵⁶ Πετράκη Γεωργία. (Επιμ.). (2020). *Γυναικοκτονίες: διαπιστώσεις, ερωτήματα και ερωτηματικά*. Τετράδια Κοινωνικής Πολιτικής. Αθήνα. εκδ. Gutenberg, σελ 20

Δ) όταν διαπράττεται από άγνωστο στο θύμα δράστη (και συνηθέστερα συνοδεύεται από σεξουαλική βία): Μη «οικεία» γυναικοκτονία, έγκλημα που αφορά σεξουαλική επίθεση ή φονικό μισογυνισμό. Στις 18 Δεκεμβρίου 2013 το ψήφισμα της γενικής συνέλευσης του ΟΗΕ για τη λήψη μέτρων έναντι των έμφυλων δολοφονιών γυναικών και κοριτσιών (*Taking action against gender-related killing of women and girls*) καλεί τα κράτη μέλη να λάβουν μέτρα, συμπεριλαμβανομένων και των προληπτικών, καθώς και να προβούν στη θέσπιση και εφαρμογή νομοθετικού πλαισίου το οποίο να προβλέπει τη λογοδοσία και τον τερματισμό της ατιμωρησίας των δραστών⁵⁷.

Το 2015 στην Απόφαση 70/176⁵⁸ της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ τονίζεται η υποχρέωση προστασίας όλων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και θεμελιωδών ελευθεριών των γυναικών και κοριτσιών και εκφράζεται και πάλι η βαθιά ανησυχία του ΟΗΕ για την αύξηση των γυναικοκτονιών, δεδομένου ότι μια στις δυο γυναίκες θύματα ανθρωποκτονιών δολοφονείται από σύντροφο ή μέλος της οικογένειάς της⁵⁹.

Άλλες πρωτοβουλίες σε επίπεδο των ειδικευμένων οργανώσεων του ΟΗΕ είναι η εκπόνηση μελετών από το Γραφείο των ΗΕ για τα ναρκωτικά και το έγκλημα⁶⁰ για τις έμφυλες ανθρωποκτονίες γυναικών και κοριτσιών το 2018.

2. Ευρωπαϊκό επίπεδο

Η πρώτη αναφορά του όρου γυναικοκτονία σε έγγραφο της ΕΕ καταγράφηκε κατά τη διάρκεια ακρόασης σχετικά με τις περιπτώσεις γυναικοκτονιών στο Μεξικό και τη Γουατεμάλα στο ΕΚ τον Απριλίου του 2006. Κατόπιν της ολοκλήρωσης της ακρόασης, ο ισπανός ευρωβουλευτής Raül Romeva i Rueda παρουσίασε στο ΕΚ

⁵⁷ UN Women. (2014). *Report of the Special Rapporteur on violence against women, its causes and consequences*, Rashida Manjoo (A/HRC/26/38). Available at <https://www.unwomen.org/en/docs/2014/5/special-rapporteur-on-violence-against-women-a-hrc-26-38#view>

⁵⁸ <https://undocs.org/en/A/RES/70/176>

⁵⁹ Πετράκη Γεωργία. (Επιμ.). (2020). *Γυναικοκτονίες: διαπιστώσεις, ερωτήματα και ερωτηματικά*. Τετράδια Κοινωνικής Πολιτικής. Αθήνα. εκδ. Gutenberg, σελ. 77

⁶⁰ United Nation Office on Drugs and Crime (UNODC). (2018).. *GLOBAL STUDY ON HOMICIDE Gender-related killing of women and girls*. Vienna. Διαθέσιμο σε https://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/GSH2018/GSH18_Gender-related_killing_of_women_and_girls.pdf

Σχέδιο Έκθεσης σχετικά με τις δολοφονίες γυναικών⁶¹ (Femicides) στην Κεντρική Αμερική και το Μεξικό και τον ρόλο της ΕΕ στην καταπολέμηση και εξάλειψη του φαινομένου, καλώντας παράλληλα την ΕΕ να λάβει μέτρα για την αποτελεσματική παρακολούθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των γυναικών στις χώρες αυτές.⁶² Τον Οκτώβριο του 2007, το ΕΚ ενέκρινε ψήφισμα σχετικά με τις γυναικοκτονίες στο Μεξικό και την Κεντρική Αμερική και τον ρόλο της ΕΕ στην καταπολέμηση του φαινομένου⁶³. Το ΕΚ επανέλαβε την καταδίκη του για τις γυναικοκτονίες στην τελευταία ετήσια έκθεσή του για τα ανθρώπινα δικαιώματα του Δεκεμβρίου 2010⁶⁴. Το 2018 η γυναικοκτονία αναφέρεται στις κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ για τη βία κατά των γυναικών, που εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο της ΕΕ.

Στις 29 Μαρτίου 2014, στο επείγον ψήφισμα για τις γυναικοκτονίες στην ΕΕ και τη Λατινική Αμερική της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης EURO-LATIN AMERICAN τα κράτη μέλη καλούνται να θεσπίσουν κατάλληλα νομικά μέτρα για τη λήψη ειδικών μέτρων για την προστασία των παιδιών θυμάτων γυναικοκτονιών και την εφαρμογή του ποινικού δικαίου τους για τους δράστες γυναικοκτονιών⁶⁵. Τα κράτη μέλη επίσης καλούνται να διαθέσουν πόρους μέσω των κρατικών προϋπολογισμών τους για τη δημιουργία τυποποιημένων/προτυποποιημένων πρωτοκόλλων για τη συλλογή πληροφοριών και τη δημιουργία συγκρίσιμων βάσεων δεδομένων⁶⁶. Ζητείται επίσης να καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια για την παροχή πλήρων και προσβάσιμων επίσημων στατιστικών στοιχείων σχετικά με τις γυναικοκτονίες σε όλες τις χώρες, η ανάπτυξη των οποίων προτείνεται να γίνει σε συνεργασία με

⁶¹ Killings of Women (Femicides) στο αγγλικό κείμενο

⁶² Manjoo Rashida. (2011) FEMICIDE AND FEMINICIDE IN EUROPE. GENDER-MOTIVATED KILLINGS OF WOMEN AS A RESULT OF INTIMATE PARTNER VIOLENCE. Expert group meeting on gender-motivated killings of women Organized by the UN Special Rapporteur on Violence against Women, its causes and consequences (12 October). Διαθέσιμο σε [SPINELLI \(2011\) FEMICIDE AND FEMINICIDE IN EUROPE.pdf \(femicideincanada.ca\)](#)

⁶³ Manjoo Rashida. (2011) FEMICIDE AND FEMINICIDE IN EUROPE. GENDER-MOTIVATED KILLINGS OF WOMEN AS A RESULT OF INTIMATE PARTNER VIOLENCE. Expert group meeting on gender-motivated killings of women Organized by the UN Special Rapporteur on Violence against Women, its causes and consequences (12 October),p.6. Διαθέσιμο σε [SPINELLI \(2011\) FEMICIDE AND FEMINICIDE IN EUROPE.pdf \(femicideincanada.ca\)](#)

⁶⁴ Manjoo Rashida. (2011) FEMICIDE AND FEMINICIDE IN EUROPE. GENDER-MOTIVATED KILLINGS OF WOMEN AS A RESULT OF INTIMATE PARTNER VIOLENCE. Expert group meeting on gender-motivated killings of women Organized by the UN Special Rapporteur on Violence against Women, its causes and consequences (12 October),p.6. Διαθέσιμο σε [SPINELLI \(2011\) FEMICIDE AND FEMINICIDE IN EUROPE.pdf \(femicideincanada.ca\)](#)

⁶⁵ EuroLat. (2014) – Resolution of 29 March 2014. URGENT RESOLUTION on femicide in the European Union and Latin America Femicide in the European Union and Latin America. Διαθέσιμο σε [1026102en.pdf \(europa.eu\)](#)

⁶⁶ EuroLat. (2014) – Resolution of 29 March 2014. URGENT RESOLUTION on femicide in the European Union and Latin America Femicide in the European Union and Latin America. Διαθέσιμο σε [1026102en.pdf \(europa.eu\)](#)

γυναικείες οργανώσεις και οργανώσεις της Κοινωνίας των Πολιτών⁶⁷. Προτρέπει επίσης την Ύπατη Εκπρόσωπο της ΕΕ και τις μελλοντικές Προεδρίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης να σεβαστούν τις υφιστάμενες κατευθυντήριες γραμμές και να εγκρίνουν ειδικές κατευθυντήριες γραμμές για τον τερματισμό της γυναικοκτονίας⁶⁸.

Το 2016, το EIGE⁶⁹ στο πλαίσιο ευρύτερης μελέτης για τους τρόπους βελτίωσης συλλογής στατιστικών δεδομένων για τη βία κατά των γυναικών στα κράτη μέλη της ΕΕ, κατέγραψε την έλλειψη αναγνώρισης της γυναικοκτονίας ως διακριτό αδίκημα στον ποινικό δίκαιο των κρατών μελών της ΕΕ, καθώς και την έλλειψη νομικού ορισμού σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ, με συνέπεια την μη ορθή αποτύπωση του μεγέθους αλλά και των μορφών της στα στατιστικά στοιχεία των κρατών μελών. Σε μια προσπάθεια να υποστηρίξει τα κράτη μέλη της ΕΕ στην αρτιότερη συλλογή των δεδομένων αυτών, προχώρησε στη δημιουργία σχετικού στατιστικού ορισμού το 2017. Σύμφωνα με τον στατιστικό αυτό ορισμό ως γυναικονία ορίζεται «η δολοφονία μιας γυναίκας από ερωτικό σύντροφο και ο θάνατος μιας γυναίκας ως αποτέλεσμα πρακτικής που είναι επιβλαβής στις γυναίκες. Ως ερωτικός σύντροφος νοείται πρώην ή νυν σύζυγος ή σύντροφος, ανεξάρτητα από το αν ο/η δράστης/στρια έχει μοιραστεί ή μοιράζεται την ίδια κατοικία με το θύμα»⁷⁰.

Στη νομοθετική πρωτοβουλία στις 16 Σεπτεμβρίου 2021 με την οποία ζητείται στοχευμένη νομοθεσία και πολιτικές για την αντιμετώπιση όλων των μορφών βίας και έμφυλων διακρίσεων εντός και εκτός διαδικτύου, καταγγέλθηκε η γυναικοκτονία ως την πιο ακραία μορφή έμφυλης βίας⁷¹.

⁶⁷ EuroLat. (2014) – Resolution of 29 March 2014. URGENT RESOLUTION on femicide in the European Union and Latin America Femicide in the European Union and Latin America. Διαθέσιμο σε [1026102en.pdf \(europa.eu\)](https://eige.europa.eu/publications/terminology-and-indicators-data-collection-rape-femicide-and-intimate-partner-violence-report)

⁶⁸ EuroLat. (2014) – Resolution of 29 March 2014. URGENT RESOLUTION on femicide in the European Union and Latin America Femicide in the European Union and Latin America. Διαθέσιμο σε [1026102en.pdf \(europa.eu\)](https://eige.europa.eu/publications/terminology-and-indicators-data-collection-rape-femicide-and-intimate-partner-violence-report)

⁶⁹ EIGE. (2016). <https://eige.europa.eu/gender-based-violence/data-collection#2016>

⁷⁰ European Institute for Gender Equality (EIGE). (2017). *Terminology and indicators for data collection: Rape, femicide and intimate partner violence, Luxembourg*. Available at <https://eige.europa.eu/publications/terminology-and-indicators-data-collection-rape-femicide-and-intimate-partner-violence-report>

⁷¹ Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (ΕΚ). Επικαιρότητα.(2021). Δελτίο τύπου «Να συμπεριληφθεί η έμφυλη βία ως έγκλημα στο ευρωπαϊκό δίκαιο, ζητά το Κοινοβούλιο». 21 Σεπτεμβρίου 2021. Ανακτήθηκε από <https://www.europarl.europa.eu/news/el/press-room/20210910IPR11927/na-sumperilifthei-i-emfuli-via-os-egklima-sto-dikaio-tis-ee-zita-to-koinovoulio>

Ερευνητικές ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες

Το Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο για τη Γυναικοκτονία⁷² ξεκίνησε τη λειτουργία του το 2018 και αποτελεί ερευνητική πρωτοβουλία για την πρόληψη των δολοφονιών των γυναικών λόγω του φύλου τους⁷³. Η ερευνητική πρωτοβουλία βασίζεται σε δυο θεματικές:

- Την πρόληψη των γυναικοκτονιών μέσω της δημιουργίας ενός πανευρωπαϊκού συστήματος συλλογής δεδομένων για την μέτρηση και την ευαισθητοποίηση σχετικά με την έκταση των γυναικοκτονιών.
- Την πρόληψη των γυναικοκτονιών μέσω της διενέργειας πανευρωπαϊκών ερευνών για τον εντοπισμό των κενών στην αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών⁷⁴.

Κύπρος

Τον Οκτώβριο 2021, στην Κύπρο με πρόταση νόμου που κατέθεσε η Πρόεδρος της Βουλής Αννίτα Δημητρίου⁷⁵, ενώπιον της Ολομέλειας, το έγκλημα της γυναικοκτονίας θεσμοθετείται πλέον ως όρος, αναγνωρίζεται ως ποινικό αδίκημα και θα τιμωρείται με ισόβια κάθειρξη. Όσον αφορά την ταξινόμηση των συλλεχθέντων στοιχείων, οι αστυνομικές αρχές θα ταξινομούν τις υποθέσεις που αφορούν δολοφονίες γυναικών για συγκεκριμένους λόγους ώστε να ονομάζονται «γυναικοκτονίες» αντί να ενσωματώνονται στη γενική λίστα των δολοφονιών. Η ταξινόμηση έχει σκοπό να συμβάλλει στη λήψη των ανάλογων μέτρων⁷⁶.

⁷² European Observatory on Femicide (EOF). <http://eof.cut.ac.cy/>

⁷³ Weil Shalva & Corradi Consuelo & Naudi MarcelinE. (2018). *FEMICIDE ACROSS EUROPE Theory, research and prevention*. Policy Press. Διαθέσιμο σε [Policy Press | Femicide across Europe - Theory, Research and Prevention : Edited by Shalva Weil, Consuelo Corradi and Marceline Naudi \(bristoluniversitypress.co.uk\)](https://www.bristoluniversitypress.co.uk/)

⁷⁴ Πετράκη Γεωργία. (Επιμ.). (2020). *Γυναικοκτονίες: διαπιστώσεις, ερωτήματα και ερωτηματικά*. Τετράδια Κοινωνικής Πολιτικής. Αθήνα. εκδ. Gutenberg, σελ 48

⁷⁵ Βουλή των αντιπροσώπων. Την πρότασή της για ποινικοποίηση της γυναικοκτονίας παρουσίασε η Πρόεδρος της Βουλής - 03/11/2021 <http://parliament.cy/el/δραστηριότητες-προέδρου/δραστηριότητες-προέδρου-2021/την-πρότασή-της-για-ποινικοποίηση-της-γυναικοκτονίας-παρουσίασε-η-πρόεδρος-της-βουλής-03112021>

⁷⁶ The Press Project. Ποινικό αδίκημα με ισόβια κάθειρξη οι γυναικοκτονίες στην Κύπρο. 12 Οκτωβρίου 2021. Διαθέσιμο σε <https://thepressproject.gr/poiniko-adikima-me-isovia-katheirxi-oi-gynaikoktonies-stin-kypro/>

3. Εθνικό επίπεδο

Εγκύκλιος 12/3-11-2021 Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου

Ο Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου κος Βασίλειος Πλιώτας, αναγνωρίζοντας την έξαρση των εγκλημάτων ενδοοικογενειακής βία σε βάρος των γυναικών προέβει στην έκδοση της υπ' αριθμ.12/3-11-2021 εγκυκλίου προς τους εισαγγελείς Πρωτοδικών της χώρας. Μεταξύ άλλων αναφέρεται και στο έγκλημα της γυναικοκτονίας: *«Με συχνότητα πλέον, σχετικές απαξιολογικές συμπεριφορές διακρίνονται από ανησυχητική, εντεινόμενη και άμετρη βία. Δεν είναι λίγες οι φορές που εξελίσσονται ακόμη και σε κατάφωρη περιφρόνηση και αυτού του υπέρτατου όλων έννομου αγαθού της ζωής, με ακραίες, δυσνόητες, χωρίς αναστολές, απεχθείς και με ιδιαίτερη σκληρότητα ανθρωποκτονίες που συνταράσσουν την κοινωνία. Με αφορμή αυτές τις καταστάσεις και στη χώρα μας, ευρέως, οι περιπτώσεις αφαίρεσης της ζωής γυναίκας, ιδίως από σεξιστικά κίνητρα, «λόγους τιμής», σκοπούς εμπορίας ανθρώπων και οικονομική εκμετάλλευση, αποδίδονται με τον όρο «γυναικοκτονία» και γίνεται λόγος για ανάγκη διακριτής τυποποιημένης ποινικής πρόβλεψης ή και για αναγωγή αυτής ως διακεκριμένης παραλλαγής της ανθρωποκτονίας του άρθρου 299 ΠΚ. Διεθνώς, σε αρκετές χώρες, καθώς το φαινόμενο δεν είναι μόνο ελληνικό αλλά έχει προσλάβει παγκόσμιες διαστάσεις, υιοθετήθηκε και νομοθετικά η θεώρηση αυτή».*

Γενική Γραμματεία Δημογραφικής, Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων

Η ΓΓΔΟΠΙΦ στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της για την πρόληψη, καταπολέμηση και εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών βρίσκεται στη διαδικασία σχεδιασμού εργαλείου εκτίμησης κινδύνου για θύματα ενδοοικογενειακής βίας στο πλαίσιο του Υποέργου 8 με τίτλο: «Οριζόντιο εργαλείο εκτίμησης κινδύνου ενδο-οικογενειακής βίας» το οποίο εντάσσεται στην Πράξη: «Οριζόντιες Παρεμβάσεις Εθνικής Εμβέλειας για την Καταπολέμηση της Βίας κατά των Γυναικών» με κωδ. MIS 5000490 του Ε.Π «Μεταρρύθμιση Δημόσιου Τομέα 2014-2020».

Η διαδικασία εκτίμησης κινδύνου (risk assessment) και οι στρατηγικές διαχείρισης (risk management) του θεωρούνται μέτρα αποτροπής επαναθυματοποίησης ενός θύματος ενδοοικογενειακής βίας. Σε εθνικό επίπεδο, η ανάπτυξη ή / και η βελτίωση των διαδικασιών εκτίμησης κινδύνου και των στρατηγικών διαχείρισης και αντιμετώπισης του είναι ζωτικής σημασίας για τον σχεδιασμό εξατομικευμένων δράσεων σύμφωνα με τις ανάγκες των θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας και των παιδιών τους.

Ο σχεδιασμός εργαλείου εκτίμησης κινδύνου για τα θύματα της ενδοοικογενειακής βίας εντάσσεται στο πλαίσιο των υποχρεώσεων που απορρέουν κατόπιν της κύρωσης της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης [N.4531/2018 (ΦΕΚ 62Α΄)] από την Ελλάδα και συγκεκριμένα από το άρθρο 51, στο οποίο προβλέπεται η υποχρέωση ανάπτυξης και εφαρμογής εργαλείων εκτίμησης κινδύνου για θύματα ενδοοικογενειακής βίας. Επίσης στην Ευρωπαϊκή Οδηγία 2012/29/ΕΕ για τη θέσπιση ελάχιστων προτύπων σχετικά με τα δικαιώματα, την υποστήριξη και την προστασία θυμάτων της εγκληματικότητας, στο άρθρο 22 προβλέπεται η λήψη εξατομικευμένων μέτρων για την προστασία των θυμάτων, προσέγγιση που βασίζεται στην εξατομικευμένη εκτίμηση κινδύνου (case by case approach).

Ελληνική Αστυνομία

Η ΕΛ.ΑΣ. στο πλαίσιο του Στρατηγικού και Επιχειρησιακού Προγράμματος⁷⁷ – Σ.Ε.Π.Ε.Α. 2021-2025, θέτει ως στρατηγικές κατευθύνσεις για την ενίσχυση των Γραφείων Αντιμετώπισης Ενδοοικογενειακής Βίας, που λειτουργούν στις 14 Περιφέρειες της χώρας και στις Διευθύνσεις Αστυνομίας κάθε νομού, τη συνεργασία με συναρμόδιους φορείς για την αντιμετώπιση του φαινομένου και την προστασία των θυμάτων, την περαιτέρω επιμόρφωση του αστυνομικού προσωπικού με ειδικά εκπαιδευτικά προγράμματα και την ψηφιακή και στατιστική επεξεργασία των δεδομένων από τη διαχείριση κάθε υπόθεσης.

⁷⁷ Αρχηγείο Ελληνικής Αστυνομίας, Υπηρεσίες Αντιμετώπισης Ενδοοικογενειακής Βίας .(2021). Ετήσια Έκθεση Απολογισμού Έργου Έτους 2020

Παράγοντες κινδύνου και προστατευτικοί παράγοντες για τη γυναικοκτονία

Πίνακας παραγόντων κινδύνου και προστατευτικών παραγόντων σχετιζόμενων με τη γυναικοκτονία⁷⁸

	Για τους δολοφόνους γυναικών (γυναικτόνους)	Για τα θύματα γυναικοκτονιών/δολοφονημένες γυναίκες
Παράγοντες κινδύνου	Ατομικό επίπεδο	
	<ul style="list-style-type: none"> • Ανεργία • Οπλοκατοχή • Απειλές για φόνο με όπλο • Εξαναγκαστική σεξουαλική επαφή με σύντροφο • Κατάχρηση ουσιών όπως αλκοόλ και ναρκωτικών ουσιών • Προβλήματα ψυχικής υγείας 	<ul style="list-style-type: none"> • Εγκυμοσύνη και κακοποίηση κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης
	Οικογενειακό/ σχεσιακό επίπεδο	
	<ul style="list-style-type: none"> • Ιστορικό κακοποιητικής συμπεριφοράς του δράστη σε προηγούμενες συντρόφους του 	<ul style="list-style-type: none"> • Ιστορικό κακοποίησης του δράστη προς το θύμα, ιδιαίτερα τον τελευταίο μήνα και η συχνότητα των περιστατικών κακοποίησης • Παρουσία τέκνου από προηγούμενη σχέση της γυναίκας (όχι το βιολογικό παιδί του δράστη) • Αποξένωση από τον σύντροφο • Εγκατάλειψη της κακοποιητικής σχέσης
Κοινωνικό-θεσμικό επίπεδο		

⁷⁸WHO. (2012). Understanding and addressing violence against women. Femicide. p.4. https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/77421/WHO_RHR_12.38_eng.pdf

	<ul style="list-style-type: none"> • Έμφυλη ανισότητα, συμπεριλαμβανομένου του χαμηλού αριθμού γυναικών στην εκλεγμένη κυβέρνηση • Μειώσεις στις κυβερνητικές κοινωνικές δαπάνες σε τομείς όπως η υγεία και η εκπαίδευση 	
Προστατευτικοί παράγοντες	<ul style="list-style-type: none"> • Ατομικό επίπεδο 	
	<ul style="list-style-type: none"> • Πανεπιστημιακή εκπαίδευση (έναντι της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης) 	<ul style="list-style-type: none"> • Διαμονή σε διαφορετικές κατοικίες • Σε κατάσταση ανεργίας αλλά η γυναίκα αναζητά ενεργά εργασία
	Κοινωνικό-θεσμικό επίπεδο	
	<ul style="list-style-type: none"> • Αυξημένος αριθμός αστυνομικών • Νομοθεσία που περιορίζει την οπλοκατοχή ιδιαίτερα στις περιπτώσεις συντροφικής βίας • Εντολή σύλληψης για παραβίαση εντολών περιορισμού που σχετίζονται συντροφική βία 	

Β.ΔΡΑΣΕΙΣ ΓΓΔΟΠΙΦ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΟΥ ΔΟΜΩΝ

Η ΓΓΔΟΠΙΦ είναι ο κατεξοχήν αρμόδιος φορέας για το σχεδιασμό, υλοποίηση και παρακολούθηση πολιτικών και μέτρων για την Πρόληψη και Καταπολέμηση της Βίας κατά των Γυναικών. Πιο συγκεκριμένα, η **Διεύθυνση Κοινωνικής Προστασίας και Συμβουλευτικών Υπηρεσιών** της ΓΓΔΟΠΙΦ είναι αρμόδια για:

- Την εισήγηση και επεξεργασία πολιτικών και μέτρων για την αντιμετώπιση της βίας.
- Την εισήγηση πολιτικών, εξειδικευμένων δράσεων και παρεμβάσεων για τις γυναίκες που υφίστανται πολλαπλές διακρίσεις (γυναίκες πρόσφυγες, μετανάστριες, γυναίκες ΑμεΑ, τοξικοεξαρτημένες, μακροχρόνια άνεργες, μονογονείς κ.α.).
- Την παροχή του κοινού πλαισίου λειτουργίας και δεοντολογίας του Δικτύου Δομών.
- Τον συντονισμό, υλοποίηση, παρακολούθηση και αξιολόγηση των πολιτικών και μέτρων πρόληψης και καταπολέμησης κάθε μορφής βίας που καλύπτεται από

τη Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας.

Παράλληλα, δημιουργήθηκε και λειτουργεί σε ολόκληρη τη χώρα ένα ολοκληρωμένο Δίκτυο Δομών για την πρόληψη και αντιμετώπιση όλων των μορφών βίας κατά των γυναικών στο πλαίσιο του «**Εθνικού Προγράμματος για την Πρόληψη και Καταπολέμηση της Βίας κατά των Γυναικών 2009-2013**». Το έργο συνεχίζει απρόσκοπτα τη λειτουργία του από την έναρξή του και από το 2016 η ΓΓΔΟΠΙΦ ανταποκρινόμενη στις ανάγκες που προέκυψαν εξαιτίας της οικονομικής και προσφυγικής κρίσης διεύρυνε την ομάδα στόχο περιλαμβάνοντας στο «**Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2016-2020**» και τις γυναίκες θύματα πολλαπλών διακρίσεων. Επίσης, διεύρυνε τις ήδη παρεχόμενες υπηρεσίες (ψυχοκοινωνική στήριξη, νομική συμβουλευτική, νομική βοήθεια, φιλοξενία), περιλαμβάνοντας την Εργασιακή Συμβουλευτική, ώστε να ανταποκριθεί στις ανάγκες των γυναικών για ανεύρεση εργασίας.

Η συγχρηματοδότηση του έργου από πόρους του ΕΣΠΑ μέσω των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων παρατάθηκε εγκαίρως έως το τέλος του 2023 με την υπ' αριθμ. **117366/5-11-2021 Εγκύκλιο της Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού και Παρακολούθησης Δράσεων ΕΚΤ** με θέμα: «Παράταση λειτουργίας Δομών και διεύρυνση των παρεχόμενων υπηρεσιών συγχρηματοδοτούμενων στο πλαίσιο του θεματικού στόχου 9 των ΠΕΠ».

Το Δίκτυο Δομών ⁷⁹περιλαμβάνει **63** δομές:

- την **24ωρη τηλεφωνική γραμμή βοήθειας SOS 15900**⁸⁰. Η γραμμή βοήθειας είναι πανελλαδική, λειτουργεί 365 ημέρες το χρόνο σε 24ωρη βάση, δωρεάν, και προσφέρει συμβουλευτικές υπηρεσίες τόσο στα ελληνικά όσο και στα αγγλικά. Στη γραμμή εργάζονται επίσης 2 διερμηνείς που εξυπηρετούν τις ανάγκες Φαρσόφωνων και Αραβόφωνων γυναικών συγκεκριμένες μέρες και

⁷⁹ Η ιστοσελίδα με τις πληροφορίες για τη λειτουργία και τις υπηρεσίες του Δικτύου Δομών για την πρόληψη και καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών <https://womensos.gr/en/about-us-3/>

⁸⁰ Κανονισμός λειτουργίας γραμμής SOS15900: <https://womensos.gr/wp-content/uploads/%CE%9A%CE%91%CE%9D%CE%9F%CE%9D%CE%99%CE%A3%CE%9C%CE%9F%CE%A3-%CE%9B%CE%95%CE%99%CE%A4%CE%9F%CE%A5%CE%A1%CE%93%CE%99%CE%91%CE%A3-%CE%93%CE%A1%CE%91%CE%9C%CE%9C%CE%97%CE%A3-%CE%A3%CE%9F%CE%A3.pdf>

ώρες. Επιπλέον η γραμμή υποστηρίζεται από τη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: sos15900@isotita.gr.

- **43 Συμβουλευτικά Κέντρα** που παρέχουν⁸¹ :
 - ενημέρωση και πληροφόρηση σε θέματα ισότητας των φύλων, αντιμετώπισης της βίας και πολλαπλών διακρίσεων κατά των γυναικών,
 - κοινωνική, ψυχολογική, νομική και εργασιακή στήριξη (με την οπτική του φύλου),
 - παραπομπή ή συνοδεία -όποτε αυτό απαιτείται- των γυναικών σε ξενώνες φιλοξενίας, στις αστυνομικές και εισαγγελικές αρχές, στο δικαστήριο, σε νοσοκομεία, κέντρα υγείας, κέντρα ψυχικής υγείας, σε φορείς αρμόδιους για προνοιακά ή άλλα επιδόματα, σε φορείς προώθησης της απασχόλησης και επιχειρηματικότητας, σε φορείς προστασίας και στήριξης παιδιών κ.λπ.,
 - νομική βοήθεια, σε συνεργασία με τους δικηγορικούς συλλόγους.

Παράλληλα υλοποιούν δράσεις για την πρόληψη, την ενημέρωση και την ευαισθητοποίηση της τοπικής κοινωνίας.

- **19 Ξενώνες Φιλοξενίας**⁸² που παρέχουν ασφαλή διαμονή και σίτιση σε γυναίκες θύματα έμφυλης βίας και τα παιδιά τους.

Επιπλέον οι δομές παρέχουν πρόσθετη ψυχοκοινωνική υποστήριξη, εργασιακή και νομική συμβουλευτική μέσω των συμβουλευτικών κέντρων, διευκολύνουν την πρόσβαση στις υπηρεσίες υγείας και την εγγραφή παιδιών στα σχολεία. Η παροχή των υπηρεσιών στις δομές του δικτύου στηρίζεται στην αρχή της αυτόβουλης συγκατάθεσης του θύματος, στην αρχή της εμπιστευτικότητας και ειδικά για τους ξενώνες στο απόρρητο της διεύθυνσης, που στόχο έχουν την ενδυνάμωση των γυναικών θυμάτων βίας και την επανάκτηση της αυτοεκτίμησής τους, ώστε να μπορέσουν να αναλάβουν την ευθύνη της επαγγελματικής, προσωπικής και

⁸¹Κανονισμός λειτουργίας των Συμβουλευτικών Κέντρων: <https://womensos.gr/wp-content/uploads/%CE%9A%CE%91%CE%9D%CE%9F%CE%9D%CE%99%CE%A3%CE%9C%CE%9F%CE%A3-%CE%9B%CE%95%CE%99%CE%A4%CE%9F%CE%A5%CE%A1%CE%93%CE%99%CE%91%CE%A3-%CE%A3%CE%9A.pdf>

⁸² Κανονισμός λειτουργίας Ξενώνων Φιλοξενίας: <https://womensos.gr/wp-content/uploads/%CE%9A%CE%91%CE%9D%CE%9F%CE%9D%CE%99%CE%A3%CE%9C%CE%9F%CE%A3-%CE%9B%CE%95%CE%99%CE%A4%CE%9F%CE%A5%CE%A1%CE%93%CE%99%CE%91%CE%A3-%CE%9E%CE%95%CE%9D%CE%A9%CE%9D%CE%A9%CE%9D.pdf>

οικογενειακής τους ζωής και να πάρουν οι ίδιες τις καλύτερες αποφάσεις για το μέλλον τους.

Με το Ν. 4604/2019 (ΦΕΚ Α'50) στους ΟΤΑ α' βαθμού και στα νομικά πρόσωπα αυτών δύναται να συνιστάται οργανική μονάδα, με τον τίτλο **«Συμβουλευτικό Κέντρο Γυναικών»**, με αρμοδιότητες την παροχή: α) υπηρεσιών ενημέρωσης και εξειδικευμένης πληροφόρησης σε θέματα ισότητας των φύλων, β) υπηρεσιών ψυχοκοινωνικής στήριξης, γ) συμβουλευτικών υπηρεσιών και υπηρεσιών πληροφόρησης για τα δικαιώματα των γυναικών θυμάτων βίας και γυναικών που υφίστανται πολλαπλές διακρίσεις, δ) υπηρεσιών παραπομπής ή συνοδείας των θυμάτων σε ξενώνες φιλοξενίας, σε δικαστικές και σε δημόσιες αρχές, ε) νομικών υπηρεσιών, σε συνεργασία με τους δικηγορικούς συλλόγους σε γυναίκες θύματα βίας και πολλαπλών διακρίσεων και στ) εργασιακής συμβουλευτικής. Για τη σύσταση και στελέχωση των Συμβουλευτικών Κέντρων Γυναικών τα αρμόδια όργανα προβαίνουν στις απαραίτητες τροποποιήσεις του Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας ή των εσωτερικών κανονισμών λειτουργίας των νομικών προσώπων.

Αντίστοιχα, στους Ο.Τ.Α. α' βαθμού και στα νομικά πρόσωπα αυτών, μπορεί να συνιστάται οργανική μονάδα, με τον τίτλο **«Ξενώνας Φιλοξενίας Κακοποιημένων Γυναικών»**, με αρμοδιότητα την παροχή ασφαλούς διαμονής σε γυναίκες-θύματα έμφυλης βίας, σε γυναίκες που υφίστανται πολλαπλές διακρίσεις και στα τέκνα τους μέχρι την ηλικία που προβλέπεται στον κανονισμό εσωτερικής λειτουργίας των Ξενώνων. Ο Ξενώνας υπάγεται στη διεύθυνση που ασκεί αρμοδιότητες κοινωνικής προστασίας ή κοινωνικής υπηρεσίας, όταν έχει συσταθεί στους Ο.Τ.Α. α' βαθμού και τα νομικά πρόσωπα αυτών.

Σύμφωνα με το άρθρο 30 του ως άνω νόμου, η επιστημονική εποπτεία όλου του Δικτύου, των υπηρεσιακών μονάδων και δομών, ανήκει στη ΓΓΔΟΠΙΦ, ενώ, η εποπτεία και ο έλεγχος λειτουργίας των Ξενώνων για γυναίκες θύματα βίας και πολλαπλών διακρίσεων που λειτουργούν στο Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΕΚΚΑ) ανήκει στη Διεύθυνση Κοινωνικών Παρεμβάσεων του νομικού αυτού προσώπου και στη Διεύθυνση Υπηρεσιών ΕΚΚΑ Θεσσαλονίκης.

Επιτελική Ομάδα Συντονισμού (ΕΟΣ)

Η ΓΓΔΟΠΙΦ παρέχει το Κοινό Πλαίσιο Λειτουργίας και Δεοντολογίας των Δομών και της μεθοδολογίας προσέγγισης της συμβουλευτικής προκειμένου να εξασφαλιστεί ένα ενιαίο σύστημα παροχής υπηρεσιών στο Δίκτυο των Δομών.

Επίσης συντονίζει και εποπτεύει το δίκτυο μέσω της Επιτελικής Ομάδας Συντονισμού(ΕΟΣ) η οποία συστάθηκε με την υπ'αρ. 725/19-4-2016 Απόφαση Σύστασης Επιτελικής Ομάδας Συντονισμού της Γενικής Γραμματέως Ισότητας (δεν έχει πάρει ΑΔΑ).Η συγκρότηση έγινε με την υπ' αρ. 1048/13-6-2016 (ΑΔΑ: ΩΘΑΒ465ΦΘΕ- 8Ε8) Απόφαση Συγκρότησης της Γενικής Γραμματέως Ισότητας των Φύλων, με σκοπό την αποτελεσματική εφαρμογή πολιτικών για θέματα καταπολέμησης της έμφυλης βίας ή/ και πολλαπλών διακρίσεων, την εξασφάλιση της ποιότητας της λειτουργίας των Δομών, καθώς και τη διευθέτηση τυχόν θεμάτων που θα προκύψουν κατά τη διάρκεια λειτουργίας των Δομών.

Στην Επιτελική Ομάδα Συντονισμού εκτός από στελέχη της υπηρεσίας συμμετέχουν εκπρόσωποι από όλους τους συναρμόδιους στο Έργο φορείς όπως το ΚΕΘΙ, την ΕΕΤΑΑ, την Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ, το ΕΚΔΔΑ (Α.Π: 316/05/05/2021, ΑΔΑ: 6ΨΠΗ46ΜΤΛ6-Χ95) Απόφαση) Η ΕΟΣ κατά την περίοδο αναφοράς συνεδρίασε κατά τις εξής ημερομηνίες: 19/11/2020, 17/12/2020, 21/1/2021, 25/2/2021, 31/5/2021, 24/6/2021, 16/9/2021 και 21/10/2021.

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ

Η περίοδος αναφοράς της παρούσας έκθεσης, Νοέμβριος 2020 - Οκτώβριος 2021, ήταν μια περίοδος γεμάτη προκλήσεις εξαιτίας της πανδημίας Covid-19, αλλά παράλληλα γόνιμη για το έργο της ΓΓΔΟΠΙΦ και του Δικτύου Δομών. Ενδεικτικά θα αναφερθούν δράσεις του φορέα σε εθνικό, τοπικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο.

Σε **εθνικό επίπεδο** το έργο της Γενικής Γραμματείας ενδεικτικά αποτυπώνεται στα κάτωθι:

- Συμπερίληψη διακριτού Άξονα για την πρόληψη και καταπολέμηση της έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας (άξονας 1), στο νέο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων (2021-2025) αλλά και του στόχου 4.3 για τη βελτίωση της

θέσης των γυναικών που υφίστανται πολλαπλές διακρίσεις και την άρση του κοινωνικού αποκλεισμού τους.

- Δημιουργία σποτ «Ζήτα βοήθεια, γίνε η δύναμή σου»⁸³ σε συνεργασία με γνωστούς ηθοποιούς με αφορμή την 25^η Νοεμβρίου 2020.
- Συμμετοχή της Διεύθυνσης Κοινωνικής Προστασίας και Συμβουλευτικών Υπηρεσιών της ΓΓΔΟΠΙΦ στην εκδήλωση του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΕΚΔΔΑ) με θέμα: «Η βία κατά των γυναικών: Πρακτικές πρόληψης και αντιμετώπισης στην εποχή της πανδημίας» που έγινε ανήμερα της 25ης Νοεμβρίου.
- Συνεργασία της ΓΓΔΟΠΙΦ με το Υπουργείο Υγείας, για την παραλαβή και διάθεση δωρεάν τεστ ανίχνευσης κορωνοϊού τόσο για τα στελέχη όσο και για τις φιλοξενούμενες των ΞΦ γυναικών θυμάτων έμφυλης βίας του Δικτύου.
- Συνδιοργάνωση με το Ινστιτούτο Πρόληψης και Θεραπείας της Βίας και Προώθησης της Ισότητας των Φύλων "Βία-Στοπ" και το Εργαστήριο Ιατροδικαστικών Επιστημών του Τμήματος Ιατρικής του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης Διαδικτυακής Ημερίδας με θέμα: «Σεξουαλική Κακοποίηση: Από το τραύμα στην απόδοση δικαιοσύνης», με αφορμή την 8η Μαρτίου, Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας.
- Συνεργασία με τα Ελληνικά Ταχυδρομεία για την κυκλοφορία 10 αυτοκόλλητων συλλεκτικών γραμματόσημων για το #metoogreece στις 19 Μαρτίου.
- Παράταση του μέτρου φιλοξενίας γυναικών θυμάτων έμφυλης βίας σε ασφαλή καταλύματα έως τις 15 Μαΐου 2021.
- Συνεργασία με τον Οργανισμό Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ) για την εργασιακή επανένταξη γυναικών επιζήσασων έμφυλης/ενδοοικογενειακής βίας. Το πρόγραμμα επιχορηγεί για 12-24 μήνες το 90% του συνολικού κόστους (μισθολογικού και μη μισθολογικού), έως στα 800€ μηνιαία για θέση πλήρους απασχόλησης και 400€ για θέση μερικής απασχόλησης, για την πρόσληψη ανέργων από επιχειρήσεις και εργοδότες του ιδιωτικού και του κοινωνικού

⁸³ ΓΓΔΟΠΙΦ.(2020). 25η Νοεμβρίου - Παγκόσμια Ημέρα για την Εξάλειψη της Βίας κατά των Γυναικών:. Διαθέσιμο σε:<https://www.youtube.com/watch?v=cl6EYw674g>

τομέα που ασκούν οικονομική δραστηριότητα. Στο πλαίσιο του προγράμματος αυτού, στο διάστημα αναφοράς, έχουν ήδη δοθεί 42 βεβαιώσεις σε ωφελούμενες του Δικτύου Δομών προκειμένου να υποβάλλουν αίτηση συμμετοχής στο πρόγραμμα του ΟΑΕΔ.

- Συμμετοχή της Διεύθυνσης Κοινωνικής Προστασίας και Συμβουλευτικών Υπηρεσιών και του ΚΕΘΙ στην εκπαίδευση των στελεχών του νεοσύστατου Συμβουλευτικού Κέντρου του δήμου Αθηναίων στις 29 Ιουνίου 2021.
- Κοινή εκδήλωση με το Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας, παρουσία της Προέδρου της Δημοκρατίας κας Κατερίνας Σακελλαροπούλου στις 14 Ιουλίου 2021.
- Συνεργασία της Διεύθυνσης Κοινωνικής Προστασίας και Συμβουλευτικών Υπηρεσιών με τη Βουλή των Ελλήνων. Η συνεργασία συμπεριλάμβανε α) συμβολή προς την αρμόδια Διεύθυνση Ευρωπαϊκών Υποθέσεων, ενόψει των εργασιών ολομέλειας της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης Μεσογείου, β) «ενημερωτικό σημείωμα» για το Β΄ Μέρος Συνόδου 2021 της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του Συμβουλίου της Ευρώπης, γ) συγκέντρωση και αποστολή στοιχείων για τη λειτουργία του Δικτύου Δομών και τις πολιτικές πρόληψης και αντιμετώπισης της βίας κατά των γυναικών της ΓΓΔΟΠΙΦ προς ενημέρωση της εθνικής αντιπροσωπείας.

Σε **τοπικό επίπεδο** τα στελέχη του Δικτύου Δομών συμμετείχαν σε δράσεις δημοσιότητας (συνεντεύξεις, δημιουργία σποτ, αρθρογραφία, διανομή έντυπου υλικού κ.α.) με σκοπό τη δικτύωση, την ενημέρωση για τις παρεχόμενες υπηρεσίες και την ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης για τη βία κατά των γυναικών.

Αναλυτικά παρουσιάζονται κάποιες από τις δράσεις⁸⁴ που υλοποιήθηκαν ανά περιφέρεια και δομή⁸⁵

⁸⁴ Παρουσιάζονται οι δράσεις για τις οποίες υπάρχει σχετικό υλικό και ενημέρωση από τις υπηρεσίες έως τις 20.10.21

⁸⁵ Οι δομές παρουσιάζονται με αλφαβητική σειρά Περιφέρειας και με την ένδειξη ΚΕΘΙ στα ΣΚ που λειτουργούν από το ΚΕΘΙ-Αναλυτική Λίστα με τα Συμβουλευτικά Κέντρα στο Παράρτημα 1

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ

- ο Διοργάνωση Διαδικτυακής Συζήτησης, στις 25 Νοεμβρίου 2020, με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα για την Εξάλειψη της Βίας Κατά των Γυναικών όπου ο Πρωθυπουργός, κ. Κυριάκος Μητσοτάκης συνομίλησε με στελέχη του Δικτύου Δομών της Γενικής Γραμματείας Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων και του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη.
- ο Συμμετοχή στελεχών της Γραμμής SOS 15900 σε συνεντεύξεις και εκδηλώσεις με αφορμή την 25η Νοεμβρίου (2020) Διεθνή Ημέρα για την εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών.
- ο Συμμετοχή στελεχών της Γραμμής SOS 15900 στις διαδικτυακές συναντήσεις υπηρεσιών που παρέχουν τηλεφωνική υποστήριξη που διοργανώθηκαν από τον OKANA.
- ο Συμμετοχή στη διαδικτυακή εκδήλωση της Ομάδας Γυναικών του συλλόγου «Θρυαλλίδα Σύλλογος Κοινωνικής και Πολιτιστικής Παρέμβασης», με τίτλο «Η ενδοοικογενειακή βία την εποχή του εγκλεισμού- ο ρόλος της αστυνομίας στα εγκλήματα ενδοοικογενειακής βίας-Τηλεφωνική Γραμμή SOS ο ρόλος και η αντιμετώπιση των καταγγελιών».
- ο Το ΣΚ Αθήνας-Πολύκεντρο (ΚΕΘΙ) στις 12 Απριλίου 2021 συμμετείχε σε διαδικτυακή ενημέρωση 26 σπουδαστών του New York College, για το πανελλαδικό δίκτυο δομών, τις δράσεις και τις υπηρεσίες του ΣΚ καθώς και το φαινόμενο της ενδοοικογενειακής βίας.
- ο Το ΣΚ Ελευσίνας με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα για την εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών συμμετείχε στη δημιουργία δύο βίντεο (ενημερωτικό και ανάγνωση παραμυθιού «Το λουλούδι της ισότητας») που αναρτήθηκαν σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης.
- ο Το ΣΚ Κερατσινίου-Δραπετσώνας με αφορμή την 25η Νοεμβρίου συμμετείχε στη δράση «Ήξερες ότι...» με σκοπό την ενημέρωση υπαλλήλων, δημοτικών συμβούλων, εκπαιδευτικών και μαθητών των Λυκείων του δήμου Κερατσινίου-Δραπετσώνας για τη Βία κατά των Γυναικών. Επίσης το τριήμερο 8-10 Φεβρουαρίου 2021, παρείχε ενημέρωση σε γονείς και

εκπαιδευτικούς βρεφονηπιακών σταθμών του δήμου σχετικά με τη λειτουργία του και τις παρεχόμενες υπηρεσίες.

- ο Το ΣΚ Πειραιά (ΚΕΘΙ) συμμετείχε στη διαδικτυακή ημερίδα με τίτλο: «Όψεις της σεξουαλικής και έμφυλης βίας σήμερα», που διοργανώθηκε από την Τοπική Ομάδα Προαγωγής Ψυχικής Υγείας (ΤΟΠΨΥ) του δήμου Νέας Σμύρνης.
- ο Ο Ξενώνας Φιλοξενίας του Δήμου Αθηναίων συμμετείχε στην παραγωγή σποτ με στελέχη της δομής τα οποία μίλησαν για τις δράσεις του δήμου Αθηναίων και τη δημιουργία του νέου Συμβουλευτικού Κέντρου Γυναικών στην Αθήνα, το οποίο κυκλοφόρησε ανήμερα της Παγκόσμιας Ημέρας Γυναίκας. Επίσης, τα στελέχη διοργάνωσαν εκδήλωση με θέμα την έμφυλη διάσταση του προσφυγικού.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ

- ο Το ΣΚ Καβάλας συμμετείχε σε καμπάνια ευαισθητοποίησης «StandByHer» με μηνύματα ενάντια στη βία (συμμετείχαν ηθοποιοί, αθλητές, τραγουδιστές και παρουσιαστές), πραγματοποίησε καμπάνια με τίτλο «Με Βλέπεις;» σε συνεργασία με την οργάνωση νεολαίας Action Team (μέσω φωτογράφισης επώνυμων γυναικών σε ρόλο κακοποιημένης γυναίκας). Στις 2 Δεκεμβρίου 2020 τα στελέχη παρουσίασαν τις παρεχόμενες υπηρεσίες του Συμβουλευτικού Κέντρου στις γυναίκες πρόσφυγες που φιλοξενούνται στο Camp της Δράμας και διένειμαν έντυπο ενημερωτικό υλικό στα αραβικά και φαρσί. Σε συνεργασία με τον Δήμο, στις 8 Μαρτίου 2021 συμμετείχαν στη δράση με τίτλο «Γυναικεία υπόθεση» με φωτογραφίες γυναικών που εργάζονται και δραστηριοποιούνται στη πόλη της Καβάλας, εργαζόμενες σε ανδροκρατούμενα επαγγέλματα, σε θέσεις που βρίσκονται στην πρώτη γραμμή στη μάχη κατά της εξάπλωσης του κορωνοϊού, σε θέσεις ευθύνης, σε θέσεις προσφοράς κ.α. Οι φωτογραφίες αναρτήθηκαν στο διαδίκτυο, μέσω της ιστοσελίδας του Συμβουλευτικού Κέντρου Γυναικών και του δήμου Καβάλας.
- ο Το ΣΚ Κομοτηνής (ΚΕΘΙ) πραγματοποίησε στις 14 Ιανουαρίου, στις 8 Μαρτίου και στις 12 Απριλίου 2021 διαδικτυακές εκδηλώσεις-τηλεδιασκέψεις σε

συνεργασία με το Σισμανόγλειο-Γενικό νοσοκομείο Κομοτηνής με σκοπό την ευαισθητοποίηση φοιτητών/-τριών του τμήματος Κοινωνικής Διοίκησης & Πολιτικής Επιστήμης, κατεύθυνση Κοινωνικής Εργασίας. Στις 22 Μαρτίου 2021 τα στελέχη συμμετείχαν σε διαδικτυακή ημερίδα με θέμα:

«Παρενόχληση και έμφυλη βία στο προσκήνιο: μηδενίζοντας την ανοχή».

- ο Ο ΞΦ Κομοτηνής, ανήμερα της Παγκόσμιας Ημέρας της γυναίκας συμμετείχε σε εκπομπή στο ραδιοφωνικό σταθμό της Μητρόπολης με θέμα «Παγκόσμια Ημέρα Γυναίκας - Παγκόσμιες Στάσεις απέναντι στην Ισότητα των δύο φύλων». Στο πλαίσιο συνεργασίας με την ΕΡΤ Κομοτηνής πραγματοποίησε μια σειρά δράσεων ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης του κοινού. Επίσης πραγματοποίησε δράση ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας Κομοτηνής με θέμα «Λειτουργία και δράσεις του Ξενώνα - Το φαινόμενο της βίας κατά των γυναικών».

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

- ο Το ΣΚ Βέροιας στις 5 Φεβρουαρίου 2021 πραγματοποίησε διαδικτυακή συνάντηση – ενημέρωση εργαζομένων των φορέων ΚΑΠΑ Νάουσα με θέμα «Το Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης Γυναικών δήμου Βέροιας και η συνδρομή του σε περιστατικά γυναικείας κακοποίησης μέσω ψυχολογικής, κοινωνικής και νομικής στήριξης». Επιπρόσθετα, στις 17 Φεβρουαρίου 2021 συμμετείχε σε έρευνα του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικών Ερευνών με τίτλο: «Κοινωνικές αναπαραστάσεις, πεποιθήσεις και στερεότυπα για την ενδοοικογενειακή βία κατά των γυναικών στην Ελλάδα σήμερα», η οποία πραγματοποιήθηκε μέσω διαδικτυακής πλατφόρμας. Ακόμη, έλαβε μέρος σε διαδικτυακή εκδήλωση του Γενικού Λυκείου Πλατέος-Κορυφής με θέμα: «Η κακοποίηση της γυναίκας στη σύγχρονη κοινωνία». Επίσης, σε συνεργασία με τον Μη Κερδοσκοπικό Οργανισμό DATAWO πραγματοποίησε διαδικτυακή εκδήλωση με θέμα «Η έμφυλη βία στην ψηφιακή εποχή».
- ο Το ΣΚ Θεσσαλονίκης (ΚΕΘΙ) πραγματοποίησε κατά τους μήνες Ιανουάριο, Μάρτιο, Ιούνιο και Ιούλιο διαδικτυακή ενημέρωση και ευαισθητοποίηση για θέματα πρόληψης και αντιμετώπισης της έμφυλης βίας σε: α) εργαζόμενους

στο Σύλλογο Συνδρόμου Down Ελλάδος, β) στελέχη του Προγράμματος Προαγωγής Αυτοβόηθειας του ΑΠΘ, γ) γονείς και κηδεμόνες ατόμων με συνδρομο Down, δ) μαθητές και μαθήτριες της Α΄ και Β΄ Λυκείου του 2ου Πρότυπου Πειραματικού Λυκείου Θεσσαλονίκης που συμμετέχουν σε πρόγραμμα της Βουλής των Εφήβων, ε) γυναίκες που συμμετέχουν στο Πρόγραμμα Προαγωγής Αυτοβόηθειας του ΑΠΘ, καθώς και πρώην χρήστες/χρήστριες του προγράμματος στ) ιδιοκτήτες/τριες φαρμακείων καθώς και μέλη του φαρμακευτικού συλλόγου Θεσσαλονίκης, ζ) μέλη του Συλλόγου Γυναικών Ρομά Δενδροποτάμου σε συνεργασία με τις εκπροσώπους του προγράμματος του Συμβουλίου της Ευρώπης JUSTROM3. Επίσης, η) συμμετείχε σε διαδικτυακή εκδήλωση με θέμα «Η έμφυλη βία στην ψηφιακή εποχή»

- ο Το ΣΚ Σερρών σε συνεργασία με την ΜΚΟ Praksis Greece στις Σέρρες και τις εθελόντριες της οργάνωσης συμμετείχαν σε βίντεο όπου περιλαμβάνονται ατομικές συνεντεύξεις από γυναίκες από διαφορετικούς χώρους εργασίας. Πρόκειται για ένα βίντεο ευαισθητοποίησης αναφορικά με τα εργασιακά δικαιώματα των γυναικών. Το βίντεο δημοσιεύθηκε στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.
- ο Ο ΞΦ Ευόσμου Κορδελιού στις 28 Ιανουαρίου 2021 συμμετείχε σε διαδικτυακή ομιλία – ευαισθητοποίηση για τα παιδιά σε focus group του OPENLAB (ανοικτή συζήτηση με θέμα τη γυναικεία ορατότητα και συμμετοχή σε κοινότητες και δομές).
- ο Ο ΞΦ Θεσσαλονίκης α) συμμετείχε στη δημιουργία αφίσας που τοιχοκολλήθηκε σε δομές του δήμου Θεσσαλονίκης (δημαρχείο, κέντρα κοινότητας, ΚΕΜ, υπνωτήριο, κέντρο ημέρας, React), β) μοίρασε μάσκες με πορτοκαλί κορδελάκι σε δομές του δήμου Θεσσαλονίκης καθώς και γ) πορτοκαλί κορδελάκια στο μέγαρο της αστυνομικής διεύθυνσης Θεσσαλονίκης, δ) πραγματοποίησε προβολή του βίντεο του Ξενώνα στην TV 100 και ε) συμμετείχε στη διαδικτυακή συζήτηση «Διάλογος για την Εξάλειψη της Βίας κατά των Γυναικών» που διοργανώθηκε από τον Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης (ΔΟΜ).

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

- ο Το ΣΚ Καστοριάς στις 8 Μαρτίου 2021 σε συνεργασία με 8 γυναίκες από το δημοτικό συμβούλιο του δήμου, μοίρασαν έξω από τον χώρο του δημαρχείου 300 μάσκες για τον Covid-19 που τυπώθηκαν έπειτα από πρωτοβουλία των στελεχών του Κέντρου και αναγράφουν το μήνυμα «Δεν είσαι μόνη» καθώς και τα στοιχεία του Κέντρου. Επίσης, στελέχη του Κέντρου συμμετείχαν στη διαδικτυακή εκδήλωση-ενημέρωση που πραγματοποιήθηκε σε συνεργασία με την ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ του Νομού Καστοριάς με θέμα την «Σεξουαλική παρενόχληση στον χώρο εργασίας». Ακόμη, στις 9 Μαρτίου 2021 πραγματοποίησαν το πρώτο κατά σειρά βιωματικό εργαστήριο με θέμα την «Πορεία της κακοποίησης, από την πατριαρχία στον σεξισμό και την έμφυλη βία» σε ομάδα φοιτητών του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας.
- ο Το ΣΚ Κοζάνης (ΚΕΘΙ) πραγματοποίησε διαδικτυακά εργαστήρια στους/στις φοιτητές/τριες του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας με θέματα: α) «Η έμφυλη βία στις συντροφικές σχέσεις – Η αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας (ν. 3500/2006)», β) «Αποδόμηση στερεοτύπων», γ) βιωματικό εργαστήριο με θέμα «Σώμα και Συναισθημα: Η περφόρμανς ως μέσο ευαισθητοποίησης σε θέματα ισότητας φύλων» και δ) «Έμφυλα Στερεότυπα: Αναγνώρισε & Απομυθοποίησε».
- ο Ο ΞΦ Κοζάνης συμμετείχε σε διαδικτυακά εργαστήρια ευαισθητοποίησης στις 18 και 20 Νοεμβρίου 2020 με τίτλο «Σιγά τώρα, αυτό δεν είναι σεξιστικό...ή μήπως είναι; Μία συζήτηση για τον αδιόρατο σεξισμό» και στις 20 Μαΐου 2021 με τίτλο «Έμφυλα Στερεότυπα-Εντόπισε & Απομυθοποίησε» που απευθύνονταν σε φοιτητές/τριες του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας. Επιπρόσθετα, ο Ξενώνας σε συνεργασία με τον δήμο Κοζάνης κυκλοφόρησε τραγούδι «Κουρασμένες Γυναίκες» και με δελτίο τύπου που δημοσιεύτηκε στις 9 Μαρτίου 2021 στήριξε την καμπάνια «Μένουμε Σπίτι, αλλά δεν Μένουμε Σιωπηλές» της ΓΓΔΟΠΙΦ. Επίσης, έλαβε μέρος στη διαδικτυακή συνάντηση εργασίας «Πολιτικές ισότητας των φύλων» με το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ

- ο Το ΣΚ Άρτας με αφορμή την 25η Νοεμβρίου συμμετείχε: α) στην προβολή ενημερωτικών σποτ της ΓΓΔΟΠΙΦ και φωτογραφιών στην πρόσοψη του δημαρχείου σε συνεργασία με την ΦΟΑ και ΦωτΟΑρτ με θέμα «Τα πρόσωπα της βίας», β) στην ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του κοινού σε συνεργασία με το Γραφείο Αντιμετώπισης Ενδοοικογενειακής Βίας της Διεύθυνσης Αστυνομίας Άρτας και τη Γραμματεία Γυναικών της Ένωσης Αστυνομικών Υπαλλήλων Άρτας μέσω δηλώσεων, οι οποίες προβλήθηκαν στο διαδικτυακό κανάλι του δήμου Αρταίων ARTA WebTV και στον τοπικό τηλεοπτικό σταθμό ArtTv. Επίσης, δημιούργησε ένα βίντεο για όλες τις γυναίκες με τίτλο: «Ισότητες- Ανισότητες», με στόχο την ευαισθητοποίηση της τοπικής κοινωνίας. Η δράση περιελάμβανε μαρτυρίες γυναικών από διάφορους επαγγελματικούς χώρους, σχετικές με θέματα ισότητας ή με τους πολλαπλούς ρόλους που καλούνται να διαχειριστούν ως γυναίκες .
- ο Το ΣΚ Ιωαννίνων (ΚΕΘΙ) πραγματοποίησε δράσεις ενημέρωσης-ευαισθητοποίησης: α) στις 23 Φεβρουαρίου 2021 στα στελέχη της Κινητής Μονάδας ΚΕΘΕΑ Ήπειρος, β) στις 9 Μαρτίου 2021 στα στελέχη του Διαπολιτισμικού Κέντρου Κοινωνικής Ένταξης «Ακαδημία» Ιωαννίνων και γ) στις 11 Μαρτίου 2021 σε στελέχη του ΔΟΜ και ωφελούμενες του προγράμματος HELIOS στα Ιωάννινα με αφορμή την 8η Μαρτίου, δ) σε στελέχη της ASB και φιλοξενούμενες σε διάφορα camp των Ιωαννίνων. Επίσης, ε) στις 10 Μαρτίου 2021 συμμετείχε σε διαδικτυακή ημερίδα-αφιέρωμα στην Παγκόσμια Ημέρα για τα δικαιώματα των Γυναικών της Περιφερειακής Επιτροπής Ισότητας των Φύλων Περιφέρειας Ηπείρου με θέμα: «Γυναίκες σε Θέσεις Ευθύνης για την Αντιμετώπιση των Επιπτώσεων της Πανδημίας στα ζητήματα Βίας κατά των Γυναικών, Απασχόλησης και Ισότητας των Φύλων» καθώς και στη διαδικτυακή ημερίδα με θέμα: «Βία κατά των γυναικών και τρόποι αντιμετώπισης» του ΚΕΠ Υγείας και της Επιτροπής Ισότητας του Δήμου Ηγουμενίτσας, ζ) στις 28 Ιουνίου 2021 συμμετείχε στη διαδικτυακή ημερίδα με θέμα: «Παιδική κακοποίηση -

Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση. Ο ρόλος των γονέων και εκπαιδευτικών στην πρόληψη του φαινομένου».

- ο Το ΣΚ Πρέβεζας για να τιμήσει την 25η Νοεμβρίου συμμετείχε σε ενημερωτική καμπάνια σε συνεργασία με την Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης (διανομή ενημερωτικού φυλλαδίου στους λογαριασμούς ύδρευσης των δημοτών) και σε αποστολή δελτίου τύπου στον τοπικό ηλεκτρονικό τύπο.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

- ο Το ΣΚ Καρδίτσας: α) στις 6 και 7 Μαρτίου 2021 πραγματοποίησε διήμερο διαδικτυακό πρόγραμμα επιμόρφωσης για νηπιαγωγούς, εκπαιδευτικούς πρωτοβάθμιας και επαγγελματίες που ασχολούνται με παιδιά, ηλικίας 5-7 ετών, με θέμα: «Προσεγγίσεις θεμάτων ισότητας των φύλων στην πρώτη σχολική ηλικία, β) συνέχισε τις δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης για το φαινόμενο της βίας κατά των γυναικών και τις υπηρεσίες που προσφέρει σε μαθητές Α΄ Λυκείου του 1ου ΕΠΑΛ Καρδίτσας, σε διαδικτυακή εκδήλωση που έλαβε χώρα ανήμερα της Παγκόσμιας Ημέρας της Γυναίκας, γ) στις 17 Μαρτίου 2021 πραγματοποίησε διαδικτυακή ενημερωτική συνεδρία με ωφελούμενους-αναγνωρισμένους πρόσφυγες του προγράμματος Helios του Διεθνούς Οργανισμού Μετανάστευσης (ΔΟΜ), αναφορικά με το νομικό πλαίσιο που ισχύει στην Ελλάδα.
- ο Το ΣΚ Λάρισας (ΚΕΘΙ) συμμετείχε σε ημερίδες ευαισθητοποίησης αναφορικά με το φαινόμενο της έμφυλης βίας: α) στις 28 Ιανουαρίου 2021 σε εθελόντριες του Εργαστηρίου Ζωής του Κέντρου Πρόληψης ΟΚΑΝΑ με θέμα: «Πίσω από τις κλειστές πόρτες: Η βία μέσα στην οικογένεια», β) στις 11 Μαΐου 2021 παρουσιάζοντας τις Δομές της Περιφέρειας Θεσσαλίας με τίτλο: «Ας γνωριστούμε..δεν είσαι μόνη».
- ο Το ΣΚ Τρικαίων σε συνεργασία με την διοίκηση του αστικού ΚΤΕΛ Τρικάλων «έντυσε» ένα λεωφορείο για ένα εξάμηνο με το λογότυπο και το σύνθημα «Δεν είσαι η Μόνη, Δεν είσαι Μόνη». Επίσης, τα στελέχη του Κέντρου συμμετείχαν στη διαδικτυακή δράση ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης για

το φαινόμενο της βίας κατά των γυναικών σε μαθητές του 1ου Εσπερινού Γυμνασίου Τρικάλων.

- ο Ο ΞΦ Βόλου στις 23 Απριλίου 2021 πραγματοποίησε συνάντηση με την τοπική διοίκηση Μαγνησίας της διεθνούς ένωσης αστυνομικών και την διεύθυνση αστυνομίας Μαγνησίας στο πλαίσιο της ενημέρωσης – δικτύωσης και στις 11 Μαΐου 2021 συμμετείχε σε διαδικτυακή εκδήλωση της Περιφερειακής Επιτροπής Ισότητας των Φύλων της Περιφέρειας Θεσσαλίας, σε συνεργασία με τις Επιτροπές Ισότητας των δήμων, με θέμα «Ας γνωριστούμε...Δεν είσαι μόνη».
- ο Ο ΞΦ Λάρισας με αφορμή την 25η Νοεμβρίου διοργάνωσε καμπάνια ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης με σύνθημα «Δεν σωπαίνω στη βία». Επίσης τα στελέχη του συμμετείχαν σε διήμερο εκπαιδευτικό πρόγραμμα «MyBody, My Rights», το οποίο διοργανώθηκε από την AID – Alternative Innovative Development καθώς και σε διαδικτυακή εκδήλωση της Περιφερειακής Επιτροπής Ισότητας των Φύλων της Περιφέρειας Θεσσαλίας, σε συνεργασία με τις Επιτροπές Ισότητας των Δήμων, με θέμα "Ας γνωριστούμε...Δεν είσαι μόνη".

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ

- ο Το ΣΚ Κέρκυρας (ΚΕΘΙ) συμμετείχε: α) στις 5 Μαρτίου 2021 σε διαδικτυακή εκδήλωση της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων με θέμα: «Βάζουμε τέλος στον εκφοβισμό και τη βία. Στηρίζουμε τα θύματα παντού» και β) στις 25 Νοεμβρίου 2021 σε τηλεδιάσκεψη με την περιφερειακή και αστυνομική διεύθυνση Κέρκυρας με αφορμή τον εορτασμό της Παγκόσμιας Ημέρας για την εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών.
- ο Το ΣΚ Κεφαλονιάς σε συνεργασία με τον ραδιοφωνικό σταθμό Kiss FM 100.6 και την εταιρία «ON THE SPOT» προχώρησε στη δημιουργία και ηχογράφηση του ραδιοφωνικού σποτ «Δεν τη σκότωσε από αγάπη. Είναι Γυναικοκτονία» . Επίσης, διοργάνωσε ανοιχτή προς το κοινό διαδικτυακή συνάντηση με θέμα «Οι Επιπτώσεις της Πανδημίας και η Αύξηση της Ενδοοικογενειακής Βίας» και σε συνεργασία με το Γραφείο Ενδοοικογενειακής Βίας του αστυνομικού

τμήματος Αργοστολίου δημιούργησαν αφίσα, η οποία έχει αναρτηθεί σε δημόσιες υπηρεσίες, φαρμακεία και σε εν λειτουργία καταστήματα του δήμου Αργοστολίου.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

- ο Το ΣΚ Πάτρας (ΚΕΘΙ) στις 11 Μαρτίου 2021 συμμετείχε α) σε διαδικτυακή εκδήλωση-συζήτηση της Πολιτισμικής Συλλογικότητας ΑΟΡΤΗ, με θέμα: «Εξουσία, έμφυλες ανισότητες και μορφές βίας» στα πλαίσια του εορτασμού της Παγκόσμιας Ημέρα της γυναίκας. Επίσης, β) στις 14 Μαΐου του 2021 πραγματοποίησε διαδικτυακό εργαστήριο σε φοιτητές/τριες του Παιδαγωγικού Τμήματος Πατρών με θέμα: «Έμφυλοι ρόλοι, στερεότυπα και ισότητα των φύλων».
- ο Ο ΞΦ Πατρέων συμμετείχε στη διαδικτυακή συζήτηση - εκδήλωση με θέμα: «Εξουσία - Έμφυλες ανισότητες και μορφές βίας» που διοργάνωσε στις 11 Μαρτίου 2021 η πολιτισμική συλλογικότητα «ΑΟΡΤΗ».

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

- ο Το ΣΚ Θήβας: α) συνδιοργάνωσε με τον οργανισμό Χαμόγελο του Παιδιού Χαλκίδας, διαδικτυακή ημερίδα ευαισθητοποίησης με θέμα «Παιδική Κακοποίηση – Παραμέληση» με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα κατά της Παιδικής Κακοποίησης (19 Νοεμβρίου), των Δικαιωμάτων του Παιδιού (20 Νοεμβρίου) και την Παγκόσμια Ημέρα Εξάλειψης της βίας κατά των γυναικών (25 Νοεμβρίου), με την συμμετοχή εκπροσώπων φορέων (Δικηγορικό Σύλλογο Θήβας, εκπαιδευτικοί 2ου Γυμνάσιου δήμου Θήβας, Κέντρα Κοινότητας δήμου Θήβας, Κέντρο Ένταξης Μεταναστών Θήβας, Πρόνοια δήμου Θήβας Κέντρο πρόληψης των εξαρτήσεων ΟΚΑΝΑ «Πρόταση Ζωής», Κοινωνική υπηρεσία ΓΝ Λιβαδειάς), β) διοργάνωσε τριήμερο διαδικτυακό εργαστήριο (13 και 20 και 27 Νοεμβρίου) - με θέμα τις μορφές βίας κατά των γυναικών για τα μέλη της ΧΕΝ Θήβας και γ) στις 8 Μαρτίου 2021 προχώρησε σε διαδικτυακή έκθεση έργων ζωγραφικής με θέμα «Γυναίκα», γυναικών και κοριτσιών που διαμένουν στο Κέντρο Ανοικτής Φιλοξενίας Προσφύγων (ΚΑΦΠ) Θήβας και συμμετέχουν σε

εικαστικά εργαστήρια με την συνδρομή της οργάνωσης Solidarity Now. Παράχθηκαν και αναρτήθηκαν 18 έργα ζωγραφικής στο blog του ΣΚ .

- ο Το ΣΚ Λαμίας (ΚΕΘΙ) ενημέρωσε για τη δράση και λειτουργία του α) στις 15 Φεβρουαρίου 2021 τα στελέχη των δομών του Κέντρου Κοινότητας και του προγράμματος «Βοήθεια στο σπίτι», β) στις 19 Μαΐου 2021 τα μέλη της Δημοτικής Επιτροπής Ισότητας Δήμου Λοκρών.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

- ο Το ΣΚ Καλαμάτας πραγματοποίησε συνάντηση ενημέρωσης/ευαισθητοποίησης του Συλλόγου Φίλων, Γονέων και Κηδεμόνων των μαθητών των εκπαιδευτηρίων Μπουγά (εκτενής προβολή υπηρεσιών του κέντρου και συζήτηση ενδεχόμενης συνεργασίας για δράση).
- ο Το ΣΚ Τρίπολης (ΚΕΘΙ) στις 10 Μαρτίου 2021 συμμετείχε: α) σε διαδικτυακή ημερίδα με θέμα: «Γυναίκα και Εργασία» και β) στις 26 Μαΐου 2021 σε διαδικτυακό Βιωματικό Εργαστήριο Παραμυθιού.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

- ο Το ΣΚ Μυτιλήνης (ΚΕΘΙ) την 25η Νοεμβρίου πραγματοποίησε ανοιχτή εκδήλωση ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του κοινού στον εξωτερικό χώρο του Δημοτικού Θεάτρου Μυτιλήνης. Επίσης, στις 9 Μαρτίου 2021 διοργάνωσαν διαδικτυακή δράση ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των ενήλικων μαθητών/τριών για την πρόληψη και καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και κυρίως για την εργασιακή συμβουλευτική.
- ο Ο Δήμος Χίου σε συνεργασία με το Συμβουλευτικό Κέντρο δημιούργησαν βίντεο ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης το οποίο αναρτήθηκε στο youtube με τίτλο: «Σπάσε τη Σιωπή σου».
- ο Ο ΞΦ Μυτιλήνης κατά το μήνα Μάρτιο 2021 προέβη στις εξής δράσεις: α) προβολή στο κεντρικό δελτίο ειδήσεων τοπικού τηλεοπτικού σταθμού το σποτάκι του Ξενώνα καθώς και: μαγνητοφωνημένη παρουσίαση της δομής, μήνυμα για την Παγκόσμια Ημέρα Γυναίκας, μήνυμα κινητοποίησης και ευαισθητοποίησης για τη βία κατά των γυναικών και β) σε συνεργασία με το σχολείο δεύτερης ευκαιρίας Μυτιλήνης, πραγματοποίησε διαδικτυακή παρουσίαση – συζήτηση, μέσω Zoom, με θέμα: «Έμφυλη Βία,

Ενδοοικογενειακή βία και ο ρόλος του Ξενώνα Φιλοξενίας Γυναικών & Παιδιών του δήμου Μυτιλήνης».

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

- ο Το ΣΚ Κω με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Γυναίκας πραγματοποίησε τη δράση ευαισθητοποίησης με τίτλο «Μαθήματα Βίας». Η δράση αυτή στηρίχτηκε στη δημιουργία και προβολή από τα τοπικά μέσα μαζικής ενημέρωσης (ΜΜΕ) τριών σποτ μικρού μήκους με συμμετοχή παιδιών και ενηλίκων. Η πλοκή τους αφορούσε στην διαδραμάτιση συμπεριφορών έμφυλης βίας σε τρεις διαφορετικές ηλικιακές ομάδες.
- ο Ο ΞΦ Ρόδου πραγματοποίησε διαδικτυακή εκδήλωση με θέμα: «Με μόνη πανδημία.....αυτή της Ισότητας της Κοινωνίας». Στο πλαίσιο της Παγκόσμιας Ημέρας της Γυναίκας, τα στελέχη της δομής δημιούργησαν ένα σποτάκι το οποίο αναρτήθηκε στο κανάλι της Διεύθυνσης Κοινωνικής Πολιτικής και Υγείας στο Youtube με σκοπό την ευαισθητοποίηση του κοινού και την παρότρυνση διάδοσης του μηνύματος μέσω της επίσημης σελίδας στο Facebook με τη χρήση των hashtags: #ισοτητα_δημοσροδου ή #isotita_dimosrodou.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ

- ο Το ΣΚ Ηρακλείου (ΚΕΘΙ): α) στις 3 και 9 Νοεμβρίου 2021 πραγματοποίησε ενημερωτικές συναντήσεις για την έμφυλη βία και τις υπηρεσίες που παρέχει το ΣΚ σε φοιτήτριες/τες Κοινωνικής Εργασίας της Σχολής Επιστημών Υγείας του Ελληνικού Μεσογειακού Πανεπιστημίου και του ΤΕΙ Ηρακλείου, β) στις 6 και 7 Μαρτίου 2021 σε συνεργασία με τη Διεθνή, Ανεξάρτητη μη κερδοσκοπική Ένωση ELSA ATHENS, συμμετείχαν σε διημερίδα, γ) στις 22 Μαρτίου 2021 σε συνεργασία με το Τμήμα Κοινωνιολογίας Πανεπιστημίου Κρήτης πραγματοποίησαν διαδικτυακό σεμινάριο προσεγγίζοντας το φαινόμενο της σεξουαλικής βίας και παρενόχλησης από νομοθετικής πλευράς, δ) στις 12 Μαΐου 2021 συμμετείχε σε διαδικτυακή ενημερωτική συνάντηση με θέμα την ομάδα στόχου «Γυναίκες, θύματα έμφυλης

οικογενειακής βίας» για θέματα εργασιακής επανένταξης μέσω του ειδικού προγράμματος «Νέων θέσεων εργασίας ειδικών κοινωνικών ομάδων» και ε) στις 13 Μαΐου 2021 συμμετείχε σε διαδικτυακή ημερίδα με θέμα:

«Σεξουαλική παρενόχληση στο χώρο εργασίας, η ψυχολογική οπτική: μέθοδος παρέμβασης από το Συμβουλευτικό Κέντρο Γυναικών Ηρακλείου» η οποία διοργανώθηκε από την Π.ΕΠ.ΙΣ. Κρήτης σε συνεργασία με τις Δ.ΕΠ.ΙΣ. Κρήτης και το ΕΛ.ΜΕ.ΠΑ.

- ο Ο ΞΦ Ηρακλείου συμμετείχε στη διαδικτυακή συζήτηση «Διάλογος για την Εξάλειψη της Βίας κατά των Γυναικών» που διοργανώθηκε από τον ΔΟΜ.

Συνεργασία με διεθνείς και ευρωπαϊκούς οργανισμούς

Η ισότητα των φύλων αποτελεί θεμελιώδες ανθρώπινο δικαίωμα και βασικό στόχο κάθε σύγχρονης δημοκρατικής χώρας. Συνιστά αντικείμενο διακριτής δημόσιας πολιτικής σε διεθνές και ευρωπαϊκό επίπεδο από τη δεκαετία του 1970 και στην Ελλάδα από το 1981. Για την καταπολέμηση των έμφυλων διακρίσεων δραστηριοποιούνται όλοι οι διεθνείς και ευρωπαϊκοί οργανισμοί:

- Ο ΟΗΕ έχει ανακηρύξει τη διασφάλιση των δικαιωμάτων των γυναικών σε προτεραιότητα της χιλιετίας, ενώ συνεχίζει τις προσπάθειές του για την εφαρμογή της Διεθνούς Σύμβασης για την καταπολέμηση των διακρίσεων σε βάρος των γυναικών (CEDAW) σε όλες τις χώρες. Η Ισότητα των Φύλων και η ενδυνάμωση γυναικών και κοριτσιών αποτελεί ξεχωριστό στόχο των 17 Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης της Ατζέντας 2030⁸⁶.
- Η Ευρωπαϊκή Ένωση συνεχίζει να δεσμεύει τα κράτη μέλη στο στόχο της ισότητας των φύλων και η Συνθήκη της ΕΕ περιλαμβάνει την ισότητα των φύλων ως πρωταρχικό στόχο της Ένωσης⁸⁷.

⁸⁶ Πρόκειται για το Στόχο 5: Achieve gender equality and empower all women and girls, ο οποίος διαρθρώνεται περαιτέρω σε 9 υποστόχους και 14 δείκτες. Η εξάλειψη όλων των μορφών βίας κατά των γυναικών στη δημόσια και ιδιωτική σφαίρα, συμπεριλαμβανομένων της εμπορίας ανθρώπων (trafficking) και κάθε μορφής σεξουαλικής εκμετάλλευσης, καθώς και η εξάλειψη κάθε είδους επιβλαβών πρακτικών όπως οι πρόωροι, αναγκαστικοί γάμοι και ο ακρωτηριασμός των γυναικείων γεννητικών οργάνων, αποτελεί συγκεκριμένο υποστόχο. Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να ανατρέξετε στην ιστοσελίδα του Τμήματος Οικονομικών και Κοινωνικών Υποθέσεων του ΟΗΕ (UN DESA): <https://sdgs.un.org/goals>.

⁸⁷ Οι κύριοι στόχοι της τρέχουσας Στρατηγικής της ΕΕ για την Ισότητα των Φύλων 2020-2025 είναι ο τερματισμός της έμφυλης βίας, η αμφισβήτηση των έμφυλων στερεοτύπων, η γεφύρωση του

- Το Συμβούλιο της Ευρώπης έχει δώσει προτεραιότητα στην καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών σε συνέχεια της ενεργοποίησής του σε άλλους τομείς της ισότητας⁸⁸.

Κατόπιν των ανωτέρω και μέσα στο πλαίσιο συμβατικών υποχρεώσεων που προκύπτουν από διεθνή κείμενα προστασίας ανθρωπίνων δικαιωμάτων και δικαιωμάτων των γυναικών που έχει κυρώσει η χώρα μας, η ΓΓΔΟΠΙΦ, θεσμικά μέσω του Αυτοτελούς Τμήματος Ευρωπαϊκής και Διεθνούς Συνεργασίας, συνεργάζεται με την Ευρωπαϊκή Ένωση και τους Διεθνείς Οργανισμούς στον τομέα της ισότητας των φύλων, με την αρωγή των υπόλοιπων οργανικών της μονάδων της, ανάλογα με τη θεματολογία και το πεδίο πολιτικής. Παρακολουθεί επίσης τις πολιτικές ισότητας των φύλων σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο, καταθέτει συνεισφορές κατά λόγο αρμοδιότητας σε εθνικές εκθέσεις που υποβάλλει η Ελλάδα σε όργανα και επιτροπές διεθνών οργανισμών και προετοιμάζει και υποβάλλει εξ ολοκλήρου εθνικές εκθέσεις για θέματα ισότητας των φύλων και δικαιωμάτων των γυναικών.

Στον ακόλουθο πίνακα αποτυπώνονται όλες οι συνεργασίες της ΓΓΔΟΠΙΦ με διεθνείς και ευρωπαϊκούς οργανισμούς:

χάσματος μεταξύ των φύλων στην αγορά εργασίας, η επίτευξη ίσης συμμετοχής σε διάφορους τομείς της οικονομίας, η αντιμετώπιση του μισθολογικού και του συνταξιοδοτικού χάσματος μεταξύ των φύλων, η γεφύρωση του χάσματος μεταξύ των φύλων όσον αφορά τη φροντίδα και η επίτευξη ισόρροπης εκπροσώπησης των φύλων στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και στην πολιτική. Για περισσότερες πληροφορίες βλ. τη σχετική ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/gender-equality/gender-equality-strategy_el.

⁸⁸ Η Πρόληψη και Καταπολέμηση της Βίας κατά των γυναικών και της Ενδοοικογενειακής Βίας αποτελεί έναν εκ των στρατηγικών στόχων της Στρατηγικής για την Ισότητα των Φύλων του Συμβουλίου της Ευρώπης 2018-2023. Περισσότερες πληροφορίες στην εξειδικευμένη ιστοσελίδα του Συμβουλίου της Ευρώπης <https://www.coe.int/en/web/genderequality/violence-against-women>.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΟΜΑΔΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ/ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ/ΟΡΓΑΝΑ ΔΙΕΘΝΩΝ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ	
ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ/ΕΠΙΤΡΟΠΗ	ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ
Συμμετοχή αντιπροσωπείας στην ετήσια Σύνοδο για το Καθεστώς των Γυναικών (Commission in the Status of Women-CSW)	Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ)
Επιτροπή Ισότητας των Φύλων (Gender Equality Commission)	Συμβούλιο της Ευρώπης
Επιτροπή Μερών της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη και καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας (Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης)(Committee of the Parties)	
Ομάδα Εργασίας για την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου και τη διακυβέρνηση (GMG)	Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ)
DAC Network on Gender Equality (GenderNet)	
Ομάδα Υψηλού Επιπέδου για την ένταξη της διάστασης του φύλου σε όλες τις πολιτικές και δράσεις (High Level Group on Gender Mainstreaming)	Ευρωπαϊκή Επιτροπή
Συμβουλευτική Επιτροπή για τις Ίσες Ευκαιρίες μεταξύ Γυναικών και Ανδρών (Advisory Committee on Equal Opportunities for Women and Men)	
Forum Εμπειρογνομώνων (Experts' Forum)	Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (European Institute for Gender Equality - EIGE)
Thematic Network on Gender Mainstreaming (Θεματικό Δίκτυο για την ένταξη της οπτικής του φύλου σε όλες τις πολιτικές)	
ΠΑΡΟΧΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ΣΕ ΟΜΑΔΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ/ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ/ΕΚΘΕΣΕΙΣ/ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	
ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ/ΕΠΙΤΡΟΠΗ	ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ
Ομάδα Εργασίας του γραφείου του Ύπατου Αρμοστή των Η.Ε. για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου σχετικά με τις διακρίσεις κατά των γυναικών έναντι του νόμου και στην πράξη	Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ)
Ειδικοί/ές Εισηγητές/τριες Συμβουλίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων για συγκεκριμένες θεματικές εστιάσεις (Special Rapporteurs with thematic mandates)	
Ομάδα Εργασίας για τις διακρίσεις κατά των γυναικών και των κοριτσιών	Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ)
Ερωτηματολόγια στο πλαίσιο Συστάσεων του Συμβουλίου ΟΟΣΑ	
Ετήσιες συναντήσεις της Οικονομικής και Περιβαλλοντικής Διάστασης (Οικονομικό και Περιβαλλοντικό Φόρουμ-Economic and Environmental Forum)	Οργανισμός για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη (ΟΑΣΕ)
Ετήσιες συναντήσεις Εφαρμογής Ανθρώπινης Διάστασης (Human Dimension Implementation Meetings)	
Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά του Ρατσισμού και της Μισαλλοδοξίας (ECRI)	Συμβούλιο της Ευρώπης
Σύνοδοι Διεθνών Συνδιασκέψεων Εργασίας	Διεθνής Οργάνωση Εργασίας (International Labour Organization - ILO)
Έκθεση για την κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην Ελλάδα (Greece Human Rights Report)	State Department ΗΠΑ

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΗΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΕΘΝΙΚΩΝ ΕΚΘΕΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΥΜΒΑΤΙΚΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ	
ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ/ΕΠΙΤΡΟΠΗ	ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ
Επιτροπή για την Εξάλειψη όλων των μορφών διακρίσεων κατά των γυναικών [Committee on the Elimination of Discrimination against Women (CEDAW)]	Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ)
Περιοδική εκτίμηση Εφαρμογής Πλατφόρμας Δράσης του Πεκίνου του 1995	
Επιτροπή για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία [Committee on the Rights of Persons with Disabilities (CRPD)]	
Επιτροπή για την Εξάλειψη των Φυλετικών Διακρίσεων (CERD)	
Επιτροπή για την Καταπολέμηση της Τρομοκρατίας (CTED)	
Επιτροπή κατά των Βασανιστηρίων [Committee against Torture (CAT)]	
Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Παιδιού [Committee on the Rights of the Child (CRC)]	
Επιτροπή για τα Δικαιώματα των Μεταναστών [Committee on Migrant Workers (CMW)]	
Επιτροπή για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα [Human Rights Committee (CCPR)]	
Επιτροπή για τα Οικονομικά, Κοινωνικά και Πολιτιστικά Δικαιώματα [Committee on Economic, Social and Cultural Rights (CESCR)]	
Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Human Rights Council)	
Ομάδα Εργασίας Οικουμενικής Περιοδικής Αξιολόγησης του Συμβουλίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Universal Periodic Review)	
Ομάδα εμπειρογνομόνων για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας (GREVIO)	
Έκθεση προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Κοινωνικών Δικαιωμάτων για την Εφαρμογή του (Αναθεωρημένου) Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Χάρτη (European Committee of Social Rights monitoring the European Social Charter)	
Επιτροπή Εμπειρογνομόνων για την Καταπολέμηση της Εμπορίας Ανθρώπων (Group of Experts on Action against Trafficking in Human Beings - GRETA)	
Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την Πρόληψη των βασανιστηρίων και της απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας [European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CPT)]	
Ετήσια Έκθεση για τα Θεμελιώδη Δικαιώματα στην Ευρώπη	Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ (EU Agency for Fundamental Rights)

Απολογιστικά, σε διεθνές επίπεδο και σε ό,τι άπτεται της βίας κατά των γυναικών, η παρουσία της ΓΓΔΟΠΙΦ κατά την περίοδο αναφοράς ήταν η εξής:

Συμμετοχές σε Ομάδες Εργασίας, Επιτροπές, συνέδρια, λοιπές εκδηλώσεις

- Συμμετοχή στην Ομάδα Εργασίας της Επιτροπής Ισότητας των Φύλων του Συμβουλίου της Ευρώπης για την τροποποίηση της (79) 10 Σύστασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για τις γυναίκες πρόσφυγες, μετανάστριες και αιτούσες άσυλο (Drafting Committee on Migrant Women) (συνεδριάσεις 14-15 Δεκεμβρίου 2020, 2-3 Μαρτίου 2021, 27-28 Απριλίου 2021 και 30 Σεπτεμβρίου-1 Οκτωβρίου 2021)⁸⁹.
- Συμμετοχή στην Επιτροπή Μερών της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη και καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας (Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης) (Committee of the Parties), η οποία αποτελεί μηχανισμό παρακολούθησης της εφαρμογής της Σύμβασης (συνεδριάσεις 15 Δεκεμβρίου 2020 & 13 Απριλίου 2021)⁹⁰.
- Παρακολούθηση των εργασιών της Επιτροπής Ισότητας των Φύλων του Συμβουλίου της Ευρώπης όπου στην ημερήσια διάταξη περιλαμβάνεται πάντα θεματική για την πρόληψη και την καταπολέμηση της έμφυλης βίας, που αποτελεί και άξονα της Στρατηγικής του Συμβουλίου της Ευρώπης για την ισότητα των φύλων (14-15 Απριλίου 2021, διαδικτυακή συνεδρίαση)⁹¹.
- Συμμετοχή Υφυπουργού με εισήγηση στο 29ο OSCE Οικονομικό και Περιβαλλοντικό Φόρουμ του ΟΑΣΕ με θέμα: « Πρωθώντας την ασφάλεια, τη σταθερότητα και τη βιώσιμη ανάπτυξη στο χώρο του ΟΑΣΕ μέσω της οικονομικής ενδυνάμωσης των γυναικών», όπου παρουσιάστηκαν μεταξύ άλλων οι δράσεις για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών (9-10 Σεπτεμβρίου 2021).

⁸⁹ Council of Europe.(2021). Drafting Committee on Migrant Women (GEC-MIG).<https://www.coe.int/en/web/genderequality/drafting-committee-on-migrant-women>

⁹⁰ Council of Europe. Action against Trafficking In Human Beings. <https://www.coe.int/en/web/anti-human-trafficking/committee-of-the-parties>

⁹¹ Council of Europe. (2018). Gender Equality Commission. <https://www.coe.int/en/web/genderequality/gender-equality-commission>

Συνεισφορές στην κατάρτιση εκθέσεων, αποστολή ενημερωτικού υλικού

- Σύνταξη και αποστολή στην Επιτροπή Ισότητας του Συμβουλίου της Ευρώπης (Gender Equality Commission–GEC) της Ετήσιας Εθνικής Έκθεσης για την εφαρμογή της Στρατηγικής Ισότητας του Συμβουλίου 2018-2023 που αφορούσε το διάστημα Οκτώβριος 2019-Οκτώβριος 2020. Η πρόληψη και καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας αποτελεί έναν από τους στρατηγικούς στόχους της Στρατηγικής Ισότητας του Συμβουλίου πάνω στον οποίο καλούνται τα μέλη να καταγράψουν την πρόοδο τους για το διάστημα αναφοράς (27 Νοεμβρίου 2020)⁹².
- Σύνταξη και αποστολή Ενημερωτικών Σημειωμάτων ενόψει συνεδριάσεων της Επιτροπής Ισότητας και της Ολομέλειας της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του Συμβουλίου της Ευρώπης. Στην ημερήσια διάταξη των εν λόγω συνεδριάσεων περιλαμβάνονταν θεματικές για την βία κατά των γυναικών και την ενδοοικογενειακή βία (5 Μαρτίου & 16 Ιουνίου 2021).
- Ενημερωτικό σημείωμα σχετικά με μέτρα που έχουν ληφθεί στη χώρα μας για την καταπολέμηση της ενδοοικογενειακής βίας συμπεριλαμβανομένης της αντιμετώπισης του φαινομένου κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19, ενόψει της Ολομέλειας της Κοινοβουλευτικής Συνελεύσεως Μεσογείου (PAM) τον Ιούνιο 2021 (6 Μαΐου 2021).
- Με αφορμή την επέτειο δέκα χρόνων από την υπογραφή της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Πρόληψη και την Καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας και κατόπιν πρότασης της Βελγίδας Υφυπουργού Ισότητας των Φύλων, Ίσων Ευκαιριών και Διαφορετικότητας, υπογράφηκε Κοινή Δήλωση Υποστήριξης της Σύμβασης από τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων κο Κ. Χατζηδάκη και την Υφυπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων κα Μ. Συρεγγέλα. Η

⁹² Η συνεισφορά της Ελλάδας (μέσω της ΓΓΔΟΠΙΦ) αποτυπώνεται στη συγκεντρωτική έκθεση του Council of Europe. (2021). *Activities and measures at the national level contributing to the achievement of the objectives of the Council of Europe Gender Equality Strategy 2018-2023*. GEC(2021)1 Revised. <https://rm.coe.int/gec-2021-1-report-gender-equality-strategy-implementation-in-the-membe/1680a1bfce>.

Κοινή Δήλωση υπογράφηκε και από 15 ακόμη αρμόδιους Υπουργούς Ισότητας της ΕΕ (11 Μαΐου 2021)⁹³.

- Αποστολή Ενημερωτικού Σημειώματος επί σχεδίου εκθέσεως/συστάσεων με τίτλο “Resolving domestic violence in the Mediterranean: Global Opportunity for Local Change” ενόψει εργασιών της 15^{ης} Ολομέλειας Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης Μεσογείου (PAM) τον Ιούνιο 2021 (31 Μαΐου 2021).
- Αποστολή εγγράφου προς τον Εθνικό Εισηγητή για την Εμπορία Ανθρώπων σε απάντηση των συστάσεων της Επιτροπής Εμπειρογνομώνων για την Καταπολέμηση της Εμπορίας Ανθρώπων του Συμβουλίου της Ευρώπης (GRETA) (1 Ιουνίου 2021).
- Συνεισφορά στο ερωτηματολόγιο για την σύνταξη της Έκθεσης της Επιτροπής του Συμβουλίου της Ευρώπης κατά του Ρατσισμού και της Μισαλλοδοξίας (ECRI) (20 Ιουλίου 2021).
- Συνεισφορά στην Έκθεση του State Department για την κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην Ελλάδα έτους 2020 (6 Αυγούστου 2021)⁹⁴.
- Παροχή ενημερωτικού υλικού προς συμπλήρωση Ερωτηματολογίου του ΟΟΣΑ με θέμα την εφαρμογή της Σύστασης της DAC/ΟΟΣΑ για τον τερματισμό της σεξουαλικής εκμετάλλευσης κακοποίησης και παρενόχλησης στον τομέα της αναπτυξιακής συνεργασίας (18 Αυγούστου 2021).

Απολογιστικά, **σε ευρωπαϊκό επίπεδο** και σε ό,τι άπτεται της βίας κατά των γυναικών, η παρουσία της ΓΓΔΟΠΙΦ κατά την περίοδο αναφοράς ήταν η εξής:

Συμμετοχές σε Ομάδες Εργασίας, Επιτροπές, συνέδρια, λοιπές εκδηλώσεις

- Συμμετοχή της Υφυπουργού στην τηλεδιάσκεψη των Ευρωπαϊκών Υπουργών Ισότητας στο πλαίσιο της Γερμανικής Προεδρίας του Συμβουλίου της ΕΕ όπου παρουσιάστηκαν ανά κράτος μέλος μικρές ενημερωτικές αφίσες με στοιχεία για την υποστήριξη και προστασία των γυναικών από τη βία (20 Νοεμβρίου 2020).

⁹³ EURAActiv.(2021). Women’s rights: Sign and ratify the Istanbul Convention <https://www.euractiv.com/section/non-discrimination/opinion/womens-rights-sign-and-ratify-the-istanbul-convention/?fbclid=IwAR2z5pIL-L9S43BP06hkjBwYX8VJaJThiU6LM5pqr8u-gLkTlwWlMjbrg>.

⁹⁴ Greece 2020 Human Rights Report Executive Summary <https://www.state.gov/wp-content/uploads/2021/10/GREECE-2020-HUMAN-RIGHTS-REPORT.pdf>.

- Συμμετοχή με εισήγηση της Υφυπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων στο Συνέδριο Υψηλού Επιπέδου που διοργάνωσε η Πορτογαλική Προεδρία του Συμβουλίου της ΕΕ με θέμα: «Επέτειος 10 χρόνων από την υπογραφή της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης. Υφιστάμενη κατάσταση» (The tenth anniversary after the signature of the Istanbul Convention. State of play) (6 Απριλίου 2021).

Συνεισφορές στην κατάρτιση εκθέσεων, αποστολή ενημερωτικού υλικού

- Αποστολή προς την Ομάδα Εργασίας Υψηλού Επιπέδου για την ενσωμάτωση της οπτικής του φύλου στις πολιτικές (High level group on Gender mainstreaming) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, δύο υπογεγραμμένων από την Υφυπουργό φορμών Δήλωσης Ενδιαφέροντος (Declaration of Interest Forms) για τη στήριξη εκ μέρους της χώρας μας μιας ευρωπαϊκής helpline για τα θύματα έμφυλης βίας. Πρόκειται: α. για μια Δήλωση για τη δέσμευση του τηλεφωνικού αριθμού 116016 και β. για μια Δήλωση δέσμευσης του κυβερνητικού φορέα που θα υλοποιήσει/φιλοξενήσει τη συγκεκριμένη ευρωπαϊκή helpline (20 Ιανουαρίου 2021).
- Αποστολή ενημερωτικών σημειωμάτων για θέματα έμφυλης βίας και κατά περίπτωση προετοιμασία συμμετοχής Υφυπουργού στα επίσημα και άτυπα Συμβούλια των Υπουργών Απασχόλησης και Κοινωνικής Πολιτικής της ΕΕ (EPSCO - Employment, Social Policy, Health and Consumer Affairs Council) (22 Φεβρουαρίου 2021, 15 Μαρτίου 2021, 14-15 Ιουνίου 2021).
- Ανταπόκριση ΓΓΔΟΠΙΦ με αποστολή σχετικών πληροφοριών στο αίτημα της Πορτογαλικής Προεδρίας του Συμβουλίου της ΕΕ, σχετικά με πρωτοβουλίες και δράσεις μας κατά την πανδημία στο πεδίο της βίας κατά των γυναικών (9 Φεβρουαρίου 2021).
- Υποβολή τελικής έκθεσης αναφοράς για την ολοκλήρωση του έργου SURVIVOR: «Ενίσχυση υπηρεσιών για γυναίκες πρόσφυγες και μετανάστριες επιζήσασες έμφυλης βίας» που υλοποιήθηκε από την ΓΓΔΟΠΙΦ με τη χρηματοδότηση του DG Justice, με επικεφαλής εταίρο το Κέντρο Γυναικείων Ερευνών και Μελετών «ΔΙΟΤΙΜΑ» και λοιπούς εταίρους το Κέντρο Ερευνών

για Θέματα Ισότητας (ΚΕΘΙ), και την Διεθνή Επιτροπή Διάσωσης (International Rescue Committee), τον Ιανουάριο του 2021 στην σχετική ηλεκτρονική πλατφόρμα της ΕΕ.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ

Η ΓΓΔΟΠΙΦ, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της Διεύθυνσης Κοινωνικής Προστασίας και Συμβουλευτικών Υπηρεσιών με σκοπό να ανταποκριθεί στις αυξημένες ανάγκες των γυναικών προσφύγων και αιτουσών άσυλο – θυμάτων έμφυλης βίας και των παιδιών τους, αλλά και προκειμένου να ενισχύσει τις δράσεις της προς τον ευάλωτο πληθυσμό, συνεργάζεται με πλήθος φορέων της Κοινωνίας των Πολιτών και με Διεθνείς Οργανισμούς. Παρακάτω γίνεται μνεία στη συνεργασία τη ΓΓΔΟΠΙΦ με δύο οργανώσεις του συστήματος των Ηνωμένων Εθνών, την UNICEF και την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες.

Συνεργασία με την UNICEF

Η ΓΓΔΟΠΙΦ επισημοποίησε τη συνεργασία της με την UNICEF τον Μάιο 2018 με την υπογραφή Μνημονίου Συνεργασίας. Η γόνιμη συνεργασία μεταξύ των δύο φορέων συνεχίζεται και εστιάζει -μεταξύ άλλων- στις εργασίες αναφορικά με την αξιολόγηση της επιτροπής εμπειρογνομόνων της GREVIO για τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης, στη συνεργασία για την εκπόνηση των τριμηνιαίων Ενημερωτικών Δελτίων για τη Βία κατά των γυναικών και στην εκπόνηση μελέτης για τις ανάγκες των παιδιών των γυναικών θυμάτων έμφυλης βίας που φιλοξενούνται μαζί με τις μητέρες τους στις δομές του Δικτύου κατά της έμφυλης βίας της ΓΓΔΟΠΙΦ.

Πιο συγκεκριμένα, στις βασικές προτεραιότητες της ΓΓΔΟΠΙΦ σε συνεργασία με τη UNICEF για την περίοδο αναφοράς με στόχο την αύξηση της προσβασιμότητας στο Δίκτυο Δομών της ΓΓΔΟΠΙΦ σε γυναίκες πρόσφυγες, μετανάστριες και αιτούσες άσυλο θύματα και επίζησασες έμφυλης βίας και πολλαπλών διακρίσεων, συγκαταλέγονται- μεταξύ άλλων-:

- Το ΚΕΘΙ παρέχει υπηρεσίες διερμηνείας σε όλες τις δομές του Δικτύου της ΓΓΔΟΠΙΦ για την πρόληψη και την αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών

σε αραβικά, φαρσί και σε πολλές άλλες γλώσσες (λ.χ. ουρντού, λινγκάλα, αλβανικά), προκειμένου να καλύψει τις ανάγκες των γυναικών προσφύγων και μεταναστριών, που απευθύνονται στις δομές του Δικτύου της ΓΓΔΟΠΙΦ.

- Η εξασφάλιση διερμηνείας στη Γραμμή υποστήριξης SOS 15900, σε βασικές ομιλούμενες γλώσσες των γυναικών προσφύγων και μεταναστριών (υπό εργασία).
- Η προσαρμογή και μετάφραση στα ελληνικά του Οδηγού τσέπης για την Έμφυλη βία (Gender-Based Violence pocket guide). Μία εύχρηστη και άμεσα προσβάσιμη ψηφιακή εφαρμογή, προσαρμοσμένη στις ανάγκες των μη εξειδικευμένων επαγγελματιών σε θέματα έμφυλης βίας με σκοπό την παροχή πληροφοριών στις επιζήσασες και επιζώντες αυτής. (υπό εργασία)

Όσον αφορά εκπόνηση μελέτης *«Καταγραφής των ιδιαίτερων αναγκών των παιδιών που φιλοξενούνται στους ξενώνες φιλοξενίας -μάρτυρες ενδοοικογενειακής βίας της Γενικής Γραμματείας Δημογραφικής, Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων»*, (“Programmatic Review of Services available and accessible to Children in the shelters of the Network of the General Secretariat for Demographic and Family Policy and Gender Equality”), η μελέτη περιλαμβάνεται στην Άξονα Προτεραιότητας 1 Πρόληψη και Καταπολέμηση της Έμφυλης και Ενδοοικογενειακής Βίας του νέου Εθνικού Προγράμματος Δράσης 2021-2025 της ΓΓΔΟΠΙΦ. Ανάδοχος του έργου είναι το Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού.

Σκοπός της μελέτης είναι η ανάλυση των πλεονεκτημάτων και των ενδεχόμενων κενών στην υπάρχουσα παροχή υπηρεσιών του Δικτύου προς τα παιδιά μάρτυρες ενδοοικογενειακής βίας και κατόπιν τούτων η ανάπτυξη κατευθυντήριων προτάσεων με στόχο την μεταρρύθμιση των υπηρεσιών, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στα παιδιά γυναικών προσφύγων και μεταναστριών.

Ως προς τη μεθοδολογία που ακολουθήθηκε για τη συλλογή των στοιχείων το Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού προχώρησε στα κάτωθι:

- Συλλογή πληροφοριών για τα παιδιά που διαβιούν στους ΞΦ μέσω της συμπλήρωσης ανώνυμου **Διαδικτυακού Ερωτηματολογίου** από τους/τις εργαζόμενους/ες των ΞΦ.

- Συλλογή στοιχείων για τα χαρακτηριστικά και τη λειτουργία των ΞΦ μέσω του **Γενικού Ερωτηματολογίου ΞΦ** που συμπληρώθηκε ηλεκτρονικά από έναν/μία επαγγελματία ανά ξενώνα.
- Συλλογή στοιχείων για κάθε παιδί που διέμενε στους ΞΦ κατά το χρονικό διάστημα Ιουλίου-Σεπτεμβρίου 2021 με το **Ερωτηματολόγιο Καταγραφής Περίπτωσης Παιδιού**.
- Διεξαγωγή 5 **ομάδων εστιασμένης συζήτησης** με επαγγελματίες των ΞΦ, με σκοπό την ανάλυση των υπηρεσιών που παρέχονται στα παιδιά, τις σχετικές αδυναμίες και δυνατά σημεία και την ανάδειξη των προτάσεών τους για τη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών με γνώμονα το βέλτιστο συμφέρον των παιδιών που διαβιούν στους ΞΦ.
- Διεξαγωγή 4 **ομάδων εστιασμένης συζήτησης** με ωφελούμενες μητέρες με παιδιά που διαβιούν στους ΞΦ, με σκοπό την αποτύπωση των σημαντικότερων δυσκολιών που αντιμετωπίζουν και την εικόνα που οι ίδιες έχουν για τις παρεχόμενες υπηρεσίες στις ίδιες και τα παιδιά τους.
- Διεξαγωγή 7 **ημι-δομημένων συνεντεύξεων** με επαγγελματίες που σχετίζονται με το Δίκτυο των Ξενώνων.

Η εκπόνηση της μελέτης είναι σε εξέλιξη. Έχει ολοκληρωθεί το ερευνητικό σκέλος και τα ευρήματα που έχουν προκύψει βρίσκονται στο στάδιο της επεξεργασίας και θα ανακοινωθούν μόλις ολοκληρωθεί η επεξεργασία τους.

Συνεργασία με την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες

Η ΓΓΔΟΠΙΦ και η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (ΥΑ) επικαιροποίησαν την συνεργασία τους⁹⁵ τον Ιανουάριο 2021 με στόχο την πρόληψη και την αντιμετώπιση της έμφυλης βίας στο προσφυγικό και μεταναστευτικό πληθυσμό μέσω δια-τομεακής συνεργασίας και συντονισμού δράσεων. Στο πλαίσιο αυτό η ΓΓΔΟΠΙΦ συμπροεδρεύει της Ομάδας Εργασίας για την αντιμετώπιση της Έμφυλης βίας. Η Ομάδα, που ξεκίνησε εκ νέου τις συνεδριάσεις σε μηνιαία βάση στα τέλη Ιανουαρίου 2021, με τη συμμετοχή ΜΚΟ, Διεθνών Οργανισμών και

⁹⁵ Η συνεργασία των δύο φορέων ξεκίνησε το 2016 και διεκόπη το 2019, και αποτιμάται σε σειρά κοινών δράσεων για την προστασία των γυναικών προσφύγων και των παιδιών τους.

κρατικών φορέων, σκοπό έχει τον συντονισμό και την ενίσχυση των δράσεων όσων δραστηριοποιούνται στον ως άνω τομέα, συμπεριλαμβανομένης της εμπορίας ανθρώπων. Η Ομάδα φιλοξενεί παρουσιάσεις προγραμμάτων, νομικών κειμένων όπως η Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης που στόχο έχουν την προστασία πληθυσμού-στόχου, ενημερώσεις αναφορικά με την πρόσβαση σε υπηρεσίες του εν λόγω πληθυσμού στα επί μέρους σημεία, Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης, ανοιχτά κέντρα φιλοξενίας και ΞΦ του Δικτύου Δομών, καθώς και ενημερώσεις για προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι φορείς και για επαναλαμβανόμενα ζητήματα που εμποδίζουν την πρόληψη ή την ανταπόκριση στην έμφυλη βία και που χρήζουν αντιμετώπισης.

Η ΓΓΔΟΠΙΦ στοχεύει, μέσω της συνεργασίας με την Υ.Α. στη δημιουργία – μεταξύ άλλων- εργαλείων που σκοπό έχουν την εύρυθμη συνεργασία και διευκόλυνση των φορέων που παρέχουν υπηρεσίες σε ευάλωτους αιτούντες/ούσες άσυλο, επιζώντες/ζήσασες έμφυλης βίας και στην προστασία τους. Την περίοδο αναφοράς σχεδιάστηκε και πρόκειται να διατεθεί σε φορείς το Εργαλείο Χαρτογράφησης Προσφερόμενων Υπηρεσιών. Το Εργαλείο έχει συλλέξει και αποτυπώσει τις διαθέσιμες (εξειδικευμένες) υπηρεσίες για αιτούντες/ούσες ασύλου και πρόσφυγες – επιζώντες/ζήσασες έμφυλης βίας, ανά την ελληνική επικράτεια όπου βρίσκεται προσφυγικός πληθυσμός. Σε ευρύτερο πλαίσιο, η ΓΓΔΟΠΙΦ – μέσα από μία σειρά επικείμενων δράσεων- αποσκοπεί στην καταπολέμηση των στερεοτύπων, και στην ευαισθητοποίηση και επιμόρφωση όλων, όσον αφορά στην έμφυλη βία.

Στελέχη της Διεύθυνσης Κοινωνικής Προστασίας και Συμβουλευτικών Υπηρεσιών σε συνεργασία με συνεργάτιδα από την Υ.Α., εκπόνησαν εσωτερική πιλοτική μελέτη με σκοπό τη διερεύνηση των ιδιαίτερων αναγκών των γυναικών προσφύγων, μεταναστριών και αιτουσών ασύλου μη ούσες σε κατάσταση ενεργούς κακοποίησης οι οποίες φιλοξενούνται στους Ξένους Φιλοξενίας του Δικτύου Δομών, σε σχέση με τις στεγαστικές τους ανάγκες. Από τα συλλεχθέντα στοιχεία αναδείχτηκε η ανάγκη για χάραξη στοχευμένων και ειδικών μέτρων για την αντιμετώπιση των στεγαστικών αναγκών της ομάδας στόχου.

Γ. ΕΘΝΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΜΦΥΛΗΣ ΒΙΑΣ

Ο εθνικός μηχανισμός για την ισότητα των φύλων παρουσιάστηκε αναλυτικά στην 1^η Ετήσια Έκθεση για τη Βία κατά των Γυναικών. Στην παρούσα έκθεση και εφεξής θα παρουσιάζεται το έργο των φορέων που συμμετέχουν στον μηχανισμό. Η αρχή θα γίνει φέτος με την παρουσίαση του έργου του ΚΕΘΙ για την περίοδο αναφοράς.

ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΓΙΑ ΘΕΜΑΤΑ ΙΣΟΤΗΤΑΣ

Το Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας (ΚΕΘΙ) ιδρύθηκε το 1994, είναι Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου του ευρύτερου Δημοσίου Τομέα (Φορέας Γενικής Κυβέρνησης). Υπάγεται στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, εποπτεύεται από την Υφυπουργό για τη Δημογραφική Πολιτική και την Οικογένεια και διοικείται από πενταμελές Διοικητικό Συμβούλιο. Στο πλαίσιο της πρόληψης, καταπολέμησης και εξάλειψης της βίας κατά των γυναικών, το ΚΕΘΙ έχει αναλάβει την επιστημονική και οργανωτική εποπτεία του Δικτύου Δομών της ΓΓΔΟΠΙΦ καθώς και την ευθύνη λειτουργίας των 14 Συμβουλευτικών Κέντρων τα οποία βρίσκονται στις πρωτεύουσες των 13 Περιφερειών, στο πλαίσιο του προγράμματος **«Εθνικό Πρόγραμμα για την Πρόληψη και Καταπολέμηση της Βίας κατά των Γυναικών»**.

Στο πλαίσιο της πρόληψης και της καταπολέμησης της βίας κατά των γυναικών, το ΚΕΘΙ έχει αναλάβει τη λειτουργία, τη διοίκηση/οργάνωση και τον επιστημονικό συντονισμό δεκατεσσάρων (14) Συμβουλευτικών Κέντρων (ΣΚ) που βρίσκονται στις έδρες των Περιφερειών (Αθήνα, Ηράκλειο Κρήτης, Θεσσαλονίκη, Ιωάννινα, Κέρκυρα, Κοζάνη, Λαμία, Λάρισα, Κομοτηνή, Μυτιλήνη, Σύρος, Πάτρα, Πειραιάς, Τρίπολη), τα οποία ξεκίνησαν τη λειτουργία τους σταδιακά από το 2012.

Επίσης, το ΚΕΘΙ έχει αναλάβει την επιστημονική, οργανωτική και διοικητική επίβλεψη/παρακολούθηση και τον συντονισμό του συνολικού έργου του συνόλου των δομών του Δικτύου για την πρόληψη και καταπολέμηση της έμφυλης βίας κατά των γυναικών της ΓΓΔΟΠΙΦ. Συγκεκριμένα, το Δίκτυο περιλαμβάνει 43 Συμβουλευτικά Κέντρα, 19 Ξενώνες Φιλοξενίας κακοποιημένων γυναικών και των παιδιών τους (συμπεριλαμβανομένων των 2 ξενώνων του ΕΚΚΑ), όπως επίσης και Τηλεφωνική Γραμμή SOS 15900.

Στόχος του έργου του ΚΕΘΙ είναι η ορθή και αποτελεσματική εφαρμογή τόσο του Κοινού πλαισίου λειτουργίας των δομών του Δικτύου όσο και της μεθοδολογίας προσέγγισης της συμβουλευτικής διαδικασίας και ανάπτυξης των συμβουλευτικών υπηρεσιών, για την ψυχοκοινωνική και νομική στήριξη, καθώς και τη στήριξη για την προώθηση στην απασχόληση. Ακόμη, το ΚΕΘΙ υλοποίησε το έργο «*Enhancing protection for refugee and migrant GBV survivors through increased access to GBV services and awareness raising activities*», το οποίο αποτελεί συνέχεια προηγούμενων προγραμμάτων που χρηματοδοτήθηκαν από την UNICEF και περιλαμβάνει:

- Δράσεις ενημέρωσης και διάχυσης του βιβλίου «Ο κόσμος από την Αρχή», το οποίο απευθύνεται σε έφηβες και έφηβους με θέμα τη Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας (Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης) σε τέσσερις γλώσσες ελληνικά, αγγλικά, αραβικά και φαρσί
- Συγγραφή και έκδοση εγχειριδίου με τίτλο «Οδηγός για την εκπαιδευτική αξιοποίηση του βιβλίου «Ο κόσμος από την Αρχή» με κατευθυντήριες οδηγίες προς εκπαιδευτικούς δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ως προς τον τρόπο που μπορούν να χρησιμοποιήσουν το συγκεκριμένο βιβλίο, προκειμένου να ευαισθητοποιήσουν τις μαθήτριες και τους μαθητές τους σε θέματα έμφυλης βίας.
- Έκδοση του βιβλίου «Όλα από την αρχή», το οποίο επιχειρεί να καταδείξει τα έμφυλα στερεότυπα που σχετίζονται με τις συμπεριφορές, τους ρόλους και τις προσδοκίες, που αποδίδονται στα αγόρια και -πολλές φορές- συνδέονται με βίαιες συμπεριφορές, αλλά και να καταλάβουμε όλοι και όλες, ότι τα θύματα, κορίτσια και αγόρια, δεν φταίνε ποτέ και δεν ευθύνονται γι' αυτό που τους συνέβη. Τα βιβλία «Ο κόσμος από την Αρχή» και «Όλα από την Αρχή» είναι τετράγλωσσα: ελληνικά, αγγλικά, αραβικά και φαρσί. Το βιβλίο «Ο κόσμος από την Αρχή» και το εγχειρίδιο με οδηγίες προς εκπαιδευτικούς έχουν λάβει την έγκριση του Υπουργείου Παιδείας ως προς την παιδαγωγική καταλληλότητά τους και έχουν ήδη αποσταλεί προς

όλες τις Διευθύνσεις Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Ελλάδας και Κύπρου, προκειμένου να προωθηθούν στις σχολικές μονάδες αρμοδιότητάς τους.

- Δημιουργία τεσσάρων (4) βίντεο για προβολή σε κοινωνικά δίκτυα, τηλεόραση, τα οποία απευθύνονται σε παιδιά εφηβικής ηλικίας. Το κάθε βίντεο καλύπτει μία ή και περισσότερες πτυχές της συντροφικής έμφυλης βίας μεταξύ εφήβων και είναι διαθέσιμα σε τέσσερις (4) γλώσσες: ελληνικά, αγγλικά, αραβικά και φαρσί. Επίσης, κατόπιν έγκρισης του ΕΣΡ, ένα βίντεο διάρκειας 40'' μεταδίδεται από τηλεοπτικούς σταθμούς (εθνικής και περιφερειακής εμβέλειας) για το χρονικό διάστημα από 25/10/2020 έως 25/11/2020. Αποστολή των εν λόγω βίντεο σε όλες τις δομές του Δικτύου για ενδεχόμενη χρήση στα πλαίσια δράσεων τους ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης.
- Δημιουργία ηλεκτρονικής έκδοσης με τη μορφή e-book του βιβλίου «Ο κόσμος από την αρχή», η οποία είναι διαθέσιμη δωρεάν σε διάφορες σχετικές πλατφόρμες.
- Δημιουργία podcast με τις ιστορίες του βιβλίου «Ο κόσμος από την αρχή» σε τέσσερις γλώσσες: ελληνικά, αγγλικά, αραβικά και φαρσί.
- Στο πλαίσιο των δράσεων ενημέρωσης και διάχυσης του υλικού, λόγω των περιοριστικών μέτρων που εφαρμόστηκαν για την αντιμετώπιση του COVID-19 πραγματοποιήθηκαν δύο διαδικτυακές εκδηλώσεις (Νοέμβριος 2020 και Μάρτιος 2021), σε συνεργασία με την UNICEF και με τη συμμετοχή εκπαιδευτικών, διευθυντών/τριών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, καθώς και υπευθύνων εκπαιδευτικών θεμάτων. Στις εκδηλώσεις αυτές παρουσιάστηκαν όλα τα αποτελέσματα του έργου (βιβλίο «Ο κόσμος από την αρχή», Οδηγός για εκπαιδευτικούς και τα 4 βίντεο).

Όσον αφορά τις μελέτες που το ΚΕΘΙ σχεδιάζει, την περίοδο αναφοράς ολοκληρώθηκε η έρευνα *«Κοινωνικές αναπαραστάσεις, πεποιθήσεις και στερεότυπα για την ενδοοικογενειακή βία κατά των γυναικών στην Ελλάδα»*, την εκπόνηση της οποία είχε αναλάβει μετά από ανάθεση το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών (ΕΚΚΕ). Στόχος της έρευνας ήταν η διερεύνηση των κοινωνικών αναπαραστάσεων, πεποιθήσεων και στερεοτύπων συγκεκριμένων φορέων εξουσίας

και επαγγελματιών, εντός του κύκλου αρμοδιότητας και επαγγελματικής δραστηριοποίησης των οποίων εμπίπτει και η αντιμετώπιση του φαινομένου της ενδο-οικογενειακής βίας κατά των γυναικών. Ταυτόχρονα το αντικείμενο του έργου προβλέπει τη συνεξέταση των κοινωνικών αναπαραστάσεων, πεποιθήσεων και στερεοτύπων όπως αυτά εντοπίζονται στην ημερήσιο Τύπο για συγκεκριμένες χρονικές περιόδους: έτη 2011, 2018 και 2020 (α' εξάμηνο). Επίσης, η έρευνα διεξήχθη μέσω μελετών περίπτωσης που διενεργήθηκαν σε όλες τις κατηγορίες των επαγγελματιών, κάποιες από τις οποίες προσεγγίζονται με τη μέθοδο της προσωπικής ποιοτικής συνέντευξης (ανοικτού τύπου), όπως είναι οι περιπτώσεις των δικαστών, δικηγόρων, αστυνομικών, γιατρών, νοσηλευτών/τριών, στελεχών του δικτύου της ΓΓΔΟΠΙΦ στην Αττική και άλλες με τη μέθοδο των ομάδων εστιασμένης συνέντευξης, όπως είναι οι περιπτώσεις των στελεχών του δικτύου της ΓΓΔΟΠΙΦ, επαγγελματίες «δημόσιας φροντίδας» και δομών φιλοξενίας στις εκτός Αττικής περιοχές της χώρας, ειδικοί ψυχοκοινωνικής φροντίδας των ΤΟΜΥ, Δήμων και Νοσοκομείων.

Τα αποτελέσματα της έρευνας ήταν τα εξής:

- Η υπόθεση ότι το χαρακτηριστικό που προβλέπει με μεγαλύτερη ακρίβεια την άσκηση βίας εντός του οικογενειακού πλαισίου είναι **η κανονικοποίηση της βίας** ως μέσο έκφρασης και ο ενστερνισμός του προτύπου του άντρα – κυριάρχου σε μια ανισότιμη συντροφική σχέση επιβεβαιώνεται.
- Η υπόθεση ότι ένας από τους βασικότερους παράγοντες που συνδέεται με την χρήση βίας στις σχέσεις μεταξύ συντρόφων είναι η γενικά **αποδεκτή ιεραρχική κατανομή των έμφυλων ρόλων**, ή αλλιώς οι νόρμες που καθιστούν την κοινωνική θέση των ανδρών ως πλεονεκτικότερη έναντι των γυναικών, επιβεβαιώνεται. Κατά δεύτερο λόγο, σημαντική αναδείχθηκε η παράμετρος της **κοινωνικά κατασκευασμένης ενοχοποίησης ή αυτοενοχοποίησης του θύματος (victim blaming)** και της επίσης **κοινωνικά κατασκευασμένης ανοχής και προβολής νομιμοποιητικών λόγων δικαιολόγησης ή ανοχής της βίας για το δράστη**.

- Η ενδοοικογενειακή βία κατά των γυναικών συσχετίζεται από τα κοινωνικά υποκείμενα της έρευνας με πληθώρα παραγόντων, μεταξύ των οποίων κυρίαρχη θέση καταλαμβάνουν οι **επίκτητες συμπεριφορές** που διαμορφώνουν τα άτομα, καθώς μεγαλώνουν, μιμούμενα τον κοινωνικό τους περίγυρο (π.χ. εκδήλωση θυμού μέσω χρήσης της βίας), η πρόσληψη δηλαδή της βίαιης συμπεριφοράς ως συμπεριφοράς η οποία, κατά κύριο λόγο, «μαθαίνεται».
- **Οι συνειδήσεις των ερωτώμενων επαγγελματιών** εμποτίζουν και εμποτίζονται από την λειτουργία των θεσμών, καθώς εντοπίστηκε ένα διάχυτο αίσθημα χαμηλής λειτουργικότητας του συστήματος απονομής δικαιοσύνης το οποίο συνοδεύεται από αίσθημα ατιμωρησίας των δραστών και, συνεπώς, αδυναμία τερματισμού της άσκησης της έμφυλης ενδοοικογενειακής βίας.
- Ως προς τη **φαινομενολογία της ενδο-οικογενειακής βίας**, καταδεικνύεται η *συχρότητα*, η *συστηματικότητα* και η *πολυπλοκότητα* της κακοποίησης των γυναικών εντός του «οίκου». Από τη μια πλευρά, παρατηρείται μια *πληθώρα βίαιων συμπεριφορών* (όπως η σωματική βία, ο εξαναγκασμός σε σεξουαλική επαφή, η λεκτική επιθετικότητα, η συναισθηματική και ψυχολογική κακοποίηση, η οικονομική αποστέρηση και κοινωνική απομόνωση). Από την άλλη πλευρά, αυτή η πολυμορφία άσκησης βίας πραγματικά φάνηκε πως αποτελεί ένα *μέσο άσκησης κοινωνικού ελέγχου* στις γυναίκες, με σημαντικές συνέπειες στη σωματική και ψυχική τους υγεία, στην κοινωνική και επαγγελματική τους λειτουργικότητα, αλλά και τη δομικά προσδιορισμένη ενίσχυση των ανισοτήτων και διακρίσεων βάσει φύλου, καθώς και στο διαστρεβλωμένο προσδιορισμό του κοινωνικού τους ρόλου, κυρίως σε σχέση με την αναπαραγωγική διαδικασία και τη μητρική φροντίδα.
- Η **ψυχοκοινωνική** πρόσληψη του φαινομένου επικεντρώνεται στους παράγοντες που αφορούν στα ατομικά χαρακτηριστικά και τις συμπεριφορές των δραστών, αλλά και στην κοινωνική δυναμική που διαμορφώνουν τις συμπεριφορές αυτές.

- Ως προς τα **ατομικά χαρακτηριστικά** δραστών και θυμάτων, οι σχετικές προσλήψεις εκφεύγουν των διαπιστώσεων περί χαμηλού κοινωνικο-οικονομικού και εκπαιδευτικού προφίλ δραστών και θυμάτων, καθώς κοινή είναι η διαπίστωση ότι η **βία δεν γνωρίζει κοινωνικά σύνορα** ενώ η **οικονομική δυσπραγία** αναφέρεται συχνά ως καταλύτης στην άσκηση βίας από τους δράστες και στην ανοχή της βίας από τις γυναίκες θύματα.
- Ως προς την **αιτιολογία της ενδοοικογενειακής βίας και της βίας μεταξύ των συντρόφων** αναδύθηκαν προσλήψεις που προσιδιάζουν στις **ατομικές προσεγγίσεις**, κατά τις οποίες η βία ερμηνεύεται βάσει συγκεκριμένων κοινωνιο-δημογραφικών παραγόντων (π.χ. φύλο, καταγωγή, εθνικότητα, θρησκεία, εκπαίδευση, απασχόληση, εισόδημα, κοινωνικοοικονομική θέση, ηλικία κ.λπ.), χαρακτηριστικών της προσωπικότητας (ενδεικτικά, αυτοεκτίμηση, αυτοέλεγχος, καχυποψία, κτητικότητα κ.α), καθώς και θεμάτων που άπτονται της προσωπικής ιστορίας τόσο του δράστη όσο και του θύματος (π.χ. έκθεση στη βία σε μικρή ηλικία, παραβατικότητα, διανοητική ασθένεια, κ.ά.). Στις προσλήψεις αυτές κυρίαρχο είναι το **ψυχιατρικό μοντέλο**, το οποίο επικεντρώνεται σε παραμέτρους, όπως η **ψυχοπαθολογική προσωπικότητα, η ψυχική ασθένεια, η χρήση αλκοόλ και άλλων τοξικών ουσιών, η πνευματική διαταραχή, οι διαφόρων ειδών μειονεξίες** κ.λπ. Ψυχικές διαταραχές όπως π.χ. η διαταραχή προσωπικότητας και η κατάχρηση ναρκωτικών ουσιών και αλκοόλ αποτελούν χαρακτηριστικά που συνδέονται τόσο με την εκδήλωση βίας μέσα στην οικογένεια όσο και με βίωμα κακοποίησης στο παρελθόν. Οι επαγγελματίες φαίνεται να συμφωνούν στο ότι η θυματοποίηση σε νεαρή ηλικία συγκαταλέγεται στους παράγοντες που προβλέπουν με μεγαλύτερη ακρίβεια την εκδήλωση βίαιης συμπεριφοράς στην οικογένεια σε μεγαλύτερη ηλικία.
- Στη βάση της αντίληψης **περί κοινωνικής μάθησης και διαγενεακής μεταφοράς της βίας**, βασικό ρόλο στην ερμηνεία της βίαιης συμπεριφοράς υποδεικνύεται πως διαδραματίζουν η οικογένεια και τα γονεϊκά πρότυπα.
- Ο **ρόλος της πατριαρχίας** αναδύθηκε ως ο πλέον κρίσιμος παράγοντας ενθάρρυνσης της βίας από τους άνδρες προς τις γυναίκες. Μάλιστα, η

ανδρική κυριαρχία αναδεικνύεται και στη μελέτη ως παραδειγματική μορφή της συμβολικής βίας.

- ***Η διά του Τύπου κοινωνική κατασκευή της πραγματικότητας της ενδοοικογενειακής βίας δεν αφήνεται των παραπάνω αναφερόμενων.***
Όπως διαπιστώνεται, κάθε εφημερίδα έχει την δική της οργανωτική δομή και ιδεολογία και με βάση τα οποία προσεγγίζεται η είδηση. Τα δημοσιεύματα σχεδόν πάντα αναφέρονται στην εγκυρότητα των πληροφοριών που παρέχουν, συχνά δε επικαλούνται τη συνδρομή μιας αυθεντίας (συνήθως της αστυνομίας) ή/και ενός/μιας ειδικού, με τεκμηριωμένη γνώση και γνώμη επί του εξεταζόμενου θέματος και η οποία εκφράζεται μέσω μιας συνέντευξης, ενός σχολίου, μιας γραπτής άποψης. Ο ελληνικός Τύπος που εξετάστηκε δεν θεωρεί το θέμα ως θέμα βασικής προτεραιότητας. Μια μικρή αλλαγή διαπιστώνεται κατά το έτος 2020 λόγω του «θορύβου» που δημιουργήθηκε από τις σχετικές κυβερνητικές καμπάνιες. Τα σύμβολα και οι στερεοτυπικές απεικονίσεις που προβάλλονται από τα έντυπα που αναλύθηκαν ενδυναμώνουν τις ισχύουσες προκαταλήψεις για το φύλο. Μάλιστα, οι αναπαραστάσεις του γυναικείου φύλου, όπως διαμορφώνονται μέσα από τον κοινωνικό και ιδεολογικό μηχανισμό του Τύπου που εξετάστηκε πράγματι επιδρούν στην αναπαραγωγή και στην δι' αυτής «διατήρηση των παραδοσιακών δομών της πατριαρχικής μας κοινωνίας».¹ Επιπρόσθετα, οι διάφορες ρυθμίσεις τόσο σε διεθνές και ευρωπαϊκό όσο και εθνικό επίπεδο δεν έχουν πετύχει να ανατρέψουν τα υφιστάμενα έμφυλα στερεότυπα. Αντίθετα, στην πλειοψηφία τους τα δημοσιεύματα παρουσιάζουν τους άνδρες δράστες και τις γυναίκες θύματα με τρόπους που εδραιώνουν την ανισότητα των φύλων.

Η μελέτη που βρίσκεται σε εξέλιξη την τρέχουσα περίοδο, η έναρξη της οποίας έλαβε χώρα την περίοδο αναφοράς της Έκθεσης, είναι η μελέτη : «*Προσεγγίσεις και προτάσεις για αποτελεσματική παρέμβαση και αλλαγή στάσης ανδρών-δραστήρων ενδοοικογενειακής βίας*». Σκοπός της μελέτης είναι η παρουσίαση νέων προσεγγίσεων και προτάσεων, στο πλαίσιο της αποτελεσματικής παρέμβασης και της αλλαγής στάσης των ανδρών απέναντι στο φαινόμενο της ενδοοικογενειακής

βίας, μέσω της διερεύνησης και καταγραφής, σε εθνικό, ευρωπαϊκό ή/και διεθνές επίπεδο:

- των θεωρητικών προσεγγίσεων/αντιλήψεων και σύγχρονων εμπειρικών δεδομένων για την εργασία με άνδρες δράστες,
- των τρόπων αποτελεσματικής παρέμβασης για την αλλαγή στάσης και συμπεριφοράς των ανδρών δραστών βίας,
- των δεδομένων από τα νομοθετικά πλαίσια άλλων χωρών που έχουν θεσπίσει μέτρα για την επιπρόσθετη ασφάλεια των γυναικών θυμάτων βίας,
- του πλαισίου συνεργασίας με υπηρεσίες υποστήριξης θυμάτων και μηχανισμούς παρεμβάσεων (φορείς απονομής δικαιοσύνης, κοινωνικές υπηρεσίες, υπηρεσίες υγείας, υπηρεσίες στήριξης/αρωγής γυναικών, υπηρεσίες προστασίας του παιδιού, κ.α.),
- των μεθόδων εξειδικευμένης εκπαίδευσης εργαζομένων σε προγράμματα συμβουλευτικής που απευθύνονται σε άνδρες για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας,
- των προγραμμάτων για τους δράστες, που εστιάζουν σε παρεμβάσεις, προκειμένου να υιοθετήσουν μια μη βίαιη συμπεριφορά στις διαπροσωπικές τους σχέσεις και να κατανοήσουν τον αντίκτυπο της ενδοοικογενειακής βίας στους ίδιους, την οικογένεια τους και το ευρύτερο περιβάλλον,
- της αποτελεσματικότητας των μέτρων ως προς την επιπρόσθετη διασφάλιση της προστασίας και της υποστήριξης των γυναικών.

Στο πλαίσιο της υλοποίησης δράσεων δημοσιότητας, το ΚΕΘΙ επεξεργάζεται σχέδιο δράσης δημοσιότητας (ραδιοτηλεοπτικό μήνυμα αναφορικά με τις παρεχόμενες υπηρεσίες των Συμβουλευτικών Κέντρων. Η πιλοτική υλοποίηση προγραμματίζεται στο ΠΕΠ Ιονίων Νήσων, όπου υπάρχει εγκεκριμένος προϋπολογισμός και εν συνεχεία στα υπόλοιπα ΣΚ, ύστερα από τροποποίηση των αποφάσεων υλοποίησης με ίδια μέσα.

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Α.ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ: ΔΕΙΚΤΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΑ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Το Παρατηρητήριο Ισότητας των Φύλων της ΓΓΔΟΠΙΦ είναι αρμόδιο για την εφαρμογή του άρθρου 11 της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την έμφυλη βία και αφορά στον συντονισμό της συλλογής και στη δημοσιοποίηση των στατιστικών στοιχείων κάθε μορφής βίας που καλύπτεται από τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης (παρ. 8 του άρθ. 4 του Ν. 4531/2018). Έτσι, για τρίτη συνεχή χρονιά, το Παρατηρητήριο προχωρά στη δημοσιοποίηση των δεικτών παρακολούθησης της εφαρμογής της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης.⁹⁶ Στο παρόν κεφάλαιο παρουσιάζονται τα στοιχεία για τους δείκτες που έχουν προταθεί από το EIGE και το ερωτηματολόγιο της GREVIO.

Η εναρμόνιση των στατιστικών στοιχείων σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης για την σύγκριση του συνόλου των δεδομένων στα πλαίσια εφαρμογής της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης, αποτελεί έναν από τους στόχους του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου για την Ισότητα των Φύλων (EIGE – European Institute for Gender Equality). Στα εμπόδια που πρέπει να προσπελαστούν συγκαταλέγονται οι διαφορές που παρουσιάζουν οι νομικοί ορισμοί των εγκλημάτων βίας ανάμεσα στα Κράτη Μέλη, η μη καταγραφή κάποιων μορφών βίας ως εγκλήματα, όπως και η έλλειψη καταγραφής της σχέσης θύματος-δράστη στα αρχεία της αστυνομίας.

Όπως έχει αναφερθεί και σε προηγούμενες δημοσιεύσεις του Παρατηρητηρίου, η Ελλάδα, όπως και το σύνολο σχεδόν των χωρών της Ε.Ε., δεν είναι ακόμα σε θέση να συγκεντρώσει αξιόπιστα και συγκρίσιμα στοιχεία για τους απαιτούμενους δείκτες. Αυτό συνιστά στόχο και υποχρέωση που απορρέει από την κύρωση της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης. Η δυσκολία συγκέντρωσης των παραπάνω δεικτών προκύπτει από κενά στην κείμενη νομοθεσία και από ελλείψεις

⁹⁶ Για τα στοιχεία του 2019, βλ. το 27^ο Ενημερωτικό Σημείωμα του Παρατηρητηρίου, εδώ: [Παρατηρητήριο ΓΓΟΠΙΦ – 27ο Ενημερωτικό Σημείωμα – Έμφυλη-Βία - Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων \(isotita.gr\)](https://www.isotita.gr/)

στα συστήματα καταγραφής των αρμόδιων φορέων όλων των κρατών μελών της Ε.Ε..

Για την περίπτωση της Ελλάδας, αξίζει να σημειωθεί ότι η ΕΛ.ΑΣ. το 2020 προχώρησε σε τροποποίηση του συστήματος καταγραφής των αδικημάτων ενδοοικογενειακής βίας, περιλαμβάνοντας πλέον στα στοιχεία της και πληροφορίες για τη σχέση θύματος δράστη και το είδος της βίας. Καθώς η δικαιοσύνη δεν διαθέτει πληροφοριακό σύστημα για τα αδικήματα της ενδοοικογενειακής βίας, η συλλογή των στοιχείων γίνεται κατόπιν αποστολής αιτήματος στην Εισαγγελία του Αρείου Πάγου, η οποία κοινοποιεί το αίτημα του Παρατηρητηρίου στις 63 Εισαγγελίες Πρωτοδικών της χώρας και οι οποίες με τη σειρά τους, ανατρέχοντας στις δικογραφίες των προηγούμενων ετών, αποστέλλουν τα απαιτούμενα στατιστικά στο Παρατηρητήριο. Πρόκειται, επομένως, για μία προσπάθεια ποσοτικής προσέγγισης του φαινομένου της ενδοοικογενειακής βίας και όχι για μια πιστή απεικόνισή του. Για τους τομείς της αστυνομίας και της δικαιοσύνης, στην πρώτη στήλη του πίνακα αναφέρεται το όνομα του δείκτη που εκφράζει τα δεδομένα που έχει το Παρατηρητήριο στη διάθεσή του τη στιγμή της έκδοσης του παρόντος, ενώ στην τελευταία στήλη γίνεται η αντιστοιχία με τους δείκτες του EIGE.

Η δομή του παρόντος κεφαλαίου ακολουθεί τους αρμόδιους φορείς και τα πεδία συλλογής των απαιτούμενων στατιστικών στοιχείων, όπως παρουσιάζονται στη συνέχεια, περιλαμβάνοντας το σύνολο των ετών για τα οποία υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία: 1. Αστυνομία (2010-2020), 2. Δικαιοσύνη (2016-2020), 3. Προγράμματα Δραστών (2018-2020), 4. Μετανάστευση (2018-2020), 5. Υποστήριξη Θυμάτων: Γραμμή 197 ΕΚΚΑ (2018-2020), 6. Αποζημιώσεις (2006-2020).

1. ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ

Πίνακας 1: Δείκτες από την αστυνομία σχετικά με τη βία κατά των γυναικών

Δείκτες που έχουμε στη διάθεσή μας	Έτος											Δείκτες EIGE
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	
1.Ετήσιος αριθμός γυναικών θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας			1.630	1.818	2.302	2.321	2.696	3.196	3.815	4.171	4.264	Ετήσιος αριθμός γυναικών (18 ετών και άνω) θυμάτων συντροφικής βίας
2. Ετήσιος αριθμός καταγγελλόμενων εγκλημάτων ενδοοικογενειακής βίας	1.303	2.005	2.455	2.896	3.512	3.572	3.839	3.134	4.722	5.220	5.669⁹⁷	Αριθμός καταγγελλόμενων εγκλημάτων συντροφικής βίας κατά γυναικών (18 ετών και άνω) με δράστες άνδρες
3. Ετήσιος αριθμός ανδρών δραστών ενδοοικογενειακής βίας			1.620	1.886	2.351	2.428	2.891	2.395	4.202	4.618	4.436	Αριθμός ανδρών (18 ετών και άνω) δραστών συντροφικής βίας κατά γυναικών (και ως ποσοστό του συνολικού πληθυσμού ανδρών δραστών)
4. Ετήσιος αριθμός γυναικών θυμάτων σωματικής συντροφικής βίας με δράστες άνδρες											2.350	Ετήσιος αριθμός γυναικών (18 ετών και άνω) θυμάτων σωματικής συντροφικής βίας με δράστες άνδρες (18 ετών και άνω)
5. Ετήσιος αριθμός γυναικών θυμάτων ψυχολογικής συντροφικής βίας με δράστες άνδρες											2.494	Ετήσιος αριθμός γυναικών (18 ετών και άνω) θυμάτων ψυχολογικής συντροφικής βίας με δράστες άνδρες (18 ετών και άνω)
6. Ετήσιος αριθμός γυναικών θυμάτων σεξουαλικής συντροφικής βίας με δράστες άνδρες					191	259	263	224			47	Ετήσιος αριθμός γυναικών (18 ετών και άνω) θυμάτων σεξουαλικής συντροφικής βίας με δράστες άνδρες (18 ετών και άνω)
7. Ετήσιος αριθμός γυναικών θυμάτων οικονομικής συντροφικής βίας με δράστες άνδρες											1.638	Ετήσιος αριθμός γυναικών (18 ετών και άνω) θυμάτων οικονομικής συντροφικής βίας με δράστες άνδρες (18 ετών και άνω)

⁹⁷ Για το έτος 2020, ο εν λόγω δείκτης είναι πλέον διαθέσιμος ανά φύλο. Σύμφωνα με τα στοιχεία της αστυνομίας, καταγγέλθηκαν 4.026 περιστατικά ενδοοικογενειακής βίας με άνδρες δράστες και γυναίκες θύματα.

8. Ετήσιος αριθμός γυναικών θυμάτων που καταγγέλλουν βιασμό	263	226	234	222	194	183	217	215	204	217	202	Ετήσιος αριθμός γυναικών (18 ετών και άνω) θυμάτων που καταγγέλλουν βιασμό
9. Γυναίκες θύματα ανθρωποκτονίας με πρόθεση (299 ΠΚ) σε συνδυασμό με τον νόμο περί ενδοοικογενειακής βίας	11	12	6	13	12	11	13	7	13	8	8	Γυναίκες (18 ετών και άνω) θύματα γυναικοκτονίας από σύζυγο/σύντροφο ως ποσοστό γυναικών θυμάτων ανθρωποκτονίας

Ο πρώτος δείκτης (ετήσιος αριθμός γυναικών θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας) εκφράζει τον αριθμό των γυναικών που έχουν καταγγείλει στην αστυνομία περιστατικά ενδοοικογενειακής βίας. Το 2020, 4.264 γυναίκες κατήγγειλαν ενδοοικογενειακή βία στην αστυνομία, αύξηση 2,2% σε σχέση με το 2019, όπου ο αντίστοιχος αριθμός ανέρχονταν σε 4.171.

Από το 2020, η αστυνομία προχωρά στην καταγραφή του φύλου του θύματος και του δράστη, αλλά και της σχέσης θύματος δράστη. Έτσι, τα στοιχεία αυτά έχουν συμπεριληφθεί και στην παρούσα Έκθεση, στους επόμενους δύο πίνακες. Στον Πίνακα 2 καταγράφονται τα θύματα ενδοοικογενειακής βίας που έχουν καταγγείλει περιστατικό ενδοοικογενειακής βίας στην αστυνομία, ανά φύλο θύματος και ανά φύλο δράστη.

Πίνακας 2: Αριθμός και φύλο θυμάτων ανά φύλο δράστη (2020)

Φύλο δράστη	Άνδρες δράστες		Γυναίκες δράστες	
	Γυναίκες θύματα	Άνδρες θύματα	Γυναίκες θύματα	Άνδρες θύματα
Φύλο θύματος ανά φύλο δράστη	3963 (68,3%)	795 (13,7%)	301 (5,2%)	746 (12,8%)
Σύνολο θυμάτων ανά φύλο δράστη	4758 (82%)		1047 (18%)	
Σύνολο θυμάτων	5805 (100%)			

Παρατηρείται ότι στο σύνολο των 5.805 θυμάτων, το 73,5% (4.264) είναι γυναίκες και στο 93% αυτών των περιπτώσεων (3.963) οι δράστες είναι άνδρες.

Συνολικά, άνδρες δράστες καταγγέλθηκαν από το 82% του συνόλου των θυμάτων (4.758). Επομένως, τεκμηριώνεται ότι η πλειονότητα των θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας είναι γυναίκες, ενώ οι δράστες ενδοοικογενειακής βίας με θύματα γυναίκες είναι σχεδόν στο σύνολό τους άνδρες.

Στον Πίνακα 3 καταγράφονται τα θύματα ενδοοικογενειακής βίας που έχουν καταγγείλει περιστατικό ενδοοικογενειακής βίας στην αστυνομία, ανά φύλο δράστη, φύλο θύματος και ανά σχέση θύματος δράστη.

Πίνακας 3: Αριθμός και φύλο θυμάτων ανά φύλο δράστη και σχέση θύματος-δράστη (2020)

Φύλο δράστη	Άνδρες δράστες		Γυναίκες δράστες	
	Γυναίκες θύματα	Άνδρες θύματα	Γυναίκες θύματα	Άνδρες θύματα
Σχέση θύματος-δράστη/ Φύλο θύματος				
Σύζυγοι	1859 (39,1%)			280 (26,7%)
Τέως σύζυγοι	481 (10,1%)			116 (11,1%)
Μόνιμοι σύντροφοι	459 (9,7%)			53 (5,1%)
Τέως σύντροφοι	238 (5%)			26 (2,5%)
Σύμφωνο συμβίωσης	9 (0,2%)			1 (0,1%)
Σύμφωνο που έχει λυθεί				
Γονέας ⁹⁸	249 (5,2%)	191 (4%)	55 (5,2%)	33 (3,2%)
Τέκνο ⁹⁹	277 (5,8%)	259 (5,4%)	106 (10,1%)	146 (13,9%)
Συγγενείς - άλλο	391 (8,2%)	345 (7,3%)	140 (13,4%)	91 (8,7%)
Σύνολο ανά φύλο θύματος	3963 (83,3%)	795 (16,7%)	301 (28,7%)	746 (71,3%)
Σύνολο ανά φύλο δράστη	4758 (100%)		1047 (100%)	

Για το 2020, παρατηρείται ότι στο σύνολο των 4.758 θυμάτων **ανδρών δραστών βίας**, το 64,1% των θυμάτων (3.046) ήταν γυναίκες που βρίσκονταν σε συντροφική σχέση με τους δράστες είτε κατά τη διάρκεια τέλεσης του αδικήματος

⁹⁸ Διευκρινίζεται ότι ο/η γονέας ήταν το θύμα του/της δράστη/ριας.

⁹⁹ Διευκρινίζεται ότι το τέκνο ήταν το θύμα του/της δράστη/ριας.

είτε κατά το παρελθόν. Ειδικότερα, το 39,1% (1.859) των θυμάτων ήταν γυναίκες σύζυγοι των δραστών, το 10% (481) γυναίκες τέως σύζυγοι, το 9,7% (459) γυναίκες μόνιμοι σύντροφοι, το 5% (238) γυναίκες τέως σύντροφοι και το 0,2% (9) γυναίκες που έχουν συνάψει σύμφωνο συμβίωσης με τον δράστη.

Σε ποσοστό 8,2% (391) ανέρχονται οι γυναίκες θύματα που είχαν συγγενική ή άλλη σχέση με τον δράστη, ενώ σε ποσοστό 5,8% (277) ανέρχονται οι γυναίκες που έπεσαν θύματα ενδοοικογενειακής βίας από τον πατέρα τους και σε ποσοστό 5,2% (249) οι γυναίκες που έπεσαν θύματα ενδοοικογενειακής βίας από τον γιό τους

Στο σύνολο των 1.047 θυμάτων **γυναικών δραστών βίας**, το 45,5% των θυμάτων (476) ήταν άνδρες που βρίσκονταν σε συντροφική σχέση με τις δράστριες είτε κατά τη διάρκεια τέλεσης του αδικήματος είτε κατά το παρελθόν.

Οι γυναίκες δράστριες ενδοοικογενειακής βίας παρουσιάζουν μεγαλύτερα ποσοστά άσκησης βίας προς τους γιούς τους (13,9%) και τις κόρες (10,1%) σε σχέση με τα αντίστοιχα των ανδρών (5,4% και 5,8% αντίστοιχα). Ωστόσο, ο αριθμός των γυναικών θυμάτων βίας από τον πατέρα τους είναι υπερδιπλάσιος από εκείνο των γυναικών θυμάτων βίας από την μητέρα τους (277 έναντι 140). Αντίστοιχα, ο αριθμός ανδρών θυμάτων βίας από τον πατέρα τους είναι υπερδιπλάσιος από εκείνο των ανδρών θυμάτων βίας από την μητέρα τους (259 έναντι 146).

Ο δεύτερος δείκτης (ετήσιος αριθμός καταγγελλόμενων εγκλημάτων ενδοοικογενειακής βίας) αφορά τα καταγγελλόμενα στην αστυνομία εγκλήματα ενδοοικογενειακής βίας, ανεξαρτήτως του φύλου του θύματος ή του δράστη, της μεταξύ τους σχέσης, όπως και του είδους της βίας. Η τάση και αυτού του δείκτη, τα τελευταία 10 χρόνια για τα οποία υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία, είναι συνεχώς αυξητική. Τα καταγγελλόμενα εγκλήματα αυξήθηκαν από 5.220 το 2019 σε 5.669 το 2020, καταγράφοντας μία αύξηση της τάξης του 8,6% σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Ωστόσο, από το 2020 το φύλο του θύματος και του δράστη είναι πλέον διαθέσιμα στα στοιχεία της αστυνομίας. Έτσι, ο αριθμός των περιστατικών ενδοοικογενειακής βίας που καταγγέλθηκαν στην αστυνομία το 2020 με άνδρες δράστες και γυναίκες θύματα ανήλθε σε 4.026. Ο αριθμός αυτός δεν αναγράφεται

στον παραπάνω πίνακα για λόγους συγκρισιμότητας των στοιχείων με τα προηγούμενα έτη.

Ο τρίτος δείκτης (ετήσιος αριθμός ανδρών δραστών ενδοοικογενειακής βίας) είναι συμπληρωματικός των δύο πρώτων και αφορά στον αριθμό των ανδρών δραστών ενδοοικογενειακής βίας. Για λόγους συγκρισιμότητας των στοιχείων με τα προηγούμενα έτη, σε αυτό τον δείκτη περιλαμβάνονται οι άνδρες δράστες κάθε ηλικίας που τέλεσαν κάποιο αδίκημα ενδοοικογενειακής βίας σύμφωνα με τον Ν.3500/2006 και το άρθρο 312 του ΠΚ που καταγγέλθηκε στην αστυνομία, ανεξαρτήτως του φύλου του θύματος. Συγκρίνοντας τα ποσοστά ανδρών και γυναικών δραστών ενδοοικογενειακής βίας για το 2020, από το σύνολο των 5.425 δραστών για τους οποίους υπάρχει πληροφορία για το φύλο, το 81,8% είναι άνδρες και το 18,2% γυναίκες (989 γυναίκες δράστες εγκλημάτων ενδοοικογενειακής βίας). Οι άνδρες δράστες ενδοοικογενειακής βίας άνω των 18 ετών με θύμα γυναίκα ανέρχονται το 2020 σε 3.645.

Για τους δείκτες 4, 5, 6 και 7, που αφορούν στον ετήσιο αριθμό γυναικών θυμάτων ανά τύπο της βίας που ασκήθηκε (σωματική, ψυχολογική, σεξουαλική και οικονομική αντίστοιχα), η χώρα δεν ήταν σε θέση να παράσχει στοιχεία πριν το 2019, καθώς οι επιμέρους μορφές βίας δεν καταγράφονταν από τις αρμόδιες αρχές. Για τον έκτο δείκτη και για τα έτη 2014-2017, τα στοιχεία απεικονίζονται με διαφορετική επισήμανση, καθώς για αυτή την περίοδο χρησιμοποιήθηκαν τα στοιχεία που είχε καταγράψει η αστυνομία αναφορικά με τα περιστατικά σεξουαλικών επιθέσεων σύμφωνα με το άρθρο 337 του ΠΚ.

Κατόπιν τροποποίησης του συστήματος καταγραφής των αδικημάτων από την ΕΛ.ΑΣ., παρέχεται πλέον η δυνατότητα καταγραφής των ειδών βίας και εξαγωγής δεδομένων με συνδυασμό περισσότερων μεταβλητών.

Έτσι, για τον τέταρτο δείκτη, (ετήσιος αριθμός γυναικών θυμάτων σωματικής ενδοοικογενειακής βίας από άνδρες δράστες) το 2020 καταγράφονται 2.350 γυναίκες θύματα σωματικής βίας, το 79,8% των οποίων αφορά συντροφικές σχέσεις.

Για τον πέμπτο δείκτη (ετήσιος αριθμός γυναικών θυμάτων ψυχολογικής ενδοοικογενειακής βίας από άνδρες δράστες) καταγράφονται το 2020 2.494 περιστατικά σύμφωνα με τον ορισμό της ψυχολογικής βίας όπως ορίζεται πλέον στον Ν.3500/2006 και του άρθρου 169Α του ΠΚ, μετά και την κύρωση της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης με την ψήφιση του Ν.4531/2018. Το 81% των γυναικών θυμάτων ήταν σε συντροφική σχέση με τον δράστη είτε κατά την τέλεση της πράξης είτε κατά το παρελθόν, ενώ, ειδικότερα, το 48,8% αυτών ήταν παντρεμένες με τον δράστη.

Στον έκτο δείκτη (ετήσιος αριθμός γυναικών θυμάτων σεξουαλικής ενδοοικογενειακής βίας από άνδρες δράστες) καταγράφονται οι καταγγελίες για προσβολή γενετήσιας αξιοπρέπειας, η κατάχρηση σε ασέλγεια και ο βιασμός στα πλαίσια της ενδοοικογενειακής βίας μέσα από τα άρθρα 336 και 338 του ΠΚ σε συνδυασμό με τον Ν.3500/2006. Για το 2020 έχουν καταγραφεί 47 περιστατικά με θύματα γυναίκες άνω των 18 ετών και άνδρες δράστες. Η σχέση του 34% αυτών των γυναικών θυμάτων ήταν συζυγική με τον δράστη, ενώ για το 31,9% τέως συζυγική.

Στον έβδομο δείκτη (ετήσιος αριθμός γυναικών θυμάτων οικονομικής ενδοοικογενειακής βίας από άνδρες δράστες) καταγράφεται η οικονομική βία σύμφωνα με τα άρθρα 169Α και 358 του ΠΚ. Το 2020 1.638 γυναίκες άνω των 18 ετών κατήγγειλαν στην αστυνομία την άσκηση εις βάρος τους οικονομικής βίας από κάποιον άνδρα στο οικογενειακό τους περιβάλλον. Πιο συγκεκριμένα, το 69% των ανδρών που καταγγέθηκαν για οικονομική βία αποτέλεσαν οι τέως σύζυγοι (1.131) και το 22,7% οι σύζυγοι των γυναικών θυμάτων (372).

Στον όγδοο δείκτη καταγράφεται ο ετήσιος αριθμός γυναικών θυμάτων που καταγγέλλουν βιασμό στην αστυνομία, ο οποίος το 2020 ανήλθε σε 202 γυναίκες θύματα. Ο συγκεκριμένος δείκτης περιλαμβάνει τον συνολικό αριθμό των βιασμών που καταγγέλλονται στην επικράτεια από γυναίκες, ανεξαρτήτως της σχέσης θύματος δράστη, σύμφωνα με το άρθρο 336 του ΠΚ. Επομένως, συμπεριλαμβάνονται και οι βιασμοί που έχουν καταγραφεί στον δείκτη 6.

Ο ένατος δείκτης αφορά τον ετήσιο αριθμό γυναικών που δολοφονούνται από κάποιο μέλος της οικογένειάς τους. Καθώς μέχρι σήμερα, κανένα κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν έχει ενσωματώσει στη νομοθεσία του την έννοια της

γυναικοκτονίας, το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων προσπαθεί να προσεγγίσει το φαινόμενο μέσα από την σχέση θύματος – δράστη. Η έννοια της γυναικοκτονίας αναδεικνύει το φαινόμενο και χρησιμοποιείται για να συγκεκριμενοποιήσει το ποσοστό των ανθρωποκτονιών με θύματα γυναίκες με κίνητρο το ίδιο το φύλο του θύματος. Στην Ελλάδα η εκτίμηση των θυμάτων γυναικοκτονιών γίνεται μέσα από τη χρήση του άρθρου για την ανθρωποκτονία με πρόθεση (άρθ. 299 ΠΚ) σε συνδυασμό με τον νόμο για την ενδοοικογενειακή βία (Ν.3500/2006).

Πίνακας 4: Στοιχεία για τον δείκτη 9. Γυναίκες (18 ετών και άνω) θύματα γυναικοκτονίας στα πλαίσια του νόμου περί ενδοοικογενειακής βίας (Ν. 3500/2006) ως ποσοστό γυναικών θυμάτων ανθρωποκτονίας

Έτος	Γυναικοκτονίες στα πλαίσια της ενδοοικογενειακής βίας	Ανθρωποκτονίες με θύμα γυναίκα	% Γυναικοκτονιών στο σύνολο των γυναικών θυμάτων ανθρωποκτονίας
2020	8	18	44,4%
2019	8	19	42,1%
2018	13	29	44,8%
2017	7	23	30,4%
2016	13	26	50%
2015	11	30	36,7%
2014	12	27	44,4%
2013	13	52	25%
2012	6	40	15%
2011	12	31	38,7%
2010	11	33	33,3%

Επομένως, από τα στοιχεία που παρατίθενται στον παραπάνω πίνακα πληροφορούμαστε ότι το 2020, όπως και το 2019, οκτώ γυναίκες δολοφονήθηκαν στην Ελλάδα από κάποιο μέλος της οικογένειάς τους, ενώ το 2018 οι δολοφονίες γυναικών από κάποιο μέλος της οικογένειάς τους είχαν ανέλθει σε 13. Από τα στοιχεία της αστυνομίας για το 2020 προκύπτει ότι από τις οκτώ γυναίκες θύματα

γυναικοκτονίας, τρεις δολοφονήθηκαν από τον σύζυγό τους και μία από τον τέως σύζυγο.

Την τελευταία δεκαετία, οι γυναικοκτονίες ως ποσοστό των γυναικών θυμάτων ανθρωποκτονίας φαίνεται να κυμαίνονται από 30,4 – 50%. Συγκεκριμένα, για το 2020 το ποσοστό των γυναικοκτονιών από μέλος της οικογένειας του θύματος ήταν 44,4%, καθώς στο σύνολο των 18 ανθρωποκτονιών με θύματα γυναίκες, οι γυναικοκτονίες ανήλθαν σε 8.

2. ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ

Πίνακας 5: Δείκτες από τη δικαιοσύνη σχετικά με τη βία κατά των γυναικών

Δείκτες από τη δικαιοσύνη	2016		2017		2018		2019		2020		Αντιστοίχια δείκτη με το ΕΙΓΕ
	Άνδρες	Γυναίκες	Άνδρες	Γυναίκες	Άνδρες	Γυναίκες	Άνδρες	Γυναίκες	Άνδρες	Γυναίκες	
10. Ετήσιος αριθμός περιοριστικών όρων που επιβλήθηκαν (σύμφωνα με το αρ. 18 του Ν.3500/2006) ^{2020:} <i>Διαθέσιμα στοιχεία από 20 εισαγγελίες στο σύνολο των 63 (31,7%)</i>	17	2	45	2	33	3	46	7	57	1	<u>Δείκτης 10:</u> Ετήσιος αριθμός εντολών προστασίας που δόθηκαν σε υποθέσεις συντροφικής βίας εναντίον γυναικών ανά τύπο δικαστηρίου
11. Ετήσιος αριθμός ποινικών διώξεων κατά ανδρών (ηλικίας 18 ετών και άνω) για τέλεση αξιόποινης πράξης σε βάρος μέλους της οικογένειάς τους (αρ. 6,7,8,9 του Ν.3500/2006) <i>2020: Διαθέσιμα στοιχεία από το σύνολο των 63 εισαγγελιών (100%)</i>	2.890	463	3.628	688	4.082	697	4.097	736	3.132	551	<u>Δείκτης 11:</u> Ετήσιος αριθμός ανδρών (18 ετών και άνω) που διώχθηκαν για συντροφική βία εναντίον γυναικών
12. Ετήσιος αριθμός καταδικαστικών αποφάσεων κατά ανδρών (ηλικίας 18 ετών και άνω) για τέλεση αξιόποινης πράξης σε βάρος μέλους της οικογένειάς τους (αρ. 6,7,8,9 του Ν.3500/2006)	634	49	797	58	785	66	1.320	115	656	59	<u>Δείκτης 12:</u> Ετήσιος αριθμός ανδρών (18 ετών και άνω) που καταδικάστηκαν για συντροφική βία εναντίον γυναικών

2020: Διαθέσιμα στοιχεία από 50 εισαγγελίες στο σύνολο των 63 (79,3%)											
13. Ετήσιος αριθμός ανδρών (ηλικίας 18 ετών και άνω) που εκτίουν στερητική της ελευθερίας ποινή σε σωφρονιστικό κατάστημα για τέλεση αξιόποινης πράξης σε βάρος μέλους της οικογένειάς τους (αρ. 6,7,8,9 του Ν.3500/2006) <i>Διαθέσιμα στοιχεία από το σύνολο των καταστημάτων κράτησης (100%)</i>	104	4	104	6	81	3	79	2	90	0	<u>Δείκτης 13:</u> Ετήσιος αριθμός ανδρών (18 ετών και άνω) που καταδικάστηκαν για συντροφική βία εναντίον γυναικών και κρατούνται σε σωφρονιστικό κατάστημα ή τους επιβλήθηκε κάποια ποινή περιορισμού της ελευθερίας τους
Ετήσιος αριθμός υποθέσεων που υπήχθησαν στη διαδικασία της ποινικής διαμεσολάβησης (σύμφωνα με το αρ. 11 του Ν.3500/2006) ^{2020:} <i>Διαθέσιμα στοιχεία από 50 εισαγγελίες στο σύνολο των 63 (79,3%)</i>	493	60	589	100	529	94	712	125	685	114	Αυτός ο δείκτης προέκυψε ύστερα από πρόταση της Γενικής Γραμματείας Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και δεν αντιστοιχεί σε κάποιον προτεινόμενο δείκτη του ΕΙΓΕ

Ο δέκατος δείκτης αφορά στην επιβολή περιοριστικών όρων για αδικήματα συναφή με την άσκηση ενδοοικογενειακής βίας σε βάρος μέλους της οικογένειάς τους. Το 2020 ανταποκρίθηκαν 20 Εισαγγελίες Πρωτοδικών (31,7% του συνόλου των 63 Εισαγγελιών) στο αίτημα του Παρατηρητηρίου για τα σχετικά στατιστικά στοιχεία. Το σύνολο σχεδόν των δραστών στους οποίους επιβλήθηκαν περιοριστικοί όροι το 2020 ήταν άνδρες, καταγράφοντας ποσοστό της τάξης του 98,2% (57 άνδρες, έναντι 1 γυναίκας).

Ο ενδέκατος δείκτης αφορά στις ποινικές διώξεις που ασκήθηκαν από το σύνολο των 63 Εισαγγελιών Πρωτοδικών σε δράστες ενδοοικογενειακής βίας. Από το σύνολο των δραστών που διώχθηκαν ποινικά για άσκηση ενδοοικογενειακής βίας το 2020, το 85% αυτών ήταν άνδρες (3.132), ενώ μόλις το 15% ήταν γυναίκες (551). Σε αντίστοιχα ποσοστά κυμαίνονταν η άσκηση ποινικών διώξεων και τα προηγούμενα

έτη, καθώς για το 2019 οι άνδρες αποτελούσαν το 84,8%, το 2018 αποτελούσαν το 85,4% και το 2017 το 84%.

Ο δωδέκατος δείκτης (ετήσιος αριθμός καταδικαστικών αποφάσεων για τέλεση αξιόποινης πράξης σε βάρος μέλους της οικογένειάς τους) περιέχει στοιχεία από το 79,3% των Εισαγγελιών Πρωτοδικών της χώρας (50 από τις 63 Εισαγγελίες). Οι καταδικαστικές αποφάσεις των Εισαγγελιών Πρωτοδικών για το 2020 αφορούσαν άνδρες σε ποσοστό 91,7% (92% για το 2019, 92,2% για το 2018, 93,4% για το 2017 και 92,8% για το 2016).

Στο διάστημα των πέντε ετών που καταγράφονται στον πίνακα με τα στοιχεία της δικαιοσύνης παρατηρείται μια σταδιακή αύξηση του αριθμού των ποινικών διώξεων ανδρών δραστών ενδοοικογενειακής βίας μέχρι και το 2019. Το 2020 οι ποινικές δίωξεις ανδρών δραστών βίας (3.132) μειώθηκαν σε επίπεδα χαμηλότερα από εκείνα που είχαν καταγραφεί το 2018 (3.628).

Η εικόνα των καταδικαστικών αποφάσεων για άνδρες δράστες ενδοοικογενειακής βίας παρουσίαζε μια αύξηση μέχρι το 2019, οπότε και έλαβε χώρα μια απότομη αύξηση της τάξης του 83,2% (από 785 καταγεγραμμένες καταδικαστικές αποφάσεις σε βάρος ανδρών δραστών το 2018, το 2019 καταγράφηκαν 1.320). Η εικόνα αυτή αντιστράφηκε το 2020, καθώς οι καταγεγραμμένες καταδικαστικές αποφάσεις μειώθηκαν κατά 50,3% (656 καταδικαστικές αποφάσεις σε βάρος ανδρών δραστών), αγγίζοντας σχεδόν τα επίπεδα του 2016. Έτσι, η υπόθεση ότι η καταγεγραμμένη αύξηση των καταδικαστικών αποφάσεων οφείλεται στη διεύρυνση του όρου της ενδοοικογενειακής βίας που έλαβε χώρα με την κύρωση της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης, περιλαμβάνοντας και μέλη που δεν συνοικούν και διέθεταν συντροφική σχέση είτε τη στιγμή της τέλεσης του αδικήματος είτε κατά το παρελθόν, δεν επιβεβαιώνεται.¹⁰⁰

Ποσοστό έκδοσης καταδικαστικών αποφάσεων σε σχέση με τις ασκηθείσες ποινικές δίωξεις:

¹⁰⁰ Η εν λόγω υπόθεση είχε διατυπωθεί στο 27^ο Ενημερωτικό Σημείωμα του Παρατηρητηρίου: <https://isotita.gr/%CF%80%CE%B1%CF%81%CE%B1%CF%84%CE%B7%CF%81%CE%B7%CF%84%CE%AE%CF%81%CE%B9%CE%BF-%CE%B3%CE%B3%CE%BF%CF%80%CE%B9%CF%86-27%CE%BF-%CE%B5%CE%BD%CE%B7%CE%BC%CE%B5%CF%81%CF%89%CF%84%CE%B9%CE%BA/>

Παρότι οι καταδικαστικές αποφάσεις ενός έτους δεν αποτελούν την έκβαση των ασκηθέντων ποινικών διώξεων του ίδιου έτους, λόγω του χρόνου που μεσολαβεί για την εκδίκαση των υποθέσεων, αλλά και της έλλειψης ενός ενιαίου πληροφοριακού συστήματος το οποίο να παρακολουθεί την εξέλιξη κάθε υπόθεσης, μπορούμε να εξάγουμε κάποια ενδεικτικά συμπεράσματα για το ποσοστό έκδοσης καταδικαστικών αποφάσεων σε σχέση με τις ασκηθείσες ποινικές δίωξεις. Παρά το γεγονός ότι το 2019 οι καταδικαστικές αποφάσεις σε βάρος ανδρών δραστών ανέρχονταν στο 32,2% των ποινικών διώξεων που ασκήθηκαν το ίδιο έτος, καταγράφοντας αύξηση σε σχέση με τα ποσοστά που είχαν καταγραφεί τα προηγούμενα έτη (19,2% για το 2018, 22% για το 2017 και 21,9% για το 2016), το 2020 το αντίστοιχο ποσοστό φαίνεται ότι μειώνεται και επανέρχεται στα ποσοστά των προηγούμενων ετών, καθώς ανέρχεται σε 20,9%.

Το γεγονός ότι ο αριθμός των Εισαγγελιών Πρωτοδικών που παρέχουν τα στοιχεία για τις καταδικαστικές αποφάσεις δεν είναι σταθερός κάθε χρόνο αποτελεί σαφώς μια παράμετρο που δυσχεραίνει την εξαγωγή συμπερασμάτων. Ωστόσο, αξίζει να σημειωθεί ότι το ποσοστό του 2020 προκύπτει από τα στοιχεία 50 Εισαγγελιών Πρωτοδικών (σε σύνολο 63) και κινείται στα ίδια επίπεδα με εκείνο των ετών 2016-2018, διάστημα κατά το οποίο 57 από τις 63 Εισαγγελίες Πρωτοδικών είχαν αποστείλει στοιχεία για το φύλο και τον αριθμό των καταδικαστικών αποφάσεων. Το 2019 που αποτελεί τη χρονιά σημαντικής αύξησης των καταδικαστικών αποφάσεων στο αίτημα παροχής στοιχείων του Παρατηρητηρίου ανταποκρίθηκαν 54 από τις 63 Εισαγγελίες Πρωτοδικών.

Ο δέκατος τρίτος δείκτης αφορά στον ετήσιο αριθμό νεοεισερχόμενων καταδίκων που έλαβαν καταδικαστική απόφαση το τρέχον έτος και εκτίουν ποινή σε σωφρονιστικό κατάστημα για άσκηση ενδοοικογενειακής βίας σε βάρος μέλους της οικογένειάς τους. Τα στοιχεία συγκεντρώθηκαν από το Τμήμα Στρατηγικού Σχεδιασμού και Αξιολόγησης Αντεγκληματικής Πολιτικής της Γενικής Γραμματείας Αντεγκληματικής Πολιτικής του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη και αφορούν στο σύνολο των καταστημάτων κράτησης της χώρας. Το 2020 το σύνολο των δραστών ενδοοικογενειακής βίας που καταδικάστηκαν σε ποινή στερητική της ελευθερίας και εκτίουν ποινή σε σωφρονιστικό κατάστημα είναι άνδρες (90 άνδρες,

καμία γυναίκα). Η σχέση θύματος δράστη είναι άγνωστη στο 44% των περιπτώσεων. Για το υπόλοιπο 56% υπάρχει η πληροφορία ότι στο 35,2% των καταδίκων η σχέση τους με το θύμα ήταν συντροφική (23,1% το θύμα και ο δράστης ήταν σύζυγοι, 4,4% πρώην σύζυγοι, 7,7% σύντροφοι και τέως σύντροφοι). Στο 13,2% των περιπτώσεων ο δράστης ήταν ο γονέας του θύματος και στο 5,5% ο δράστης ήταν ο γιος του θύματος. Το φύλο του θύματος είναι γνωστό για το 66% των περιπτώσεων, με τις ενήλικες γυναίκες να αποτελούν το 41,8% των θυμάτων των ανδρών που καταδικάστηκαν με ποινή φυλάκισης, τα ανήλικα κορίτσια το 17,6% και τα ανήλικα αγόρια το 6,6%.

Ο τελευταίος δείκτης που αναφέρεται στον παραπάνω πίνακα και αφορά στον ετήσιο αριθμό δραστών που υπάγονται στον θεσμό της ποινικής διαμεσολάβησης δεν αποτελεί πρόταση του ΕΙΓΕ, αλλά του Υπουργείου Δικαιοσύνης με στόχο την παρακολούθηση της εν λόγω διαδικασίας. Όπως φαίνεται και στον πίνακα, η πλειονότητα των Εισαγγελιών (50 από τις 63) ήταν σε θέση να παράσχει τα εν λόγω στοιχεία. Από τα στοιχεία που συλλέχθηκαν παρατηρούμε ότι και σε αυτή τη διαδικασία και στο σύνολο των υπό εξέταση ετών, η πλειονότητα των δραστών είναι άνδρες. Το 2020 το 85,7% των δραστών που υπήχθησαν στην διαδικασία της ποινικής διαμεσολάβησης ήταν άνδρες.

3. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΔΡΑΣΤΩΝ

Ο θεσμός της ποινικής διαμεσολάβησης (άρθρο 11 του Ν.3500/2006) αποτελεί μια συμβιβαστική οδό για την αποφυγή της παραπομπής σε δίκη, κατά την οποία ο δράστης υπόσχεται ότι δεν θα τελέσει οποιαδήποτε πράξη ενδοοικογενειακής βίας στο μέλλον, δέχεται να απομακρυνθεί από την κοινή οικεία σε περίπτωση που το προτείνει το θύμα, δέχεται να παρακολουθήσει ειδικό θεραπευτικό πρόγραμμα για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας από δημόσιο φορέα και να αποκαταστήσει την ζημιά που προκάλεσε στο θύμα, καταβάλλοντας και χρηματική αποζημίωση.

Ο αρμόδιος δημόσιος φορέας για την υλοποίηση των θεραπευτικών προγραμμάτων για τους δράστες (περ. β, παρ. 2, άρθρο 11 του Ν.3500/2006) είναι το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

Πίνακας 6: Ετήσιος αριθμός δραστών που αιτήθηκαν ένταξη στα θεραπευτικά προγράμματα του ΕΚΚΑ

Σχέση θύματος - δράστη	2018			2019			2020		
	Νυν ή πρώην σύντροφοι/ σύζυγοι	Γονείς - τέκνα	Συγγενείς	Νυν ή πρώην σύντροφοι/ σύζυγοι	Γονείς - τέκνα	Συγγενείς	Νυν ή πρώην σύντροφοι/ σύζυγοι	Γονείς - τέκνα	Συγγενείς
ΕΚΚΑ (Αθήνα & Πειραιάς)	19		3	41	4	1	85	15	12
ΕΚΚΑ (Θεσσαλονίκη)	67	14	14	83	12	6	57	16	8
Σύνολο	86	14	17	124	16	7	142	31	20

Από τα παραπάνω στοιχεία παρατηρείται ότι η πλειοψηφία των δραστών ενδοοικογενειακής βίας που παρακολουθούν κάποιο θεραπευτικό πρόγραμμα στο ΕΚΚΑ είναι νυν ή πρώην σύντροφοι ή σύζυγοι των θυμάτων. Περισσότερο συγκεκριμένα, για τα στοιχεία του 2020, το 73,6% των δραστών (142) είχαν συντροφική σχέση με το θύμα, το 16% (31 δράστες) είχαν σχέση γονέα-τέκνου και το 10,4% (20 δράστες) είχαν άλλη συγγενική σχέση. Το 88,6% των δραστών που αιτήθηκαν την ένταξή τους στα θεραπευτικά προγράμματα του ΕΚΚΑ το 2020 είχαν ασκήσει σωματική βία, ενώ το 11,4% αυτών είχαν παραπεμφθεί για απειλή κατά της ζωής ή/και για εξύβριση.

Αξίζει να σημειωθεί ότι οι διατάξεις που εκδίδει η Εισαγγελία Αθηνών, ορίζοντας τη συνεργασία του δράστη με το ΕΚΚΑ, αφορούν προηγούμενα έτη. Για το 2020 οι συγκεκριμένες διατάξεις προέρχονται στην πλειοψηφία τους από το 2014 και το 2015.

4. ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ

Σύμφωνα με την παράγραφο 1γ του άρθρου 19Α του Ν.4251/2014, τα θύματα ενδοοικογενειακής βίας –κατά τα οριζόμενα στο Ν.3500/2006– λαμβάνουν άδεια διαμονής ενός έτους, η οποία μπορεί να ανανεώνεται κάθε φορά μέχρι δύο έτη εφόσον πληρούνται οι ίδιες προϋποθέσεις. Παράλληλα, ισόχρονη άδεια διαμονής χορηγείται και στα ανήλικα τέκνα των θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας, εφόσον αυτός δεν είναι το ίδιο πρόσωπο με τον φερόμενο δράστη του εγκλήματος.

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται τα στοιχεία που συνέλεξε το Παρατηρητήριο από τη Γενική Γραμματεία Μεταναστευτικής Πολιτικής του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου για τα έτη 2018-2020.

Πίνακας 7: Ετήσιος αριθμός αδειών διαμονής που χορηγήθηκαν σε πολίτες τρίτων χωρών για ανθρωπιστικούς λόγους ως θύματα ενδοοικογενειακής βίας, ανά φύλο και ανά έτος

	2018		2019		2020	
	Άνδρες	Γυναίκες	Άνδρες	Γυναίκες	Άνδρες	Γυναίκες
Χορήγηση άδειας διαμονής	2	9	1	4	0	0
Ανανέωση άδειας διαμονής	0	1	2	1	1	1
Σύνολο	2	10	3	5	1	1

Ο αριθμός των πολιτών τρίτων χωρών που έλαβαν άδεια διαμονής για ανθρωπιστικούς λόγους ως θύματα ενδοοικογενειακής βίας το 2020 είναι μηδενικός, ενώ ο αριθμός των ατόμων που ανανέωσαν την άδεια διαμονής τους συνεχίζει να είναι διαχρονικά μικρός, καθώς μόλις δύο άτομα, μία γυναίκα και ένας άνδρας φαίνεται να έλαβαν ανανέωση της άδειας διαμονής τους.

Τα στοιχεία από την Υπηρεσία Ασύλου αναφορικά με την χορήγηση ασύλου και επικουρικής προστασίας σε θύματα βασανιστηρίων, βιασμού ή άλλων μορφών ψυχολογικής, σωματικής ή σεξουαλικής βίας ή εκμετάλλευσης δεν είναι προς το παρόν διαθέσιμα.

5. ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΘΥΜΑΤΩΝ: ΓΡΑΜΜΗ 197 ΕΚΚΑ

Η γραμμή Άμεσης Κοινωνικής Βοήθειας 197 του ΕΚΚΑ δέχεται και κλήσεις αναφορικά με περιστατικά έμφυλης/ενδοοικογενειακής βίας, παρέχοντας υπηρεσίες ψυχοκοινωνικής στήριξης στα θύματα ενδοοικογενειακής βίας. Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται τα στοιχεία που συνέλεξε το Παρατηρητήριο για τα έτη 2018-2020 αναφορικά με τις γυναίκες θύματα βίας, αλλά και τα τρίτα πρόσωπα που κάλεσαν στη γραμμή 197 του ΕΚΚΑ.

Πίνακας 8: Ετήσιος αριθμός κλήσεων στη γραμμή 197 σχετικά με την έμφυλη/ενδοοικογενειακή βία

	2018		2019		2020	
	Γυναίκες θύματα βίας	Τρίτα πρόσωπα	Γυναίκες θύματα βίας	Τρίτα πρόσωπα	Γυναίκες θύματα βίας	Τρίτα πρόσωπα
ΕΚΚΑ 197	104	59	106	56	114	92
Σύνολο	163		162		206	

Το 2020, το 80,3% των θυμάτων βίας που κάλεσαν στη γραμμή 197 ήταν γυναίκες. Από τις 114 γυναίκες θύματα βίας που κάλεσαν στη γραμμή, οι οκτώ ήταν ανήλικες, ενώ στη γραμμή κάλεσαν για να καταγγείλουν κάποιο περιστατικό έμφυλης/ενδοοικογενειακής βίας και 92 γυναίκες τρίτα πρόσωπα, πέντε εκ των οποίων ανήλικες.

6. ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΙΣ

Σύμφωνα με το Ν.3811/2009 (ΦΕΚ τ. 231 Α'), η Ελληνική Αρχή Αποζημίωσης Θυμάτων Εγκληματικών Πράξεων είναι ο αρμόδιος φορέας για την καταβολή αποζημιώσεων στις γυναίκες θύματα βίας που υποβάλλουν σχετική αίτηση¹⁰¹.

Πίνακας 9: Ετήσιος αριθμός αιτήσεων για την καταβολή αποζημιώσεων σε γυναίκες θύματα βίας

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Ετήσιος αριθμός αιτήσεων	-	-	-	-	1	2	-	1	1	-	1	-	-	-	-
Ετήσιος αριθμός χορηγήσεων	-	-	-	-	0	0	-	0	0	-	0	-	-	-	-

Από τα στοιχεία που έχει συλλέξει το Παρατηρητήριο για το διάστημα 2006-2020 στην Ελληνική Αρχή Αποζημίωσης έχουν υποβληθεί συνολικά έξι (6) αιτήσεις

¹⁰¹ Η σχετική αίτηση βρίσκεται διαθέσιμη στον παρακάτω σύνδεσμο: <https://www.ministryofjustice.gr/wp-content/uploads/2019/08/%CE%A0%CE%91%CE%A1%CE%91%CE%A1%CE%A4%CE%97%CE%9C%CE%91.pdf>

αποζημίωσης, ενώ δεν καταβλήθηκε αποζημίωση για καμία από τις εν λόγω αιτήσεις.

Β.ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΟ ΔΙΚΤΥΟ ΔΟΜΩΝ

Η κατάσταση που παρουσιάζεται στην Ετήσια Έκθεση βασίζεται στην ανάλυση στοιχείων από τη βάση δεδομένων που τηρεί η ΕΕΤΑΑ¹⁰² (για την κατάσταση σε ΣΚ και ΞΦ του Δικτύου Δομών της ΓΓΔΟΠΦ) καθώς και σε δεδομένα από την 24/7 Γραμμή Υποστήριξης SOS 15900¹⁰³, και καλύπτει την περίοδο **Νοέμβριος 2020-Σεπτέμβριος 2021**¹⁰⁴.

Συμβουλευτικά Κέντρα ^{105, 106}

¹⁰²Η Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης (ΕΕΤΑΑ), με την ιδιότητα του Συντονιστή Δικαιούχου, υποστηρίζει τη δημιουργία και λειτουργία των δομών της ΓΓΔΟΠΦ με έναν αριθμό ενεργειών συμπεριλαμβανομένης της δημιουργίας και τήρησης Βάσης Δεδομένων, η οποία συλλέγει στοιχεία από όλες τις δομές, τα οποία αφορούν στις εξυπηρετούμενες γυναίκες επιζήσασες βίας και τα στελέχη τα οποία εργάζονται σε αυτές.

¹⁰³Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων. Ο ΙΣΤΟΤΟΠΟΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΒΙΑΣ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ: <http://womensos.gr/15900-24ori-tilefoniki-grammi/>

¹⁰⁴ Μία Ωφελούμενη ενδέχεται να έχει λάβει υπηρεσίες και από τις τρεις Υποστηρικτικές Δομές της ΓΓΔΟΠΦ (Συμβουλευτικά Κέντρα, Ξενώνες Φιλοξενίας και Γραμμή SOS 15900). Για παράδειγμα, μια Ωφελούμενη μπορεί να καλέσει την Γραμμή SOS 15900, να μεταβεί σε κάποιο Συμβουλευτικό Κέντρο και τελικά να φιλοξενηθεί σε έναν από τους διαθέσιμους Ξενώνες Φιλοξενίας.

¹⁰⁵ Στην Ετήσια Έκθεση δεν αναλύονται τα χαρακτηριστικά των «Τρίτων Προσώπων» που έλαβαν κυρίως χρήσιμη ενημέρωση από τα Συμβουλευτικά Κέντρα του Δικτύου Δομών της ΓΓΔΟΠΦ.

¹⁰⁶Τα στατιστικά δεδομένα στα γραφήματα και τους πίνακες, στο σύνολο της Έκθεσης, αποτυπώνονται με στρογγυλοποίηση στην πλησιέστερη κύρια μονάδα. Αυτό εξηγεί τυχόν αποκλίσεις στο σύνολο (100%).

Στα ΣΚ του Δικτύου Δομών της ΓΓΔΟΠΙΦ λαμβάνουν εξειδικευμένη υποστήριξη/συμβουλευτική, γυναίκες επιζήσασες έμφυλης / ενδοοικογενειακής βίας και πολλαπλών διακρίσεων.

Είναι ενδεικτικό ότι την περίοδο αναφοράς υποστηρίχθηκαν από τα Συμβουλευτικά

ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΕΣ ΣΤΑ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ Χρονική περίοδος: 01-11-2020 έως 30-09-2021	ΑΥΤΟΠΡΟΣΩΠΩΣ	ΤΡΙΤΑ ΠΡΟΣΩΠΑ	Σύνολα
Έντυπα υποδοχής	4359	408	4767

Κέντρα του Δικτύου της ΓΓΔΟΠΙΦ ανά την Ελλάδα συνολικά **4.767** γυναίκες επιζήσασες βίας και πολλαπλών διακρίσεων (4.359) που έλαβαν συμβουλευτική, καθώς και τρίτα πρόσωπα (408) που έλαβαν, κυρίως χρήσιμη ενημέρωση.

Η έμφυλη βία κατά των γυναικών και για τους έντεκα μήνες αναφοράς υπερیشύει σε καταγραφές με ποσοστό **89,7%** (4.275) συγκριτικά με τα περιστατικά πολλαπλών διακρίσεων που υφίστανται οι γυναίκες¹⁰⁷ σε ποσοστό 10,3% (492)¹⁰⁸.

Κατά την περίοδο αναφοράς, βασική πηγή ενημέρωσης των ωφελούμενων γυναικών για τις

ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΕΣ (Αυτοπροσώπως και Τρίτα Πρόσωπα) Χρονική περίοδος: 01-11-2020 έως 30-09-2021	Βίας	Πολλαπλών	Σύνολα
Έντυπα υποδοχής	4275	492	4767

εξειδικευμένες υπηρεσίες των Συμβουλευτικών Κέντρων του Δικτύου ήταν σε ποσοστό **31%** άλλος φορέας, σε ποσοστό **24%** η Γραμμή Υποστήριξης SOS 15900, ενώ το 11% ενημερώθηκε από φιλικό/γνωστό πρόσωπο, το 10% ενημερώθηκε από το διαδίκτυο, σε ίδιο ποσοστό 6% ενημερώθηκε από άλλη εξυπηρετούμενη και από άλλη πηγή αντίστοιχα. Με πολύ μικρότερο ποσοστό από το σύνολο 1% ενημερώθηκε αντίστοιχα από τα έντυπα και την τηλεόραση, ενώ το 10% δεν έδωσε αυτά τα στοιχεία.

¹⁰⁷ Γυναίκες πρόσφυγες, μετανάστριες, γυναίκες ΑμεΑ, τοξικοεξαρτημένες, μακροχρόνια άνεργες, μονογονείς κ.α..

¹⁰⁸ Οι μοναδικές περιπτώσεις (εξυπηρετούμενες) στα Συμβουλευτικά Κέντρα μπορεί να αναφέρουν ταυτόχρονα περιστατικό/α έμφυλης βίας και περιστατικό διάκρισης/-ων).

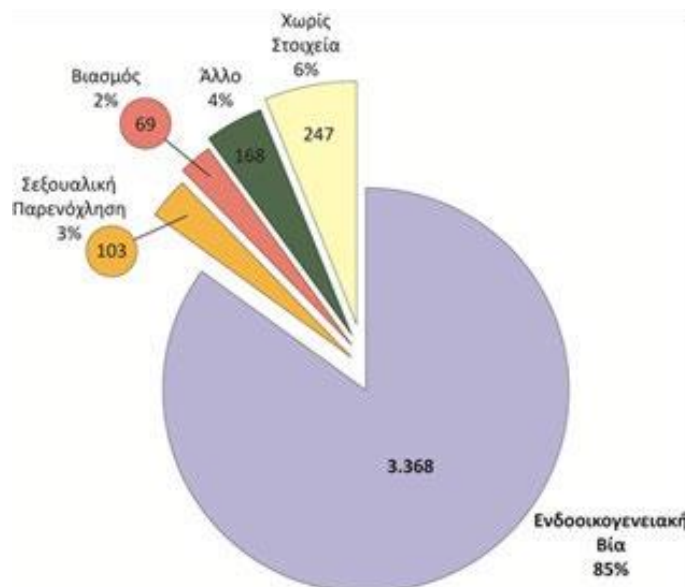
Αναλυτικά, και για τους έντεκα μήνες αναφοράς το **39%** εξ αυτών (εξυπηρετούμενες γυναίκες και τρίτα πρόσωπα) εξυπηρετήθηκαν στην Αττική, σχεδόν με ίδιο ποσοστό 5% την Θεσσαλονίκη και την Κρήτη, την Καβάλα και την Πάτρα με ποσοστό 3,5% εκάστη, ενώ σχεδόν το 44% εξυπηρετήθηκε από τα υπόλοιπα Συμβουλευτικά Κέντρα του Δικτύου¹⁰⁹.

Πίνακας 1: Εξυπηρετούμενες γυναίκες και τρίτα πρόσωπα στα Συμβουλευτικά Κέντρα ανά την επικράτεια (01-11-2020 έως 30-09-2021)

Πόλη	Σύνολο	Ποσοστό (%)
Αττική	1,868	39,20
Θεσσαλονίκη	236	4,95
Κρήτη (ΣΚ Ηρακλείου & ΣΚ Δ. Ρεθύμνης)	220	4,62
Καβάλα	167	3,50
Ιωάννινα	128	2,69
Πάτρα	176	3,69
Λάρισα	119	2,50
Τρίπολη	135	2,83
Σέρρες	74	1,55
Λαμία	97	2,03
Κέρκυρα	88	1,85
Χίο	80	1,68
Μυτιλήνη	61	1,28
Σύρου-Ερμούπολης	97	2,03
Βέροια	93	1,95
Καλαμάτα	85	1,78
Αλεξανδρούπολη	85	1,78
Κομοτηνή	86	1,80
Άλλο	872	18,29

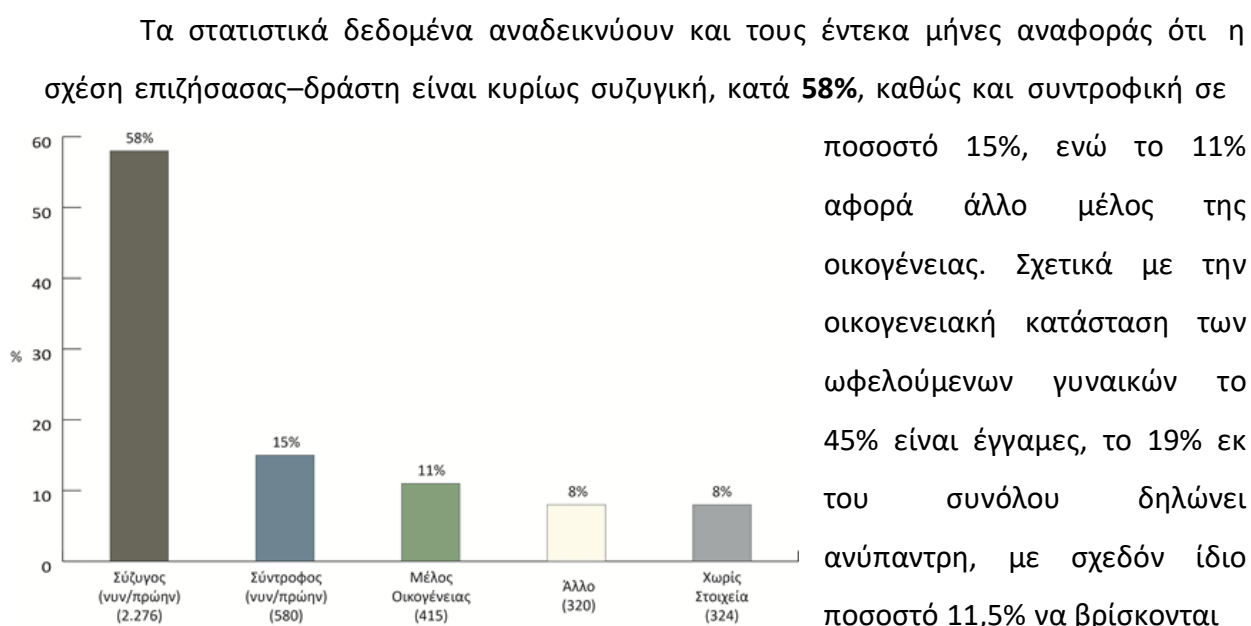
¹⁰⁹ Η εικόνα επηρεάζεται από πολλαπλούς παράγοντες όπως οι δραστηριότητες ευαισθητοποίησης, σε συνδυασμό με τις υψηλότερες ανάγκες λόγω της συγκέντρωσης του πληθυσμού στις εν λόγω περιοχές. Γι αυτό και δεν θα πρέπει να ληφθεί ως εικόνα από την οποία μπορούν να παραχθούν συγκεκριμένα συμπεράσματα.

Γράφημα 1: Είδος βίας που καταγγέλλεται από εξυπηρετούμενες γυναίκες (01-11-2020 έως 30-09-2021)

Το επικρατέστερο είδος έμφυλης βίας και για τους έντεκα μήνες αναφοράς για τις εξυπηρετούμενες γυναίκες είναι η ενδοοικογενειακή βία με **85%** από το σύνολο των καταγεγραμμένων μορφών βίας κατά των γυναικών, ενώ ακολουθούν με ποσοστά 3% η σεξουαλική παρενόχληση και 2% περιστατικά που αφορούν βιασμό.

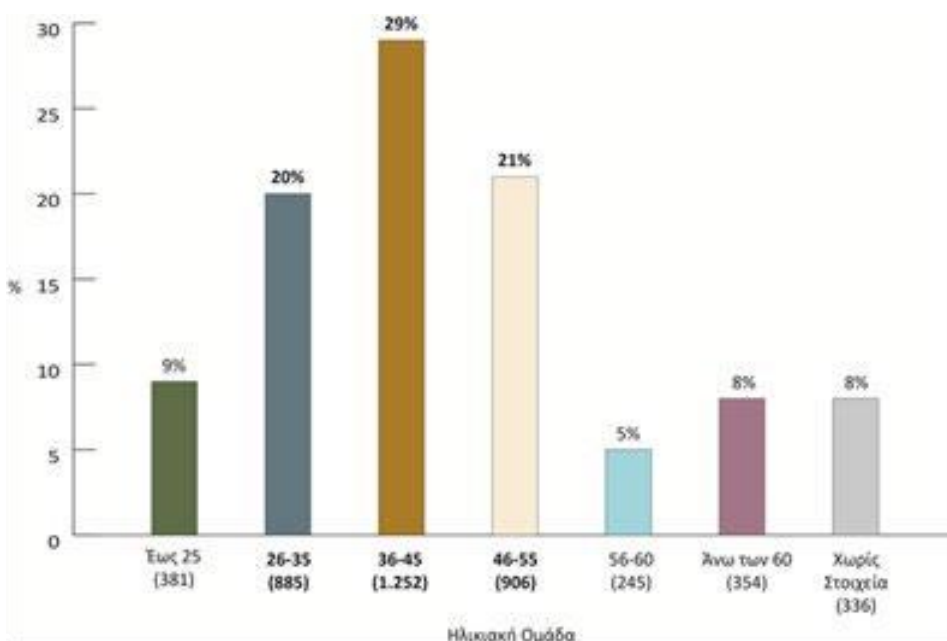
Γράφημα 2: Σχέση επιζήσασας-δράστη όπως αυτή δηλώνεται από τις ωφελούμενες γυναίκες (01-11-2020 έως 30-09-2021)

Τα στατιστικά δεδομένα αναδεικνύουν και τους έντεκα μήνες αναφοράς ότι η σχέση επιζήσασας-δράστη είναι κυρίως συζυγική, κατά **58%**, καθώς και συντροφική σε ποσοστό 15%, ενώ το 11% αφορά άλλο μέλος της οικογένειας. Σχετικά με την οικογενειακή κατάσταση των ωφελούμενων γυναικών το 45% είναι έγγαμες, το 19% εκ του συνόλου δηλώνει ανύπαντρη, με σχεδόν ίδιο ποσοστό 11,5% να βρίσκονται σε διάσταση και διαζευγμένες αντίστοιχα, ενώ το 4% σε κατάσταση συμβίωσης, ενώ το 9% δεν έδωσε αυτά τα στοιχεία. Επιπλέον, από το σύνολο των ωφελούμενων γυναικών το **73%** δήλωσε ότι έχει τέκνο/τέκνα ενώ το 27% ότι δεν έχει.

Γράφημα 3: Ηλικιακές ομάδες ωφελούμενων γυναικών (01-11-2020 έως 30-09-2021)

Αναφορικά με τις ηλικιακές ομάδες των γυναικών που έλαβαν εξειδικευμένες υπηρεσίες στα Συμβουλευτικά Κέντρα του Δικτύου την περίοδο αναφοράς, το μεγαλύτερο ποσοστό **29%** αφορά τις γυναίκες ηλικίας μεταξύ 36-45, ακολουθούν με σχεδόν ίδιο ποσοστό 20,5% οι ηλικιακές ομάδες μεταξύ 46-55 χρονών και αντίστοιχα ηλικίες 26-35 χρονών, ενώ

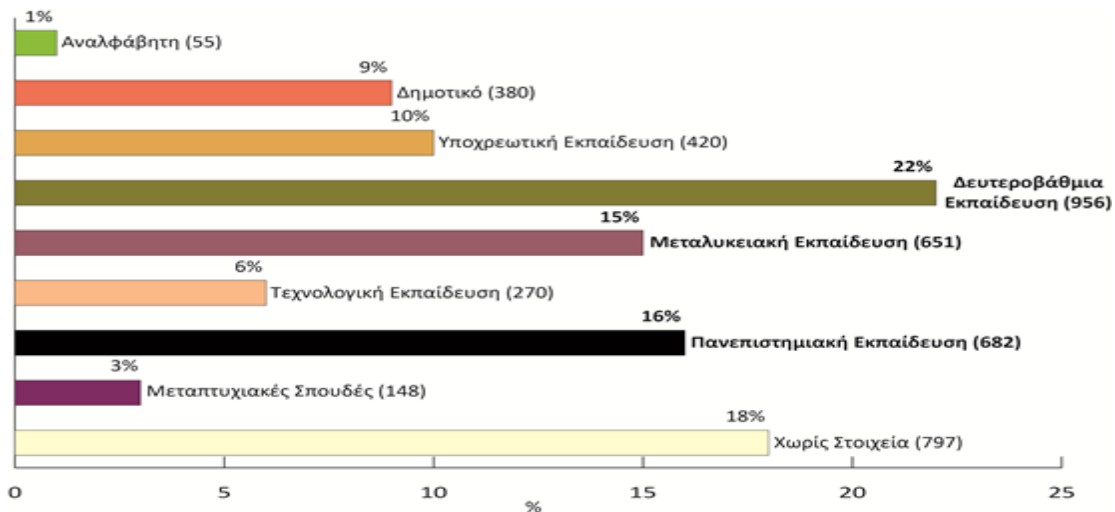

σε ποσοστό 9% είναι νεαρά κορίτσια έως 25 ετών, το 5% αφορά τις γυναίκες 56-60 ετών, ενώ το 8% εκ του συνόλου είναι γυναίκες άνω των 60 ετών. Τέλος το

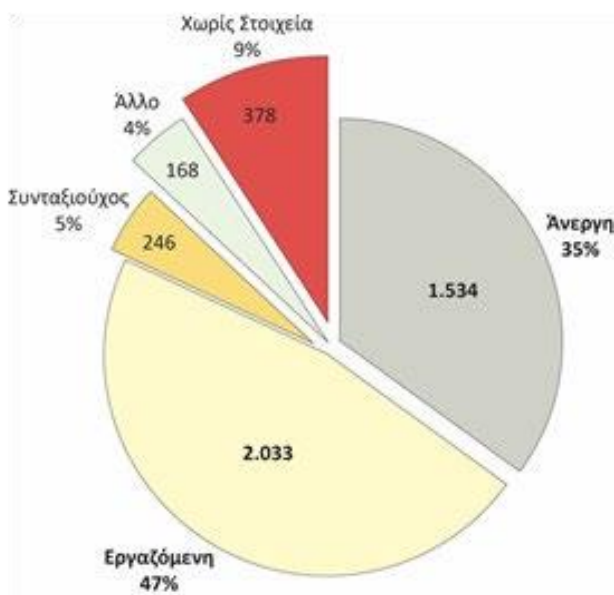
8% από το σύνολο των γυναικών επιζησασών δεν αποκάλυψε τα στοιχεία που αφορούν την ηλικία τους. Στα χαρακτηριστικά των ωφελούμενων γυναικών που έλαβαν συμβουλευτική είναι και το εκπαιδευτικό τους επίπεδο.

Γράφημα 4: Επίπεδο εκπαίδευσης ωφελούμενων γυναικών (01-11-2020 έως 30-09-2021)

Ενδεικτικά, κατά την περίοδο αναφοράς το μεγαλύτερο ποσοστό των γυναικών έχουν ολοκληρώσει σε ποσοστό **22%** την δευτεροβάθμια εκπαίδευση, το **16%** έχει ολοκληρώσει την πανεπιστημιακή εκπαίδευση, το 15% εκ του συνόλου την μεταλυκειακή εκπαίδευση, με ίδιο ποσοστό 9,5% την υποχρεωτική εκπαίδευση και το δημοτικό, ακολουθούν με 6% οι εξυπηρετούμενες που έχουν ολοκληρώσει την τεχνολογική εκπαίδευση, το 3% έχει μεταπτυχιακές σπουδές, ενώ το 1% είναι αναλφάβητο. Τέλος το 18% δεν αποκάλυψε τα στοιχεία αυτά.

Γράφημα 5: Κατάσταση απασχόλησης ωφελούμενων γυναικών (01-11-2020 έως 30-09-2021)

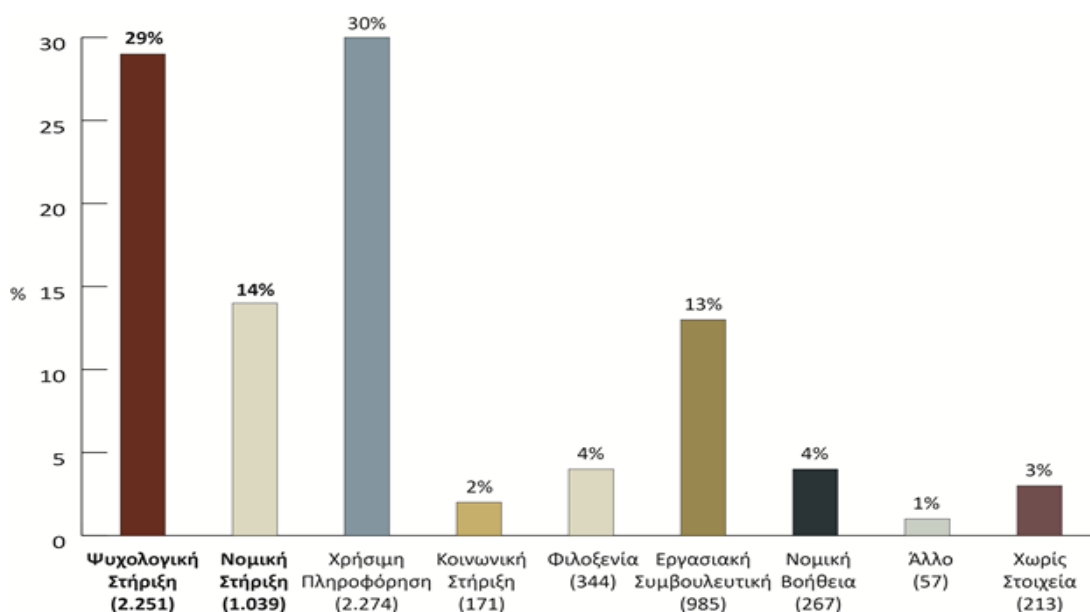

Σχετικά με την κατάσταση απασχόλησης των εξυπηρετούμενων και για τους έντεκα μήνες αναφοράς το **47%** είναι εργαζόμενες γυναίκες και το **35%** άνεργες, το **5%** είναι συνταξιούχες και το **9%** εκ του συνόλου των γυναικών δεν αποκάλυψε αυτά τα στοιχεία. Εκ των γυναικών που αναζήτησαν βοήθεια κατά την περίοδο

αναφοράς, το **79%** ανέφεραν ότι έχουν Ελληνική υπηκοότητα, το **8%** είναι γυναίκες πρόσφυγες και μετανάστριες οι οποίες ζουν στην Ελλάδα, ενώ το **13%** εκ του συνόλου των γυναικών δεν αναφέρθηκε στα στοιχεία αυτά.

Γράφημα 6: Αιτήματα από ωφελούμενες γυναίκες (01-11-2020 έως 30-09-2021)

Για τις γυναίκες επιζήσασες βίας και πολλαπλών διακρίσεων που αναζήτησαν εξειδικευμένη υποστήριξη από τα στελέχη των Συμβουλευτικών Κέντρων του Δικτύου ανά την Ελλάδα την περίοδο αναφοράς με ίδιο ποσοστό **29,5%** αναζήτησε ψυχολογική στήριξη/συμβουλευτική καθώς και χρήσιμη πληροφόρηση. Ακολουθούν με σχεδόν ίδιο ποσοστό 13,5% τα αιτήματα για εργασιακή συμβουλευτική και νομική στήριξη από το εξειδικευμένο προσωπικό Συμβουλευτικών Κέντρων, ενώ αιτήματα σχετικά με την φιλοξενία και την νομική βοήθεια αναζητήθηκαν σε ποσοστό 4% έκαστος. Επιπλέον, στο πλαίσιο στο οποίο παρέχονται οι υπηρεσίες διερμηνείας σε συνεργασία της UNICEF με το ΚΕΘΙ με στόχο την αύξηση της προσβασιμότητας σε γυναίκες πρόσφυγες και μετανάστριες

επιζήσασες έμφυλης βίας και πολλαπλών διακρίσεων στις Δομές του Δικτύου της ΓΓΔΟΠΦ¹¹⁰, κατά την περίοδο αναφοράς υποστηρίχθηκαν συνολικά μέσω της διερμηνείας 60 γυναίκες σε 13 Συμβουλευτικά Κέντρα και 9 Ξενώνες Φιλοξενίας ανά την Ελλάδα. Οι κύριες ομιλούμενες γλώσσες των εξυπηρετούμενων γυναικών ήταν τα Φαρσί, τα Αραβικά, τα Γαλλικά και τα Αλβανικά. Συγκεκριμένα, τους έντεκα μήνες αναφοράς πραγματοποιήθηκαν συνολικά 213 συνεδρίες με την βοήθεια της διερμηνείας (συνολικά σε Συμβουλευτικά Κέντρα και Ξενώνες Φιλοξενίας) κυρίως

¹¹⁰ Από τον Ιούλιο του 2021, το ΚΕΘΙ αναγνωρίζοντας την χρησιμότητα της πρόσβασης σε μια δεξαμενή διερμηνέων σε περισσότερες από 22 γλώσσες και διαλέκτους, ανέλαβε τη χρηματοδότηση της δράσης η οποία για 15 μήνες χρηματοδοτείται από τη UNICEF, στο πλαίσιο τριμερούς συνεργασίας (UNICEF-ΓΓΔΟΠΦ-ΚΕΘΙ).

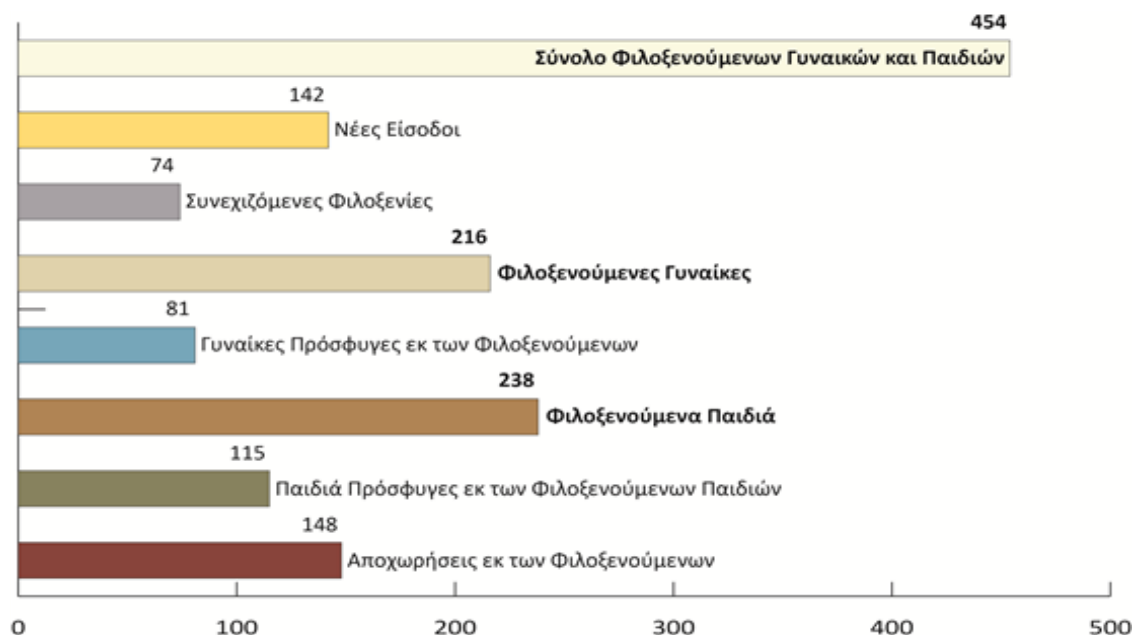
μέσω τηλεφώνου/Skype (144 συνεδρίες) και λιγότερες με την φυσική παρουσία (69 συνεδρίες) των διερμηνέων και των γυναικών. Η συντριπτική πλειονότητα των συνεδριών για την περίοδο αναφοράς αφορούσε την ψυχοκοινωνική υποστήριξη των γυναικών σε ποσοστό 57%, το 29% αφορούσε την νομική συμβουλευτική, ενώ με σχεδόν ίδιο ποσοστό 7% αφορούσε την χρήσιμη ενημέρωση και αντίστοιχά την παραπομπή των γυναικών μέσω της διερμηνείας για ιατρικούς λόγους.

Ξενώνες Φιλοξενίας (Ανάλυση Δεδομένων - Χρονική Περίοδος: 1η Νοεμβρίου 2020 έως 30 Σεπτεμβρίου 2021)¹¹¹

Οι ΞΦ γυναικών και των παιδιών τους λειτουργούν ολόκληρο το 24ωρο, Σαββατοκύριακα και αργίες καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, ενώ φυλάσσονται από προσωπικό ασφαλείας. Οι Ξενώνες παρέχουν στις γυναίκες και στα παιδιά τους φιλοξενία, σίτιση, δράσεις δικτύωσης, ψυχοκοινωνική στήριξη και φροντίδα από εξειδικευμένο προσωπικό (κοινωνικούς λειτουργούς, ψυχολόγους, παιδαγωγούς). Στόχος των ΞΦ είναι η υποστήριξη, η ενδυνάμωση και η επανένταξη των γυναικών στην κοινότητα και στην αγορά εργασίας. Η διαμονή έχει προσωρινό και μεταβατικό χαρακτήρα και απευθύνεται σε γυναίκες κάθε ηλικίας, θρησκείας, εθνικότητας που έχουν υποστεί οποιαδήποτε μορφή έμφυλης βίας όπως: σωματική, ψυχολογική, σεξουαλική και οικονομική βία. Νομική συμβουλευτική / βοήθεια παρέχονται στις γυναίκες των ΣΚ της ΓΓΔΟΠΙΦ ή άλλων φορέων οι οποίοι διευκολύνουν την πρόσβασή τους σε φορείς προώθησης στην απασχόληση, εκπαίδευσης, υγείας και πρόνοιας.

¹¹¹ Τα τηλέφωνα επικοινωνίας καθώς και οι διευθύνσεις των Ξενώνων φιλοξενίας είναι απόρρητα για λόγους ασφαλείας και επομένως οι ενδιαφερόμενες μπορούν να απευθύνονται: Στα Συμβουλευτικά Κέντρα της ΓΓΔΟΠΙΦ τηλ.: 210 33.17.305-6, στο Πολύκεντρο τηλ.: 210 5202800 - Στην 24ωρη τηλεφωνική γραμμή SOS 15900 - Στην ιστοσελίδα www.womensos.gr

Γράφημα 1: Φιλοξενούμενες γυναίκες και παιδιά (01-11-2020 έως 30-09-2021)

Αναλυτικότερα, την περίοδο αναφοράς στους Ξένωνες του Δικτύου έχουν φιλοξενηθεί **454 άτομα**: 216 γυναίκες και 238 παιδιά¹¹². Εκ του συνόλου των φιλοξενούμενων γυναικών και των παιδιών οι **81** είναι γυναίκες πρόσφυγες και τα **115** παιδιά πρόσφυγες. Επιπλέον, με βάση την ημερομηνία εισόδου στο εξεταζόμενο χρονικό διάστημα έγιναν συνολικά 142 νέες εισαγωγές για φιλοξενία, ενώ συνολικά 148 γυναίκες και παιδιά εκ των φιλοξενουμένων την ίδια περίοδο αποχώρησαν προς ασφαλή προορισμό της επιλογής τους. Η έμφυλη βία κατά των φιλοξενούμενων γυναικών και για τους έντεκα μήνες αναφοράς υπερिशύει σε καταγραφές με ποσοστό 74,5% συγκριτικά με τα περιστατικά πολλαπλών διακρίσεων που υφίστανται οι γυναίκες σε ποσοστό 25,5%.

¹¹²Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων. Χωρητικότητα Ξενώνων σε 19 Δομές, περίπου 400 θέσεων ασφαλούς στέγασης για τις γυναίκες και τα ανήλικα παιδιά τους.

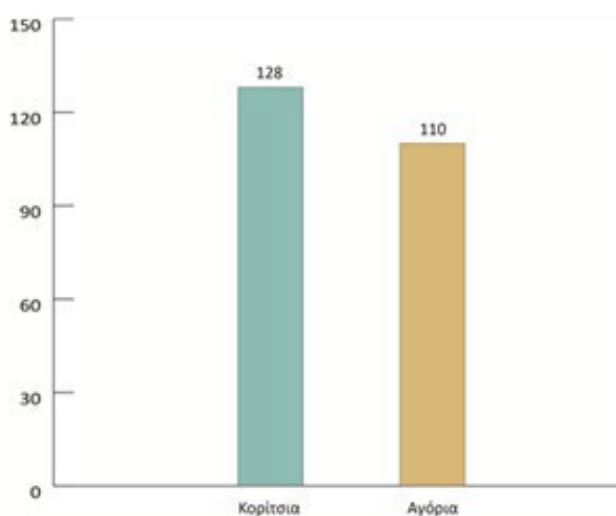
Πίνακας 1: Φιλοξενούμενες γυναίκες και παιδιά ανά την επικράτεια (01-11-2020 έως 30-09-2021).

	Σύνολο φιλοξενούμενων γυναικών και παιδιών		Σύνολο γυναικών και παιδιών προσφύγων εκ των φιλοξενούμενων	
	Σύνολο	Ποσοστό	Σύνολο	Ποσοστό
Αττικής (ΞΦ Δ. Αθηναίων. ΞΦ Δ. Κορδελιού-Ευόσμου. ΞΦ Δ. Πειραιώς. ΞΦ ΕΚΚΑ Ιλίου)	100	22%	52	27%
Θεσσαλονίκης (ΞΕ Δ. Θεσσαλονίκης. ΞΕ ΕΚΚΑ Αξιού)	42	9,2%	18	9,2%
Λάρισας	38	8,4%	12	6,1%
Πάτρας	36	8%	24	12,2%
Βόλου	34	7,5%	20	10,2%
Ιωαννίνων	27	5,9%	18	9,2%
Αγρινίου	27	5,9%	3	1,5%
Ρόδου	24	5,3%	0	0%
Τρίπολης	22	5%	8	4%
Κοζάνης	18	4%	12	6%
Χανίων	18	4%	0	0%
Μυτιλήνης	16	3,5%	13	6,6%
Λαμίας	16	3,5%	10	5%
Ηρακλείου Κρήτης	16	3,5%	1	0,5%
Κομοτηνής	15	3,2%	5	2,5%
Κέρκυρας (έως 30/09/2020)	5	1,1%	0	0%
Σύνολα	454	100,0%	196	100,0%

Οι Ξενώνες Φιλοξενίας με την μεγαλύτερη πληρότητα από το σύνολο (γυναίκες και παιδιά) φαίνεται να είναι κυρίως οι Ξενώνες Φιλοξενίας στην Αττική με ποσοστό **22%**, στη Θεσσαλονίκη σε ποσοστό **9,5%**, με σχεδόν ίδιο ποσοστό 8% στη Λάρισα και στην Πάτρα, στο Βόλο με 7,5% και τα Ιωάννινα και το Αγρίνιο αντίστοιχα με ίδιο ποσοστό 6% από το σύνολο¹¹³. Επιπλέον, εκ του συνόλου των φιλοξενούμενων στην Αττική το ποσοστό των γυναικών και παιδιών προσφύγων είναι **28%**, **12,2%** στην Πάτρα και στη Θεσσαλονίκη 10%. Επιπλέον, εκ του συνόλου των φιλοξενούμενων γυναικών την περίοδο αναφοράς το **81%** δήλωσε ότι έχει παιδιά και το 19% ότι δεν έχει.

Γράφημα 2: Φιλοξενούμενα Παιδιά (01-11-2020 έως 30-09-2021)

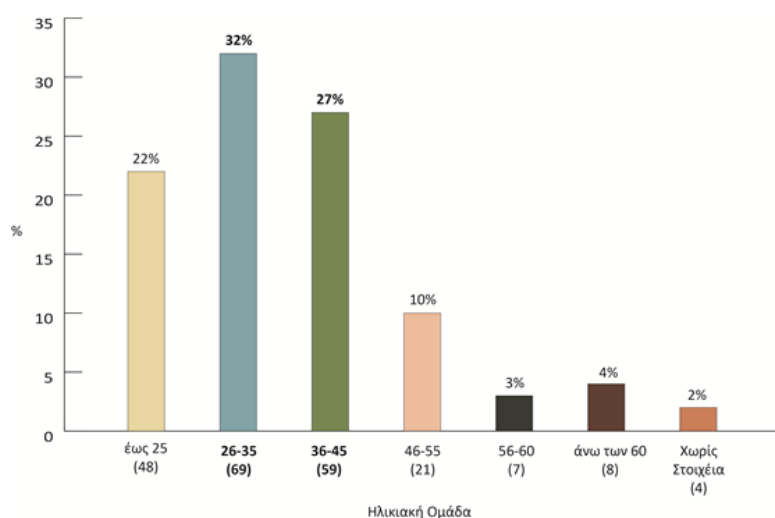
Εκ του συνόλου των φιλοξενούμενων παιδιών (238), το **48,3%** αφορά παιδιά πρόσφυγες. Επιπλέον, εκ του συνόλου των παιδιών την περίοδο αναφοράς το **54% είναι κορίτσια** έως 18 ετών και το **46% αγόρια** έως 12 ετών. Οι μητέρες των παιδιών που φιλοξενούνται στους ΞΦ του Δικτύου Δομών της ΓΓΔΟΠ

ΙΦ έχουν την πλήρη ευθύνη για τη φροντίδα των παιδιών τους, ενώ την ίδια στιγμή τα στελέχη των Δομών μέσω της «κοινωνικής υποστήριξης» διευκολύνουν/υποστηρίζουν τις μητέρες να εγγράψουν τα παιδιά τους στο σχολείο, να κλείσουν ραντεβού με ιατρικές υπηρεσίες και να γίνουν ανάλογες παραπομπές σε εξειδικευμένα κέντρα για τα παιδιά.

¹¹³ Η εικόνα επηρεάζεται από πολλαπλούς παράγοντες όπως η χωρητικότητα των Ξενώνων ανά Δήμο, σε συνδυασμό με τις υψηλότερες ανάγκες λόγω της συγκέντρωσης του πληθυσμού στις εν λόγω περιοχές. Γι' αυτό και δεν θα πρέπει να ληφθεί ως εικόνα από την οποία μπορούν να παραχθούν συγκεκριμένα συμπεράσματα.

Γράφημα 3: Ηλικιακές ομάδες φιλοξενούμενων γυναικών (01-11-2020 έως 30-09-2021)

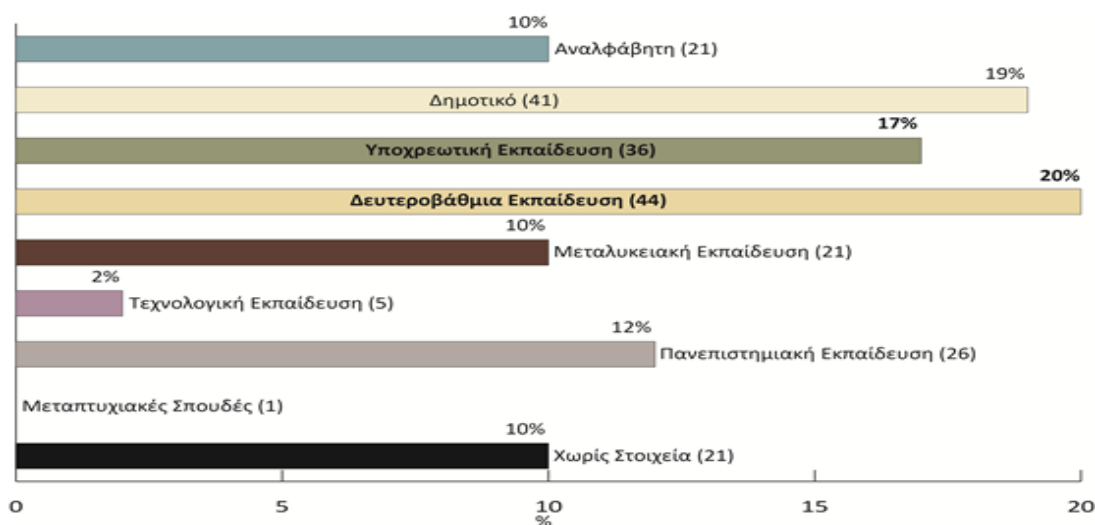

Αναφορικά με τις ηλικιακές ομάδες των φιλοξενούμενων γυναικών την περίοδο αναφοράς, με ποσοστό **32%** εκ του συνόλου είναι γυναίκες ηλικίας μεταξύ 26-35 και το **27%** μεταξύ 36-45

ετών. Ακολουθούν με ποσοστό **22%** τα νεαρά κορίτσια έως 25 ετών και με 10% η ηλικιακή ομάδα 46-55 ετών. Το 4% αφορά γυναίκες άνω των 60 ετών, ενώ οι γυναίκες μεταξύ 56-60 είναι 3% εκ του συνόλου των φιλοξενούμενων γυναικών.

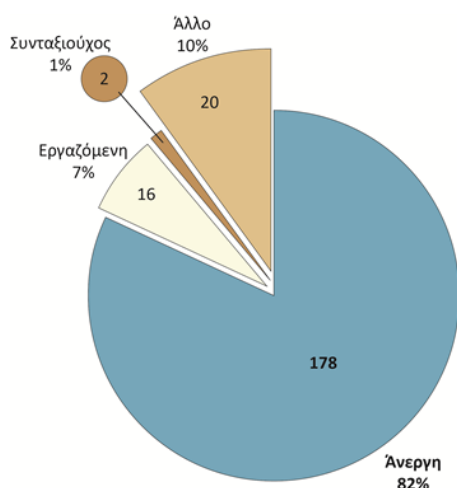
Γράφημα 4: Επίπεδο εκπαίδευσης φιλοξενούμενων γυναικών (01-11-2020 έως 30-09-2021)

Ενδεικτικά, κατά την περίοδο αναφοράς με το μεγαλύτερο ποσοστό εκ του συνόλου των φιλοξενούμενων γυναικών φαίνεται να έχουν ολοκληρώσει την δευτεροβάθμια εκπαίδευση κατά **20%** και το δημοτικό κατά **19%**. Ακολουθούν με ποσοστό 17% οι φιλοξενούμενες με υποχρεωτική εκπαίδευση, και σε ποσοστό 12%

οι φιλοξενούμενες που έχουν ολοκληρώσει την πανεπιστημιακή εκπαίδευση. Με ίδιο ποσοστό 10% φαίνεται να είναι οι φιλοξενούμενες με μεταλυκειακή εκπαίδευση και οι αναλφάβητες γυναίκες. Με μικρότερο ποσοστό της τάξης του 2% εμφανίζονται οι φιλοξενούμενες που έχουν τεχνολογική εκπαίδευση. Τέλος το 10% εκ των φιλοξενούμενων γυναικών δεν έδωσε αυτά τα στοιχεία.

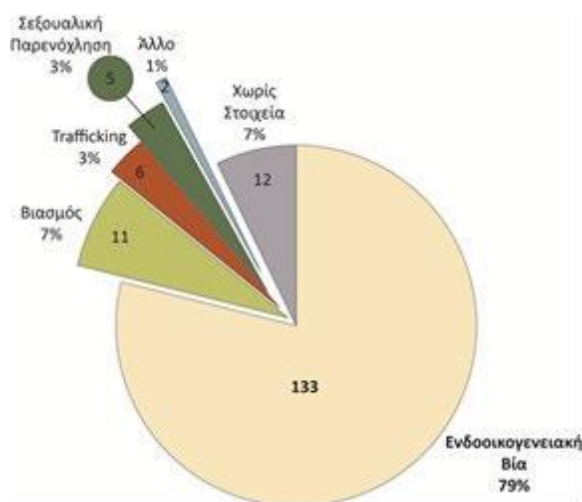
Γράφημα 5 : Κατάσταση απασχόλησης φιλοξενούμενων γυναικών (01-11-2020 έως 30-09-2021)

Την περίοδο αναφοράς οι φιλοξενούμενες γυναίκες σε συντριπτικό ποσοστό **82%** ανέφεραν ότι είναι άνεργες, ενώ μόνο το **7%** είναι εργαζόμενες και το **1%** συνταξιούχες. Οι φιλοξενούμενες γυναίκες μπορούν να λάβουν εργασιακή συμβουλευτική στους Ξενώνες Φιλοξενίας αλλά και να παραπεμφθούν σε αρμόδιους φορείς¹¹⁴.

Γράφημα 6: Είδος βίας που καταγγέλλεται από φιλοξενούμενες γυναίκες (01-11-2020 έως 30-09-2021)

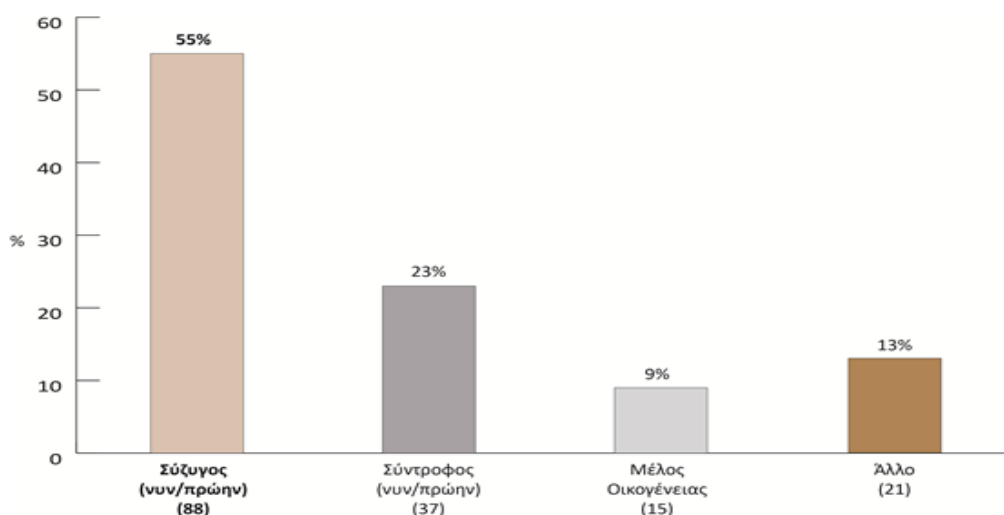
Το επικρατέστερο είδος βίας και για τους έντεκα μήνες αναφοράς στους ΞΦ είναι η ενδοοικογενειακή βία με ποσοστό **79%** από το σύνολο των καταγεγραμμένων μορφών βίας. Ακολουθούν με μειωμένο ποσοστό 7% τα περιστατικά βιασμών, η εμπορία ανθρώπων (trafficking) και η σεξουαλική

¹¹⁴Πρόγραμμα για την ένταξη των άνεργων γυναικών θυμάτων έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας στο βελτιωμένο πρόγραμμα απασχόλησης ευπαθών κοινωνικών ομάδων του ΟΑΕΔ: <https://www.oaed.gr/entaxeton-anergon-gynaikon-thymaton-emphyles-kai-endooikogeneiakes-bias-sto-beltiomeno-programma-apascholeses-eupathon-koinonikon-omadon-tou-oa-1>

παρενόχληση αντίστοιχά με ποσοστό 3% από τα σύνολα των μορφών βίας κατά των φιλοξενούμενων γυναικών.

Γράφημα 7: Σχέση επιζήσασας-δράστη (01-11-2020 έως 30-09-2021)

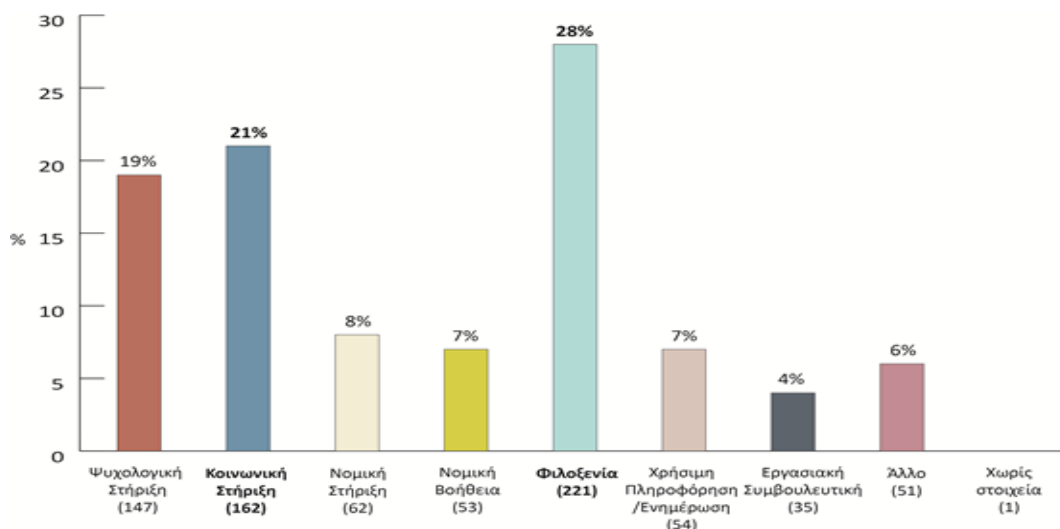

Τα στατιστικά δεδομένα αναδεικνύουν και στους ΞΦ για την περίοδο αναφοράς ότι η σχέση των φιλοξενούμενων γυναικών με τον δράστη είναι κυρίως συζυγική (νυν/ πρώην) κατά **55%**, καθώς και συντροφική (νυν/πρώην) σε ποσοστό **23%**, ενώ το 9% εκ του συνόλου των γυναικών φιλοξενούμενων κατήγγειλαν ότι ο δράστης είναι κάποιο άλλο μέλος της οικογένειας.

Γράφημα 8: Αιτήματα από γυναίκες φιλοξενούμενες (01-11-2020 έως 30-09-2021)

Τα κύρια αιτήματα που αποτυπώθηκαν στους ΞΦ ανά την επικράτεια και για τους έντεκα μήνες αναφοράς ήταν η συνεχιζόμενη φιλοξενία των γυναικών και των παιδιών τους, η οποία αναζητήθηκε σε ποσοστό 28%. Ακολουθεί με ποσοστό 21% η κοινωνική υποστήριξη τους. Σημαντικό ποσοστό από το σύνολο αντιστοιχεί στα αιτήματα για ψυχοκοινωνική στήριξη σε ποσοστό 19%, ενώ με σχεδόν ίδιο ποσοστό 7,5% έκαστος αφορά την χρήσιμη πληροφόρηση των γυναικών, την νομική στήριξη και την νομική βοήθεια¹¹⁵.

¹¹⁵ Η νομική στήριξη/συμβουλευτική αποτελεί μια πολύ σημαντική υπηρεσία στην υποστήριξη των γυναικών που επέζησαν από την έμφυλη βία. Η βαθιά γνώση των δικαιωμάτων τους και η υποστήριξη αυτών συμβάλλει στην επίλυση προσωπικών δυσκολιών ενώ συντελεί στην αντιμετώπιση χρόνιων κοινωνικών προβλημάτων. Η νομική βοήθεια περιλαμβάνει: νομική συμβουλευτική, συνδρομή στην υποβολή μήνυσης, δικαστική

Η νομική βοήθεια συμπεριλαμβάνει την συνδρομή στην υποβολή μήνυσης, στην δικαστική εκπροσώπηση από δικηγόρο, την κατάθεση μήνυσης σε Αστυνομικά Τμήματα ή στην Εισαγγελία Πρωτοδικών, την σύνταξη δικογράφων ασφαλιστικών και περιοριστικών μέτρων ή/και αγωγών, την συνδρομή στη διαδικασία έκδοσης άδειας διαμονής για ανθρωπιστικούς λόγους, σε περιπτώσεις μεταναστριών χωρίς νομιμοποιητικά έγγραφα κ.ά.

Προσωρινά καταλύματα ασφαλούς διαμονής της ΓΓΔΟΠΙΦ

Αναφορικά με τα προσωρινά καταλύματα ασφαλούς διαμονής που σύστησε εκτάκτως η ΓΓΔΟΠΙΦ **τον Απρίλιο 2020** ανά την Ελλάδα, για την προσωρινή φιλοξενία γυναικών επιζησασών ενδοοικογενειακής βίας και των παιδιών τους, μέχρι την ολοκλήρωση των διαδικασιών για την φιλοξενία τους στους ΞΦ του Δικτύου και τους επτά μήνες αναφοράς (Νοέμβριος 2020-Μάιος 2021) συνολικά φιλοξενήθηκαν 33 γυναίκες και τα παιδιά τους. Από το σύνολο των εισαγωγών που πραγματοποιήθηκαν την περίοδο αναφοράς οι 16 γυναίκες και τα παιδιά τους τοποθετήθηκαν σε ΞΦ των Δομών του Δικτύου και οι 17 αποχώρησαν προς ασφαλή προορισμό της επιλογής τους, συνεχίζοντας παράλληλα την επικοινωνία και υποστήριξή τους με τα στελέχη των ΣΚ. Κατά το χρόνο αναφοράς

εκπροσώπηση. Ενδεικτικά: κατάθεση μήνυσης σε ΑΤ ή στην Εισαγγελία Πρωτοδικών, σύνταξη δικογράφων ασφαλιστικών, περιοριστικών μέτρων ή/και αγωγών, συνδρομή στη διαδικασία έκδοσης άδειας διαμονής για ανθρωπιστικούς λόγους, σε περιπτώσεις μεταναστριών χωρίς νομιμοποιητικά έγγραφα κ.ά.

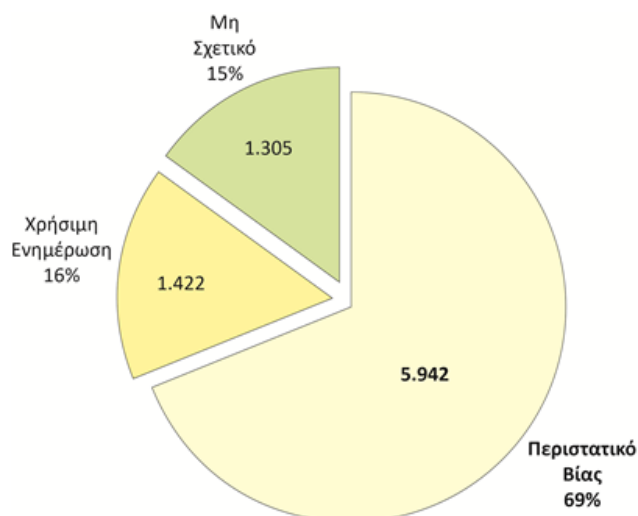
εκδίδονταν και βεβαιώσεις μετακίνησης για τις εξυπηρετούμενες γυναίκες των Συμβουλευτικών Κέντρων που είχαν ανάγκη να μετακινηθούν σε Ξενώνα. Μετά την σταδιακή άρση των περιοριστικών μέτρων κυκλοφορίας που ελήφθησαν για την μείωση διάδοσης του COVID-19, από την **15.05.2021**, έληξε η ισχύς του έκτακτου μέτρου της προσωρινής φιλοξενίας των γυναικών - επιζήσασων ενδοοικογενειακής βίας και των παιδιών τους σε ασφαλείς χώρους διαμονής, μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας εισαγωγής τους σε Ξενώνα του Δικτύου.

Γραμμή Υποστήριξης SOS 15900

Η Γραμμή SOS 15900 απευθύνεται σε γυναίκες επιζήσασες έμφυλης βίας αλλά και σε τρίτα πρόσωπα που επιθυμούν να λάβουν χρήσιμη ενημέρωση/πληροφόρηση. Τη Γραμμή στελεχώνουν ψυχολόγοι και κοινωνικοί επιστήμονες που παρέχουν άμεση βοήθεια σε έκτακτα και επείγοντα περιστατικά βίας. Οι σύμβουλοι παρέχουν εξειδικευμένες υπηρεσίες συμβουλευτικής, επιδεικνύοντας συναισθηματική κατανόηση και προσφέροντας ανακούφιση στις γυναίκες. Επιπλέον, κατά την διάρκεια της κλήσης οι περισσότερες ωφελούμενες είναι συναισθηματικά φορτισμένες και η έμφαση από τις/τους συμβούλους της Γραμμής δίνεται κυρίως στην υποστήριξη και την ενημέρωσή τους και έπειτα στην συγκέντρωση των δεδομένων. Οι σύμβουλοι τηρούν το απόρρητο της συμβουλευτικής κι ενημερώνουν τη συμβουλευόμενη ότι τηρούνται οι κανόνες της προστασίας των δεδομένων. Επίσης, ενθαρρύνουν τις γυναίκες να βγουν από την απομόνωση, να κατανοήσουν ότι δεν είναι μόνες και ότι δεν ευθύνονται για τη βία που υφίστανται. Επιπλέον, υπάρχει η δυνατότητα ηλεκτρονικής επικοινωνίας μέσω αποστολής email στη διεύθυνση: sos15900@isotita.gr. Σύμφωνα με τα στοιχεία η πλειοψηφία των ατόμων που επικοινωνούν με τα στελέχη της Γραμμής μέσω email είναι γυναίκες. Συγκεκριμένα, την περίοδο αναφοράς η Γραμμή έλαβε συνολικά **770 e-mail**, εκ των οποίων τα περισσότερα αφορούσαν χρήσιμες πληροφορίες σχετικά με υπηρεσίες ανταπόκρισης του Δικτύου Δομών καθώς και νομική υποστήριξη των γυναικών.

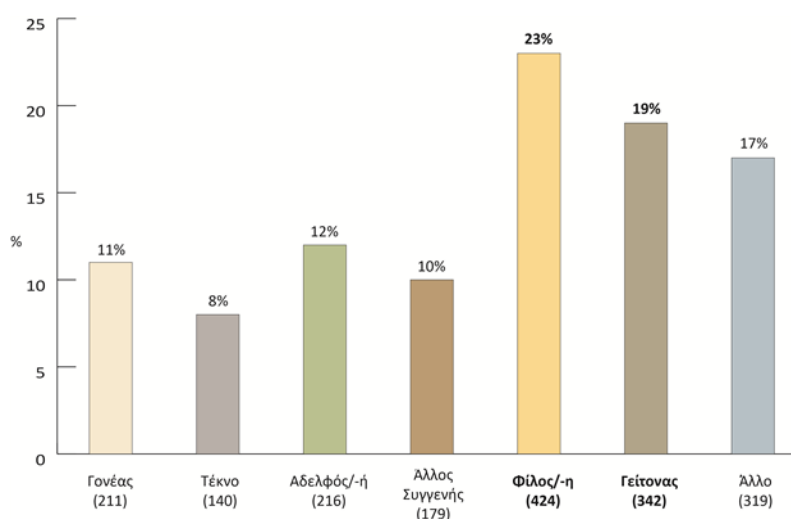
Γράφημα 1: Είδος κλήσης (01-11-2020 έως 30-09-2021)

Αναλυτικά, την περίοδο αναφοράς καταγράφηκαν συνολικά **8.669** κλήσεις, εκ των οποίων οι **5.942** αφορούσαν «περιστατικά βίας» και οι **1.422** «χρήσιμη ενημέρωση»¹¹⁶. Από το σύνολο των κλήσεων που καταγράφηκαν από την Γραμμή SOS 15900 που αφορούσαν περιστατικά βίας το **69%** ήταν γυναίκες ωφελούμενες και το **31%** αφορούσε τα τρίτα πρόσωπα.

Γράφημα 2: Τρίτο Πρόσωπο που καλεί (01-11-2020 έως 30-09-2021)

Τα τρίτα πρόσωπα που κάλεσαν την Γραμμή Υποστήριξης 15900 και τους έντεκα μήνες αναφοράς, είναι σε ποσοστό **23%** φίλος/-η, ακολουθεί με ποσοστό 19% ο/η γείτονας/γειτόνισσα και ο/η γονέας και αδερφός/-ή αντίστοιχα με σχεδόν ίδιο ποσοστό 11,5%, σε ποσοστό 10% άλλος συγγενής και 8% το τέκνο της επιζήσασας. Από το σύνολο των κλήσεων που καταγράφηκαν για τις ωφελούμενες γυναίκες την περίοδο αναφοράς, το **89%** κάλεσαν για 1η φορά την Γραμμή Υποστήριξης 15900, το 9% κάλεσε για 2η φορά, ενώ με ίδιο ποσοστό 1% εκ του συνόλου των ωφελούμενων κάλεσαν για 3^η και 4^η φορά. Οι ωφελούμενες που κάλεσαν για πρώτη φορά κατά την

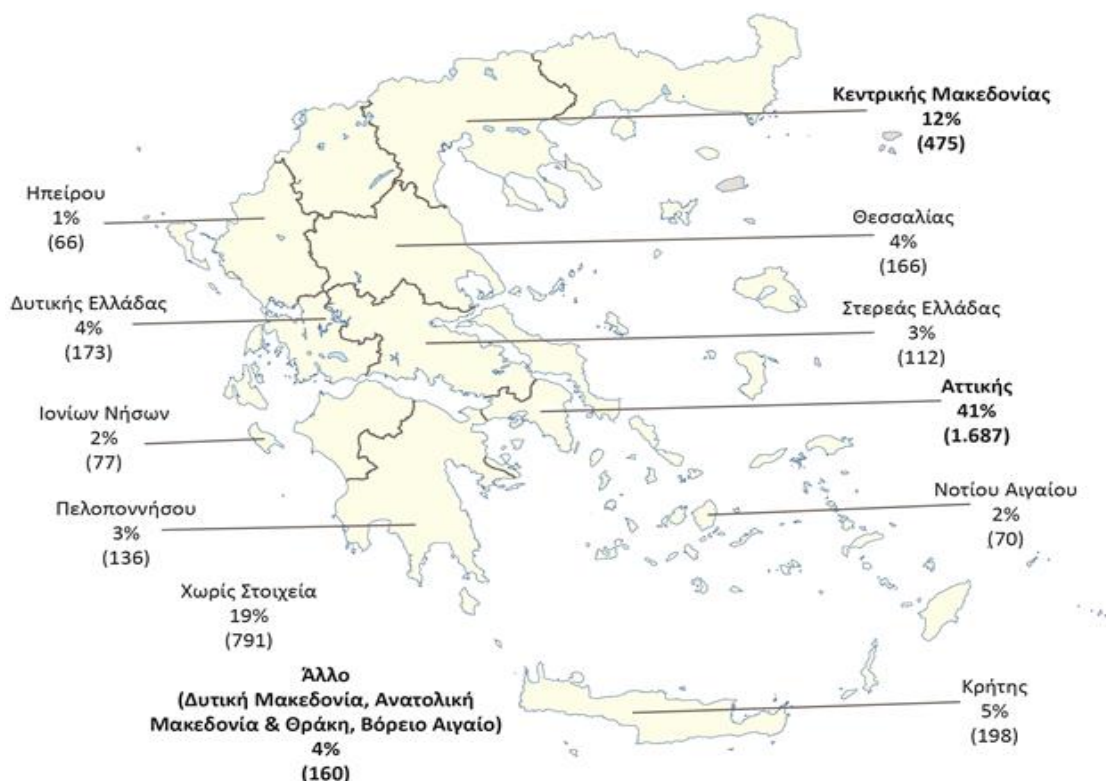

¹¹⁶ Οι μη σχετικές κλήσεις και οι φάρσες, κ.λπ. δεν αναλύονται στην Ετήσια Έκθεση της ΓΓΔΟΠΙΦ

περίοδο αναφοράς πληροφορήθηκαν για αυτήν κυρίως από το διαδίκτυο κατά **10%**, από την τηλεόραση και από γνωστό τους πρόσωπο κατά 8%, από άλλο φορέα κατά 5% ενώ μεγάλο ποσοστό της τάξεως του 69% δεν αποκάλυψε την συγκεκριμένη πληροφορία κατά την διάρκεια της κλήσης.

Χάρτης 1: Περιφέρειες από τις οποίες προέρχονται οι κλήσεις των ωφελούμενων γυναικών (01-11-2020 έως 30-09-2021)

Οι Περιφέρειες ανά την Ελλάδα όπου καταγράφηκαν οι περισσότερες κλήσεις από τις ωφελούμενες γυναίκες και για τους έντεκα μήνες αναφοράς ήταν η Αττική σε ποσοστό **41%** καθώς και η Κεντρική Μακεδονία σε ποσοστό **12%**, ενώ οι

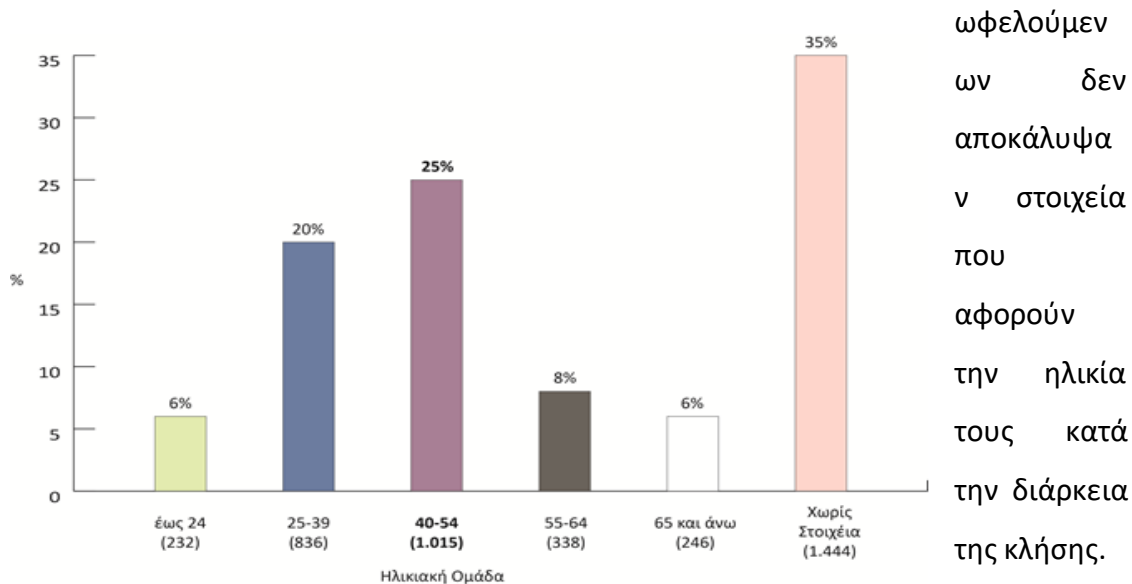

υπόλοιπες κλήσεις κατανέμονται σχεδόν με ίδια ποσοστά στις υπόλοιπες Περιφέρειες ανά την Ελλάδα. Επιπλέον, το ποσοστό των ωφελούμενων γυναικών που δεν θέλησαν να αποκαλύψουν την περιοχή από την οποία καλούν ήταν 19%. Το ποσοστό των ωφελούμενων γυναικών που κάλεσαν την Γραμμή Υποστήριξης 15900 και ανέφεραν Ελληνική υπηκοότητα και για τους έντεκα μήνες αναφοράς ήταν 66%, 4% ανέφεραν ότι είναι γυναίκες πρόσφυγες και μετανάστριες οι οποίες

ζουν στην Ελλάδα. Το μικρό αυτό ποσοστό γυναικών που κάλεσαν την Γραμμή SOS 15900 την περίοδο αναφοράς μπορεί να αποδοθεί στο γεγονός ότι οι γυναίκες πρόσφυγες και μετανάστριες επιζήσασες έμφυλης βίας ή και πολλαπλών διακρίσεων συνήθως παραπέμπονται στα Συμβουλευτικά Κέντρα του Δικτύου Δομών από τις Οργανώσεις της Κοινωνίας των Πολιτών και Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις, οι οποίες δραστηριοποιούνται αποκλειστικά στην υποστήριξη του προσφυγικού και μεταναστευτικού πληθυσμού. Τέλος, το 30% εκ του συνόλου των ωφελούμενων γυναικών την περίοδο αναφοράς δεν αποκάλυψε τα στοιχεία που αφορούν την υπηκοότητα τους.

Γράφημα 3: Ηλικιακές ομάδες ωφελούμενων γυναικών (01-11-2020 έως 30-09-2021)

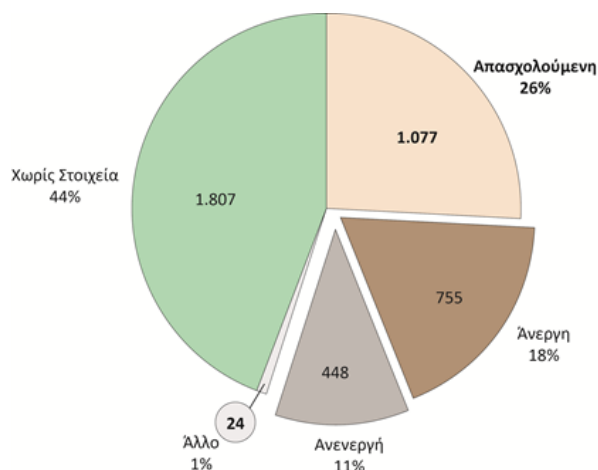
Σχετικά με την ηλικιακή ομάδα των ωφελούμενων γυναικών που κάλεσαν την Γραμμή την περίοδο αναφοράς, παρατηρείται ότι οι γυναίκες μεταξύ 40-54 χρονών αποτελούν το μεγαλύτερο ποσοστό **25%** από το σύνολο των κλήσεων που αφορούν περιστατικά βίας. Ακολουθεί η ηλικιακή ομάδα μεταξύ 25-39 χρονών με **20%**, το 8% αφορά γυναίκες μεταξύ 55-64 ετών, με ίδιο ποσοστό 6% είναι γυναίκες άνω των 65 ετών και νεαρά κορίτσια έως 24 ετών, ενώ το 35% από το σύνολο των

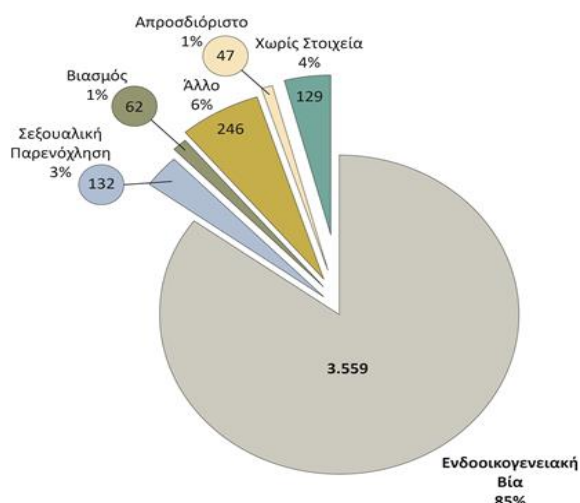
ωφελούμενων δεν αποκάλυψαν στοιχεία που αφορούν την ηλικία τους κατά την διάρκεια της κλήσης.

Γράφημα 4: Εργασιακή κατάσταση ωφελούμενων γυναικών (01-11-2020 έως 30-09-2021)

Αναφορικά με την εργασιακή κατάσταση των ωφελούμενων γυναικών που κάλεσαν την Γραμμή Υποστήριξης SOS 15900 και τους έντεκα μήνες αναφοράς το **26%** δήλωσε ότι εργάζεται, το 18% ανέφερε ότι είναι άνεργες, το 11% ανενεργές και σε μεγάλο ποσοστό 44% δεν αποκάλυψαν αυτά τα στοιχεία. Σχετικά με την εκπαιδευτική κατάσταση των ωφελούμενων, οι περισσότερες γυναίκες σε ποσοστό **87%** δεν έδωσαν αυτά τα στοιχεία, το 9% εκ του συνόλου δήλωσε ότι είναι απόφοιτες ΑΕΙ/ΤΕΙ και με ίδιο ποσοστό το 2% ανέφερε ότι έχει ολοκληρώσει την ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση και μεταπτυχιακές σπουδές αντίστοιχα.

Γράφημα 5: Είδος βίας που καταγγέλλεται από τις ωφελούμενες γυναίκες (01-11-2020 έως 30-09-2021)

Επιπλέον, η ενδοοικογενειακή βία συνεχίζει να αποτελεί το μεγαλύτερο ποσοστό της τάξεως του **85%** από όλα τα είδη βίας που καταγράφηκαν στην Γραμμή Υποστήριξης 15900 και τους έντεκα μήνες αναφοράς. Με ποσοστό 3% αφορά την σεξουαλική παρενόχλησή και 1% περιστατικά βιασμού.

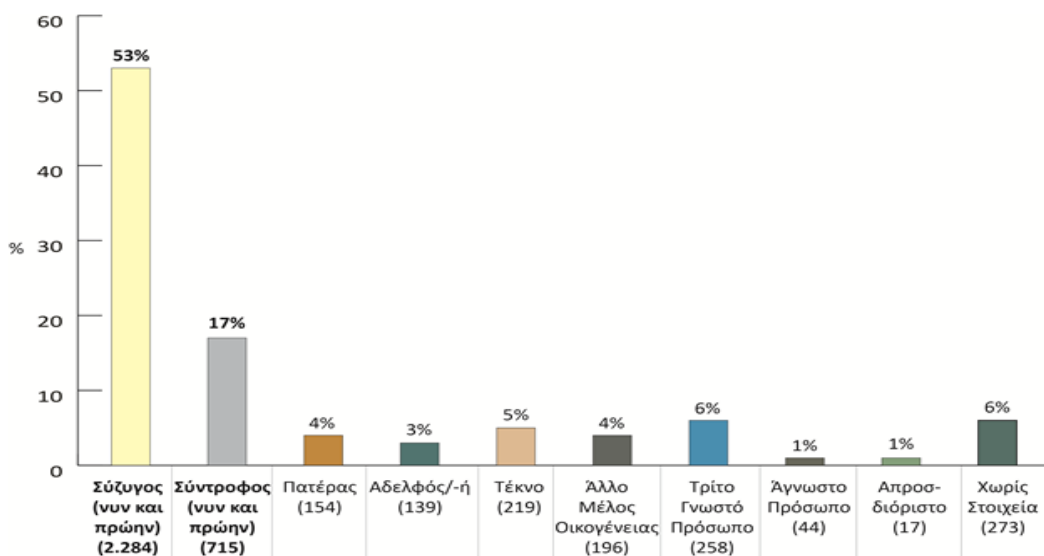
Πίνακας 1: Μορφές έκφυλης βίας στο πλαίσιο της ενδοοικογενειακής βίας (01-11-2021 έως 30-09-2021)

Οι κύριες μορφές βίας στα πλαίσια της ενδοοικογενειακής βίας ήταν **34%** η ψυχολογική βία, **30,2%** λεκτική βία, 27,7% περιστατικά σωματικής βίας, 5,1% οικονομική βία και 3% η σεξουαλική βία στο πλαίσιο της συντροφικής/συζυγικής βίας. Από το σύνολο των γυναικών που κατήγγειλαν ενδοοικογενειακή βία την περίοδο αναφοράς το **57%** δήλωσε ότι έχει παιδιά, το 18% ότι δεν έχει και το 25% εκ του συνόλου των γυναικών δεν θέλησε να κάνει αναφορά σε αυτό. Επίσης εκ του συνόλου των ευάλωτων ωφελούμενων γυναικών με ίδιο ποσοστό το 1% δήλωσε ότι είναι έγκυες, μονογονείς με ανήλικο παιδί (κάτω των 16 ετών) καθώς και γυναίκες με αναπηρία, ενώ το 9% ανέφερε ότι έχει χρόνια προβλήματα υγείας.

ΜΟΡΦΕΣ ΒΙΑΣ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΗΣ ΕΝΔΟΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΒΙΑΣ-ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΕΣ -Χρονική περίοδος: 01/11/2020 έως 30/09/2021							
ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΟ ΔΡΑΣΤΗ	ΣΩΜΑΤΙΚΗ	ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ	ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ	ΛΕΚΤΙΚΗ	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ	ΣΥΝΟΛΟ	ΣΥΝΟΙΚΗΣΗ
Σύζυγος (νυν και πρώην σύζυγοι)	1404	1715	57	1557	325	5058	1780
Σύντροφος (νυν και πρώην σύντροφοι)	425	522	18	433	37	1435	339
Πατέρας	86	111	0	59	2	258	73
Αδελφός/-ή	97	82	5	76	6	266	65
Τέκνο	150	129	0	155	43	477	163
Άλλο μέλος οικογένειας	79	130	18	102	5	334	93
Άλλο	52	117	141	110	7	427	19
Σύνολο	2293 (27,7%)	2806 (34%)	239 (3%)	2492 (30,2%)	425 (5,1%)	8255	2532

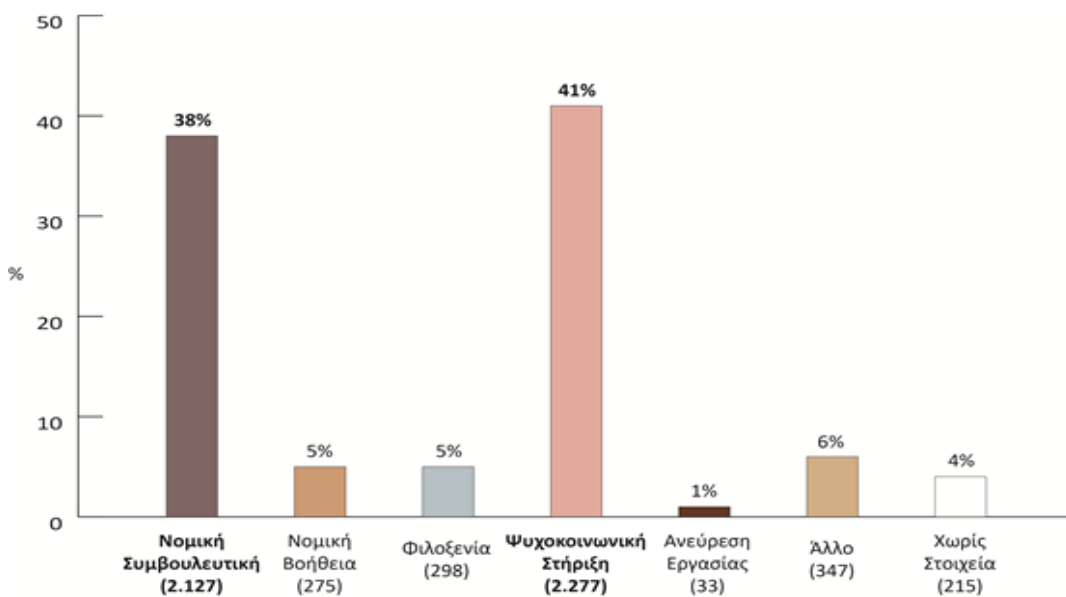
Γράφημα 6: Σχέση επιζήσασας-δράστη όπως αυτή καταγράφηκε στις κλήσεις των ωφελούμενων γυναικών (01-11-2020 έως 30-09-2021)

Αναφορικά με τη σχέση επιζήσασας-δράστη την περίοδο αναφοράς για τις ωφελούμενες γυναίκες που κάλεσαν την Γραμμή και ανέφεραν περιστατικό βίας, ο σύζυγος (νυν και πρώην σύζυγοι) ήταν ο δράστης στο **53%** των περιπτώσεων. Ακολουθεί με στατιστική διαφορά ο σύντροφος (νυν και πρώην σύντροφοι) με ποσοστό 17%, το τέκνο με ποσοστό 5%, ο πατέρας και άλλο μέλος της οικογένειας σε ποσοστό 4% έκαστος και ο αδερφός σε ποσοστό 3%.

Γράφημα 7: Αιτήματα από ωφελούμενες γυναίκες (01-11-2020 έως 30-09-2021)

Τα κύρια αιτήματα των κλήσεων για τις ωφελούμενες γυναίκες και για τους έντεκα μήνες αναφοράς ήταν η ψυχοκοινωνική τους στήριξη από το εξειδικευμένο προσωπικό της Γραμμής Υποστήριξης 15900 και η οποία αναζητήθηκε σε ποσοστό **41%**, ακολουθεί η νομική συμβουλευτική με ποσοστό **38%**, ενώ σημαντικός αριθμός αντιστοιχεί και στα αιτήματα νομικής βοήθειας και φιλοξενίας των γυναικών και των ανήλικών παιδιών τους.

*ΔΡΑΣΕΙΣ ΜΗ
ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΩΝ
ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ*

ΔΡΑΣΕΙΣ ΜΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ

Δράσεις Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων στο πεδίο του προσφυγικού (ΜΚΟ)

Οι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (ΜΚΟ) και η Κοινωνία των Πολιτών επιδεικνύουν σημαντική δράση στην πρόληψη και την αντιμετώπιση του φαινομένου της βίας βάσει του φύλου με πληθώρα στοχευμένων προγραμμάτων, ερευνών και συνεργασιών. Στόχος είναι η μελέτη του φαινομένου, ο εντοπισμός και η αντιμετώπισή του σε ευάλωτες κοινωνικές ομάδες του πληθυσμού όπως οι μετανάστες, οι πρόσφυγες, οι γυναίκες Ρομά κ.α.. Ομάδες που έχουν περιορισμένη ή καθόλου πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες και δεν απολαμβάνουν -σε ένα βαθμό- των δικαιωμάτων τους όπως πχ. Πρόσβαση στην εκπαίδευση και στην αγορά εργασίας ή έχουν ελλιπή γνώση αυτών.

Η ΓΓΔΟΠΙΦ θέλησε να αναδείξει τις δράσεις των εν λόγω φορέων. Ως εκ τούτου και για λόγους διαφάνειας, στο πλαίσιο λειτουργίας της Ομάδας Εργασίας για την αντιμετώπιση της Έμφυλης Βίας (του forum φιλοξενίας των δράσεων οργανώσεων που δραστηριοποιούνται στο τομέα της πρόληψης και της αντιμετώπισης της έμφυλης βίας με εστίαση στον προσφυγικό πληθυσμό του οποίου η ΓΓΔΟΠΙΦ έχει την συν-προεδρία), οι φορείς/ οργανώσεις που συμμετέχουν κλήθηκαν να μοιραστούν ενδεικτικά κάποια από τα προγράμματα τους. Πίνακας με τις οργανώσεις που συμμετέχουν στην Ομάδα Εργασίας παρατίθεται στη συνέχεια του κειμένου.

Ακολουθούν συνοπτικά κάποια από τα προγράμματα και δράσεις που υλοποιήθηκαν την περίοδο αναφοράς ή/ και συνεχίζουν από τις ΜΚΟ και Οργανώσεις της Κοινωνίας των Πολιτών, όπως κοινοποιήθηκαν από τις ίδιες στη ΓΓΔΟΠΙΦ. Για λόγους ίσης μεταχείρισης, από κάθε οργάνωση που ανταποκρίθηκε επιλέχθηκε ένα πρόγραμμα που αφορά σε διαφορετικό πληθυσμό στόχο ή αντικείμενο, αναδεικνύοντας έτσι το εύρος των προγραμμάτων. Το πρόγραμμα ARIADNE II, επιλέχθηκε καθώς υλοποιείται ως σύμπραξη από πληθώρα οργανώσεων και φορέων, μελών επίσης της Ομάδας Εργασίας. Τέλος, ο κατάλογος είναι ενδεικτικός και όχι αντιπροσωπευτικός του συνόλου των δράσεων και των

οργανώσεων που δραστηριοποιούνται στο εν λόγω πεδίο ή/και συμμετέχουν στην Ομάδα Εργασίας.

Πρόγραμμα ARIADNE II: «Ανάπτυξη διεπιστημονικών διαδικασιών για την αστυνομική καταγραφή με στόχο την πρόληψη και ανταπόκριση στην ενδοοικογενειακή βία κατά μεταναστριών και προσφυγισσών».

Το συγχρηματοδοτούμενο από την Ευρωπαϊκή Ένωση έργο ARIADNE II στοχεύει – μεταξύ άλλων- στην προώθηση δράσεων και συνεργασιών μεταξύ των αστυνομικών υπαλλήλων και οργανώσεων της Κοινωνίας των Πολιτών για την πρόληψη και την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας κατά μεταναστριών και προσφυγισσών και περιλαμβάνει προγράμματα εκπαίδευσης, διαβούλευσης και παροχής πρακτικών εργαλείων. Συντονιστής- φορέας του Έργου είναι το Κέντρο Μελετών Ασφαλείας (ΚΕΜΕΑ), με εταίρους το Κέντρο Μελετών για Θέματα Ισότητας (ΚΕΘΙ), τον Δήμο Αθηναίων, το Κέντρο Γυναικών Καρδίτσας, το Κέντρο Γυναικείων Ερευνών και Μελετών – ΔΙΟΤΙΜΑ και την ActionAid. Κατά τη διάρκεια υλοποίησης του έργου τα μέλη του αστυνομικού προσωπικού που στελεχώνουν τα γραφεία για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας της Ελληνικής Αστυνομίας (ΕΛ.ΑΣ.) εκπαιδεύτηκαν από ζεύγη εκπαιδευτών (αστυνομικά στελέχη και στελέχη φορέων της Κοινωνίας των Πολιτών και φορέων υποστήριξης επιζώσων ενδοοικογενειακής βίας) σε ζητήματα πρόληψης και αντιμετώπισης της έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας. Το έργο αναμένεται να ολοκληρωθεί τον Σεπτέμβριο του 2022 και έχει ως στόχο την ενίσχυση της δια-τομεακής συνεργασίας μεταξύ των φορέων που εμπλέκονται στη διαχείριση περιπτώσεων έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας σε προσφυγικούς και μεταναστευτικούς πληθυσμούς.

Δράση #HereforUs του Κέντρου Γυναικείων Ερευνών και Μελετών – ΔΙΟΤΙΜΑ

Η ενημερωτική καμπάνια #HereforUs σχεδιάστηκε στο πλαίσιο δράσεων πρόληψης της έμφυλης βίας, με σκοπό την άμεση προσέγγιση του προσφυγικού πληθυσμού εν μέσω πανδημίας Covid-19 και καραντίνας. Μέσω της καμπάνιας υπογραμμίζεται η σημασία της συντροφικότητας και της αλληλοφροντίδας.

Το υλικό της καμπάνιας περιλάμβανε βασικές πληροφορίες όπως: πως να αναγνωρίσω την έμφυλη βία όταν συμβαίνει σε άτομα του περιβάλλοντός μου,

νομικές πληροφορίες για το φαινόμενο και κείμενα για την φροντίδα και τη σημασία του να δίνεται σε όλα τα άτομα ο χώρος να εκφράσουν τους φόβους και τις ανησυχίες τους ανεξάρτητα από την έμφυλη ταυτότητά τους. Το υλικό μεταφράστηκε σε διάφορες γλώσσες και επικοινωνήθηκε με πρόσφυγες και προσφύγισες διαφόρων ηλικιών μέσω εφαρμογών ανταλλαγής μηνυμάτων.

Πρόγραμμα Speak Out της ActionAid σε συνεργασία με το Women on Top

Το πρόγραμμα αφορά στην υποστήριξη των θυμάτων/επιζησασών σεξουαλικής παρενόχλησης στην εργασία, για την ενημέρωση και άσκηση των δικαιωμάτων τους, μέσα από νομική συμβουλευτική.

Συγκεκριμένα, η ActionAid σε συνεργασία με το Women on Top παρέχει δωρεάν υπηρεσίες νομικής συμβουλευτικής σε γυναίκες θύματα σεξουαλικής παρενόχλησης στην εργασία τους. Η υπηρεσία παρέχεται εξ αποστάσεως, για να είναι προσβάσιμη σε όλη την Ελλάδα.

Πρόγραμμα PATTERN: πρόληψη και καταπολέμηση της ενδοοικογενειακής βίας μεταξύ των γυναικών Ρομά – ΚΜΟΠ-Κέντρο Κοινωνικής Δράσης και Καινοτομίας

Το εν λόγω πρόγραμμα στοχεύει – μεταξύ άλλων- στην ενδυνάμωση και την εκπαίδευση των γυναικών Ρομά άνω των 16 ετών ώστε να αναγνωρίζουν την ενδοοικογενειακή βία, να τήν αναφέρουν και να οδηγήσουν τις κοινότητες τους στην αλλαγή, και στην ανάπτυξη ικανοτήτων για διαπολιτισμικούς μεσολαβητές Ρομά. Το πρόγραμμα υλοποιείται στην Ελλάδα με συντονιστή το ΚΜΟΠ-Κέντρο Κοινωνικής Δράσης και Καινοτομίας καθώς και στη Βουλγαρία, στην Ισπανία, στη Ρουμανία και στη Πορτογαλία.

Περισσότερες πληροφορίες αναφορικά με υλικό και ημερομηνίες έναρξης και λήξης των προγραμμάτων μπορείτε να βρείτε στις ηλεκτρονικές σελίδες των οργανώσεων.

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ

Αρχηγείο Ελληνικής Αστυνομίας, Υπηρεσίες Αντιμετώπισης Ενδοοικογενειακής Βίας.(2021). Ετήσια Έκθεση Απολογισμού Έργου Έτους 2020

Βουλή των αντιπροσώπων. Την πρότασή της για ποινικοποίηση της γυναικοκτονίας παρουσίασε η Πρόεδρος της Βουλής - 03/11/2021

<http://parliament.cy/el/δραστηριότητες-προέδρου/δραστηριότητες-προέδρου-2021/την-πρότασή-της-για-ποινικοποίηση-της-γυναικοκτονίας-παρουσίασε-η-πρόεδρος-της-βουλής-03112021>

Γενική Γραμματεία Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων (ΓΓΟΠΙΦ). (2021) *Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2021-2025*

<http://www.opengov.gr/minlab/wp-content/uploads/downloads/2021/07/%CE%95%CE%A3%CE%94%CE%99%CE%A6-2021-2025.pdf>

Γενική Γραμματεία Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων (ΓΓΟΠΙΦ). (2021). Τριμηνιαίο Ενημερωτικό Δελτίο #5: Πολιτικές και Δράσεις της Γ.Γ.Δ.Ο.Π.Ι.Φ. για την Πρόληψη και την Καταπολέμηση της Βίας κατά των Γυναικών Ανάλυση Στατιστικών Στοιχείων του Δικτύου Δομών και της Γραμμής SOS 15900 της ΓΓΔΟΠΙΦ Μάιος 2021- Ιούλιος 2021, <https://isotita.gr/wp-content/uploads/2021/09/Enimerotiko-Deltio-May-21-July-21.pdf>

Γενική Γραμματεία Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων (ΓΓΟΠΙΦ). (2020). *1η Ετήσια έκθεση για τη Βία κατά των γυναικών*. Αθήνα, Διαθέσιμο σε: [/isotita.gr/1η-ετήσια-έκθεση-για-τη-βία-κατά-των-γυν/](http://isotita.gr/1η-ετήσια-έκθεση-για-τη-βία-κατά-των-γυν/)

Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων (ΓΓΔΟΠΙΦ). (2020). 27^ο Ενημερωτικό Σημείωμα του Παρατηρητηρίου, Διαθέσιμο σε: [Παρατηρητήριο ΓΓΟΠΙΦ – 27ο Ενημερωτικό Σημείωμα – Έμφυλη-Βία - Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων \(isotita.gr\)](http://isotita.gr/27ο-ενημερωτικό-σημείωμα-έμφυλη-βία-γενική-γραμματεία-δημογραφικής-και-οικογενειακής-πολιτικής-και-ισότητας-των-φύλων)

Council of Europe. (2021). Activities and measures at the national level contributing to the achievement of the objectives of the Council of Europe Gender Equality

Strategy 2018-2023. GEC(2021)1 Revised. <https://rm.coe.int/gec-2021-1-report-gender-equality-strategy-implementation-in-the-membe/1680a1bfce>

Council of Europe.(2021).Conference "Gender equality and the Istanbul Convention: a decade of action. <https://www.coe.int/en/web/istanbul-convention/conference-gender-equality-and-the-istanbul-convention-a-decade-of-action>

Council of Europe .(2021).Declaration of the Committee of the Parties to the Council of Europe Convention on Preventing and Combating Violence against Women and Domestic Violence (Istanbul Convention) on the 10th anniversary of the opening for signature of the Istanbul Convention, Strasbourg, 6 May 2021 at <https://rm.coe.int/cop-declaration-10th-anniversary-eng/1680a25cc0>.

Council of Europe.(2021). Drafting Committee on Migrant Women (GEC-MIG). <https://www.coe.int/en/web/genderequality/drafting-committee-on-migrant-women>

Council of Europe.(2021). Gender equality and the Istanbul Convention: a decade of action. *Conference organised by the Council of Europe in partnership with the German Federal Ministry for Family Affairs, Senior Citizens, Women and Youth in the framework of the German Presidency of the Committee of Ministers of the Council of Europe.* Concept Paper.<https://rm.coe.int/concept-note-gender-equality-and-the-istanbul-convention-berlin-confer/1680a1f6f0>

Council of Europe.(2021).Gender equality and the Istanbul Convention: a decade of action. <https://rm.coe.int/programme-conference-berlin-web-16x24/1680a26b23>

Council of Europe.(2021).Gender equality and the Istanbul Convention: a decade of action. Conference Report. <https://rm.coe.int/final-prems-rapport-de-berlin-may-2021/1680a3d7fd>

Council of Europe. (2021):10 years of the Istanbul Convention. Joining forces around a landmark treaty on preventing and combating violence against women and domestic violence. <https://www.coe.int/en/web/istanbul-convention/10th-anniversary>

Council of Europe.(2021).Treaty Office.Chart of signatures and ratifications of Treaty 210. <https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list?module=signatures-by-treaty&treatyenum=210>

Council of Europe. (2018). Gender Equality Commission. <https://www.coe.int/en/web/genderequality/gender-equality-commission>

Declaration of the Committee of the Parties to the Council of Europe Convention on Preventing and Combating Violence against Women and Domestic Violence (Istanbul Convention) on the 10th anniversary of the opening for signature of the Istanbul Convention, Strasbourg, 6 May 2021 at <https://rm.coe.int/cop-declaration-10th-anniversary-eng/1680a25cc0>.

Council of Europe. (2018). Gender Equality Commission. <https://www.coe.int/en/web/genderequality/gender-equality-commission>

Council of Europe.(2011). Explanatory Report to the Council of Europe Convention on preventing and combating violence against women and domestic violence, Council of Europe Treaty Series - No. 210, Istanbul, <https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=09000016800d383a>

Council of Europe. (2018). Gender Equality Strategy 2018-2023 Διαθέσιμο σε: <https://www.coe.int/en/web/genderequality/gender-equality-strategy>

Council of Europe ***.(2010).***The Negotiations. CAHVIO. <https://www.coe.int/en/web/istanbul-convention/cahvio>

Council of Europe. (2005). Warsaw Summit.Warsaw Declaration. https://www.coe.int/t/dcr/summit/20050517_decl_varsovie_EN.asp

Council of Europe.Action against Trafficking In Human Beings. <https://www.coe.int/en/web/anti-human-trafficking/committee-of-the-parties>

Council of Europe.Text of the Convention. <https://www.coe.int/en/web/istanbul-convention/text-of-the-convention>

Council of Europe. Committee of the Parties. <https://www.coe.int/en/web/istanbul-convention/committee-of-the-parties>

Ελληνική Δημοκρατία. Η κυβέρνηση. (2020)Σχέδιο Ανάπτυξης για την Ελληνική Οικονομία – Έκθεση Επιτροπής Πισσαρίδη. Διαθέσιμο σε: <https://government.gov.gr/schedio-anaptixis-gia-tin-elliniki-ikonomia/>

Ευρωπαϊκή Επιτροπή. (2020).Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών. COM(2020) 152 final . Διαθέσιμο σε:<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020DC0152&from=EN>

EURACTIV.(2021). Women’s rights: Sign and ratify the Istanbul Convention<https://www.euractiv.com/section/non-discrimination/opinion/womens-rights-sign-and-ratify-the-istanbul-convention/?fbclid=IwAR2z5pIL-L9S43BP06hkjBwYX8VJaJThiU6LM5pqr8u-gLkTlwWlmJbrg>.

EuroLat. (2014) – Resolution of 29 March 2014. URGENT RESOLUTION on femicide in the European Union and Latin America Femicide in the European Union and Latin America. Διαθέσιμο σε [1026102en.pdf \(europa.eu\)](#)

European Institute for Gender Equality (EIGE).(2021). *The Covid-19 pandemic and intimate partner violence against women in the EU*. Luxembourg. Διαθέσιμο σε: <https://eige.europa.eu/publications/covid-19-pandemic-and-intimate-partner-violence-against-women-eu>.

European Institute for Gender Equality (EIGE). (2021). *Estimation of girls at risk of female genital mutilation in the European Union: Denmark, Spain, Luxembourg and Austria*. Luxembourg. Διαθέσιμο σε: <https://eige.europa.eu/publications/estimation-girls-risk-female-genital-mutilation-european-union-denmark-spain-luxembourg-and-austria>.

European Institute for Gender Equality (EIGE). 2021. *EIGE's indicators on intimate partner violence, rape and femicide: EU state of play*. Luxembourg. Διαθέσιμο σε: <https://eige.europa.eu/publications/eiges-indicators-intimate-partner-violence-rape-and-femicide-eu-state-play>.

European Institute for Gender Equality (EIGE).(2019). *Risk assessment and management of intimate partner violence in the EU*, Luxembourg: Publications Office of the European Union, Διαθέσιμο σε: <https://eige.europa.eu/gender-based-violence/risk-assessment-risk-management>

European Institute for Gender Equality (EIGE). (2017). *Terminology and indicators for data collection: Rape, femicide and intimate partner violence, Luxembourg.* Διαθέσιμο σε: <https://eige.europa.eu/publications/terminology-and-indicators-data-collection-rape-femicide-and-intimate-partner-violence-report>

European Institute for Gender Equality (EIGE) (2016b), Gender-based violence data from administrative sources at the national level; Gender Statistics Database, Publications Office of the European Union, Luxembourg.

European Institute for Gender (EIGE). *Glossary and Thesaurus.* Διαθέσιμο σε: <https://eige.europa.eu/thesaurus/overview>

Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (ΕΚ). (2021). Δελτίο Τύπου. Ενδοσυντροφική βία και επιμέλεια τέκνων: επείγουν τα μέτρα προστασίας των θυμάτων. 06-10-2021 - 09:26 20210930IPR13927. Ανακτήθηκε από https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2021-0406_EL.pdf

Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (ΕΚ). Επικαιρότητα. (2021). Δελτίο τύπου «Να συμπεριληφθεί η έμφυλη βία ως έγκλημα στο ευρωπαϊκό δίκαιο, ζητά το Κοινοβούλιο». 21 Σεπτεμβρίου 2021. Ανακτήθηκε από <https://www.europarl.europa.eu/news/el/press-room/20210910IPR11927/na-sumperilifthei-i-emfuli-via-os-egklima-sto-dikaio-tis-ee-zita-to-koinovoulio>

Ηνωμένα Έθνη. Περιφερειακό Κέντρο Πληροφόρησης ΟΗΕ. Στόχοι βιώσιμης ανάπτυξης. Διαθέσιμο σε: <https://unric.org/el/17-%CF%83%CF%84%CE%BF%CF%87%CE%BF%CE%B9-%CE%B2%CE%B9%CF%89%CF%83%CE%B9%CE%BC%CE%B7%CF%83-%CE%B1%CE%BD%CE%B1%CF%80%CF%84%CF%85%CE%BE%CE%B7%CF%83/>

Greece (2020). Human Rights Report Executive Summary. Διαθέσιμο σε: <https://www.state.gov/wp-content/uploads/2021/10/GREECE-2020-HUMAN-RIGHTS-REPORT.pdf>.

ILGA Europe. Rainbow Europe .(2020). Διαθέσιμο σε: <https://www.ilga-europe.org/rainboweurope/2020>

Κατσιβαρδάκου Θεοδώρα τ. Διευθύντρια ΓΓΙΦ, μέλος της Επιτροπής ΣΑΗΥΙΟ. (2018). «Η διαδρομή για τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης», ομιλία στην ημερίδα

της ΓΓΙΦ «Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης: Από τη θεωρία στην πράξη», Αθήνα, 10-10-2018:

<https://socialpolicy.gr/2018/10/η-διαδρομή-για-τη-σύμβαση-της-κωνσταντ.html>_

Manjoo Rashida. (2011) FEMICIDE AND FEMINICIDE IN EUROPE. GENDER-MOTIVATED KILLINGS OF WOMEN AS A RESULT OF INTIMATE PARTNER VIOLENCE. Expert group meeting on gender-motivated killings of women Organized by the UN Special Rapporteur on Violence against Women, its causes and consequences (12 October). Διαθέσιμο σε: [SPINELLI \(2011\) FEMICIDE AND FEMINICIDE IN EUROPE.pdf \(femicideincanada.ca\)](#)

Μπουρντιέ Π.(1999). *Η ανδρική κυριαρχία*, Αθήνα, Στάχυ.

Πετράκη Γεωργία. (Επιμ.). (2020).*Γυναικοκτονίες: διαπιστώσεις, ερωτήματα και ερωτηματικά*. Τετράδια Κοινωνικής Πολιτικής. Αθήνα. εκδ. Gutenberg

Recommendation CM/Rec.(2019).1 of the Committee of Ministers to member States on preventing and combating sexism, η οποία έχει μεταφραστεί και στην ελληνική γλώσσα. Διαθέσιμο σε <https://rm.coe.int/16809e17ab>.

Resolution of 14 March 2017 on equality between women and men in the European Union in 2014-2015 (2016/2249(INI)). Διαθέσιμο σε: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSGML+TA+P8-TA-2017-0073+0+DOC+PDF+V0//EN>

Resolution adopted by the General Assembly on 18 December 2013 [on the report of the Third Committee (A/68/457)] 68/191. Taking action against gender-related killing of women and girls. United Nations. A/RES/68/191

Τα Νέα. Όχι στην υποταγή και τον φόβο. Κατερίνα Σακελλαροπούλου. 26-27 Ιουνίου 2021. Διαθέσιμο σε: <https://www.tanea.gr/ta-nea/?date=06/26/2021>

Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης .(2021). Αποτελέσματα των Εργασιών. 12829/21. Διαθέσιμο σε: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-12829-2021-INIT/el/pdf>.

The Press Project. Ποινικό αδίκημα με ισόβια κάθειρξη οι γυναικοκτονίες στην Κύπρο. 12 Οκτωβρίου 2021. Διαθέσιμο σε: <https://thepressproject.gr/poiniko-adikima-me-isovia-katheirxi-oi-gynaikoktonies-stin-kypro/>

TVXS. Κύπρος: Θεσπίζεται με νόμο το αδίκημα της γυναικοκτονίας. 10 Οκτωβρίου 2021. Διαθέσιμο σε: <https://tvxs.gr/news/kosmos/kypros-thespizetai-me-nomo-adikima-tis-gynaikoktonias>

United Nations. Human Rights office of the High Commissioner (OHCHR).(2020). News and Events: *Urgent action needed to end pandemic of femicide and violence against women, says UN expert* (24 November 2020). Διαθέσιμο σε: <https://www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=26533&LangID=E>

United Nation (UN). Economic and Social Council.(2013). Statement submitted by the Academic Council on the United Nations System, a non-governmental organization in consultative status with the Economic and Social Council. Commission on Crime Prevention and Criminal Justice Twenty-second session Vienna, 22-26 April 2013. E/CN.15/2013/1. Διαθέσιμο σε: https://www.unodc.org/documents/commissions/CCPCJ/CCPCJ_Sessions/CCPCJ_22/_E-CN15-2013-NGO1/E-CN15-2013-NGO1_E.pdf

United Nation Office on Drugs and Crime (UNODC). (2018). *GLOBAL STUDY ON HOMICIDE Gender-related killing of women and girls*. Vienna. Διαθέσιμο σε https://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/GSH2018/GSH18_Gender-related_killing_of_women_and_girls.pdf

UN Women. (2014). *Report of the Special Rapporteur on violence against women, its causes and consequences*, Rashida Manjoo (A/HRC/26/38). Διαθέσιμο σε: <https://www.unwomen.org/en/docs/2014/5/special-rapporteur-on-violence-against-women-a-hrc-26-38#view>

United Nation (UN). Economic and Social Council.(2013). Statement Διαθέσιμο σε:submitted by the Academic Council on the United Nations System, a non-governmental organization in consultative status with the Economic and Social Council. Commission on Crime Prevention and Criminal Justice Twenty-second session Vienna, 22-26 April 2013. E/CN.15/2013/1. https://www.unodc.org/documents/commissions/CCPCJ/CCPCJ_Sessions/CCPCJ_22/E-CN15-2013-NGO1/E-CN15-2013-NGO1_E.pdf

Weil Shalva & Corradi Consuelo & Naudi MarcelinE. (2018). *FEMICIDE ACROSS EUROPE Theory, research and prevention*. Policy Press. Διαθέσιμο σε [Policy Press | Femicide across Europe - Theory, Research and Prevention : Edited by Shalva Weil, Consuelo Corradi and Marceline Naudi \(bristoluniversitypress.co.uk\)](https://www.bristoluniversitypress.co.uk/)

Wolfowicz, M, Litmanovitz, Y, Weisburd, D, Hasisi, (2020).B. PROTOCOL: Cognitive and behavioral radicalization: A systematic review of the putative risk and protective factors. *Campbell Systematic Reviews*, 16:e1102. Διαθέσιμο σε: <https://doi-org.proxy.library.uu.nl/10.1002/cl2.1102>

WHO. (2012).Understanding and addressing violence against women.Femicide. Διαθέσιμο σε: https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/77421/WHO_RHR_12.38_eng.pdf

WHO.(2012). Understanding and addressing violence against women. Διαθέσιμο σε <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/77432/?sequence=1>

N.4604/2019.Προώθηση της ουσιαστικής ισότητας των φύλων, πρόληψη και καταπολέμηση της έμφυλης βίας - Ρυθμίσεις για την απονομή Ιθαγένειας - Διατάξεις σχετικές με τις εκλογές στην Τοπική Αυτοδιοίκηση - Λοιπές διατάξεις.Εφημερίδα της Κυβέρνησης(ΦΕΚ 50/Α/26-3-2019).

N.4531/2018.Ι)Κύρωση της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Πρόληψη και την Καταπολέμηση της Βίας κατά των γυναικών και της Ενδοοικογενειακής Βίας και προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας, ΙΙ) Ενσωμάτωση της 2005/214/ΔΕΥ απόφασης πλαίσιο. Εφημερίδα της Κυβέρνησης (ΦΕΚ 62/Α/5-4-2018).

Ν.3500/2006. Για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας και άλλες διατάξεις.
Εφημερίδα της Κυβέρνησης (ΦΕΚ 232/Α/24-10-2006).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Παράρτημα 1

Συμβουλευτικά Κέντρα Δικτύου Δομών για την πρόληψη και καταπολέμηση της Βίας κατά των Γυναικών

ΣΚ ΓΓΔΟΠΙΦ

1. Συμβουλευτικό Κέντρο Αθήνας

ΣΚ ΓΓΔΟΠΙΦ -ΚΕΘΙ

1. Συμβουλευτικό Κέντρο Πολύκεντρο
2. Συμβουλευτικό Κέντρο Ιωαννίνων
3. Συμβουλευτικό Κέντρο Ηρακλείου
4. Συμβουλευτικό Κέντρο Θεσσαλονίκης
5. Συμβουλευτικό Κέντρο Κέρκυρας
6. Συμβουλευτικό Κέντρο Κοζάνης
7. Συμβουλευτικό Κέντρο Κομοτηνής
8. Συμβουλευτικό Κέντρο Λαμίας
9. Συμβουλευτικό Κέντρο Λάρισας
10. Συμβουλευτικό Κέντρο Μυτιλήνης
11. Συμβουλευτικό Κέντρο Πάτρας
12. Συμβουλευτικό Κέντρο Πειραιά
13. Συμβουλευτικό Κέντρο Σύρου
14. Συμβουλευτικό Κέντρο Τρίπολης

ΣΚ ΟΤΑ

1. Συμβουλευτικό Κέντρο Αλεξανδρούπολης
2. Συμβουλευτικό Κέντρο Άρτας
3. Συμβουλευτικό Κέντρο Βέροιας
4. Συμβουλευτικό Κέντρο Ζακύνθου

5. Συμβουλευτικό Κέντρο Θήβας
6. Συμβουλευτικό Κέντρο Καβάλας
7. Συμβουλευτικό Κέντρο Καλαμάτας
8. Συμβουλευτικό Κέντρο Καστοριάς
9. Συμβουλευτικό Κέντρο Κατερίνης
10. Συμβουλευτικό Κέντρο Κερασινίου-Δραπετσώνας
11. Συμβουλευτικό Κέντρο Κεφαλονιάς
12. Συμβουλευτικό Κέντρο Κορίνθου
13. Συμβουλευτικό Κέντρο Κω
14. Συμβουλευτικό Κέντρο Περιστερίου
15. Συμβουλευτικό Κέντρο Πρέβεζας
16. Συμβουλευτικό Κέντρο Πύργου-Ηλείας
17. Συμβουλευτικό Κέντρο Ρεθύμνου
18. Συμβουλευτικό Κέντρο Ρόδου
19. Συμβουλευτικό Κέντρο Σερρών
20. Συμβουλευτικό Κέντρο Τρικκαίων
21. Συμβουλευτικό Κέντρο Φλώρινας
22. Συμβουλευτικό Κέντρο Φυλής
23. Συμβουλευτικό Κέντρο Χαλανδρίου
24. Συμβουλευτικό Κέντρο Χαλκίδας
25. Συμβουλευτικό Κέντρο Χίου
26. Συμβουλευτικό Κέντρο Καρδίτσας
27. Συμβουλευτικό Κέντρο Ελευσίνας
28. Συμβουλευτικό Κέντρο Σαλαμίνας

Παράρτημα 2

Λίστα Οργανώσεων και Φορέων που Συμμετέχουν στην Ομάδα Εργασίας για την Πρόληψη και την Αντιμετώπιση της Εμφυλης Βίας στον Προσφυγικό Πληθυσμό

Λίστα Οργανώσεων και Φορέων της Κοινωνίας των Πολιτών για την Πρόληψη και Καταπολέμηση της Έμφυλης βίας στον Προσφυγικό Πληθυσμό	
Υπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (Προεδρεύων φορέας)	https://www.unhcr.org/gr/
Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων (ΓΓΔΟΠΙΦ) (Συν-προεδρεύων φορέας)	https://isotita.gr/
Κέντρο Συντονισμού για θέματα μεταναστών και προσφύγων	https://www.accmr.gr/el/
Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης (ΔΟΜ)	https://greece.iom.int/
ΔΙΟΤΙΜΑ- Κέντρο γυναικείων ερευνών και μελετών	https://diotima.org.gr/
UNICEF	https://www.unicef.org/greece/
Εθνικός Μηχανισμός αναφοράς για την Προστασία Θυμάτων Εμπορίας Ανθρώπων (ΕΜΑ)	https://www.ekka.org.gr/index.php/el/ethnikos-mixanismos-anaforas
Γιατροί του Κόσμου	https://mdmgreece.gr/
Θετική Φωνή	https://positivevoice.gr/
Βαβέλ- Μονάδα Ψυχικής Υγείας για Μετανάστες	https://babeldc.gr/
Δανικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες (Danish Refugee Council -DRC)	https://drc.ngo/our-work/where-we-work/europe/greece/

ΜΕΤΑδραση	https://metadrasi.org/
Μέλισσα Δίκτυο Μεταναστριών στην Ελλάδα	https://melissanetwork.org/
Γιατροί Χωρίς Σύνορα	https://msf.gr/
Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες	https://www.gcr.gr/el/
A21- Anti-trafficking Campaign	https://www.a21.org/content/greece/gr4wco
Solidarity Now	https://www.solidaritynow.org/
Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός	http://www.redcross.gr/
ΚάρITAS Ελλάς	https://caritas.gr/
Human Rights 360	https://www.humanrights360.org/el/
PRAKSIS	https://praksis.gr/
International Rescue Committee (IRC)	https://www.rescue.org/Hellas
ΚΜΟΠ- Κέντρο Κοινωνικής Δράσης και Καινοτομίας	https://www.kmop.gr/el/
Σωματείο Υποστήριξης Διεμφυλικών	http://www.transgender-association.gr/
Safe Place International	https://www.safeplaceinternational.org/?lang=el
Samos LGBTQI+ Group	https://www.samosvolunteers.org/lgbtqi-support-group